

ఖుర్ఆన్ హదీసుల ఆధారంగా హజ్, ఉమ్రా, జియారత్ విధానము!

మూలం:

షేఖ్ అబ్దుల్ అజీజ్ బిన్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ బాజ్ (రహిమహుల్లాహ్)

ఇస్లామీయ ఫత్వా (జీర్పు) సంస్థ అధ్యక్షుడు (రియాద్, సౌదీ అరేబియా)

అనువాదం:

ముహమ్మద్ ఉమరి అబూ అబ్దుల్లాహ్

M.A., M.Phil., (Hadith) Imam MD Bin Saud
U-Sity, Riyadh - K.S.A.

Published by

THE CENTRE FOR THE KNOWLEDGE, CULTURAL & P.T. STUDIES

Post Box: 57, AT & PO: Banjara Hills, Hyderabad-500 034. (A.P.) India.

Al-Ather Islamic Centre

22-8-444, Near Masjid-E-Ek Khapa
Purani Haveli, Hyderabad- A.P.
Tel: 040-3-901219, www.alather.info

Al - Haj wal Umrah wa Ziarah
(Telugu)

(وللّٰه على الناس حج البيت من استطاع اليه سبيلا) (آل عمران: ٩٧)

ఖుర్ఆన్ హదీసుల ఆధారంగా హజ్, ఉమ్రా, జియారత్ విధానము!

షేఖ్ అబ్దుల్ అజీజ్ బిన్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ బాజీ (రహిమహుల్లాహ్)
ఇస్లామీయ ఫత్వా (తీర్పు) సంస్థ అధ్యక్షుడు (రియాద్, సౌదీ అరేబియా)

అనువాదం:

ముహమ్మద్ ఉమర్ అబూ అబ్దుల్లాహ్

M.A., M.Phil., (Hadith) Imam MD Bin Saud

U-Sity, Riyadh - K.S.A.

Published by :

THE CENTRE FOR THE KNOWLEDGE, CULTURAL & P.T. STUDIES

Post Box: 57, AT & PO: Banjara Hills,

Hyderabad-500 034. (A.P.) India.

Haj, Umrah, Ziarah vidhanam

Al - Haj wal Umrah wa Ziarah (Telugu)

C.K.C.S. Series. No. 4

Written by : Shaik Abdul Aziz Bin Abdullah Bin Baz
(Rahimahullah)

Translated by : Muhammad Oomari Abu Abdullah

All Rights Reserved with Publishers

First Edition : September, 2003

Copies : 2000

Price : Rs. 30

Published by : THE CENTRE FOR
THE KNOWLEDGE,
CULTURAL & P.T. STUDIES.
Post Box: 57,
AT & PO: Banjara Hills,
Hyderabad-500 034.
(A.P.) India.

Printed at : Cosmic Printers
Lakkadkot, Hyderabad-2.

విషయసూచిక

పుస్తకానికి ముందు

1. ఉపోద్ఘాతం	05
2. అనువాదకుని మాట	06
3. ముందు మాట	07
4. పుస్తక పరిచయం	08
5. ప్రజల మేలు కోరమనే ఖురాను హదీసు వాక్యాలు	08

పుస్తక ప్రారంభం

6. మొదటి భాగం: హజ్ ప్రాముఖ్యత	10
7. రెండవ భాగం : ధర్మ ప్రయాణానికి ముందు
నెరవేర్చవలసిన కార్యసాధనాలు	14
8. మూడవ భాగం: హజ్, ఉమ్రాలకు ముందు
చేయవలసిన పనులు	19
9. నాలుగవ భాగం: మీఖాత్త వివరణ	24
10. ఐదవ భాగం: ఉమ్రా, హజ్ విశేషాలు	28

Regd. No.6450/97

Ph: 55710795

ISLAMIC RESOURCE CENTRE

(For The Development of Islamic Literature in Telugu)

Lakkadkot, Chatta Bazar, Hyderabad-2, (A.P.) INDIA.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన అల్లాహ్ పేరుతో ప్రారంభం

ఈనాడు తెలుగు భాషలో కూడా ఇస్లాం ధర్మానికి అనేకమంది అనేక విధాలుగా సేవ చేస్తున్నారు. వారిలో మౌలానా ముహమ్మద్ ఉమర్ అబూ అబ్దుల్లా ఒకరు. ఆయన నాకు చిరకాల పరిచితులు. లోగడ ఆయన తెలుగులో “దైవప్రవక్త (సల్లం) నమాజు విధానము”, “ఇస్లాం మూల సూత్రములు” అనే పేర్లతో రెండు పుస్తకాలు అనువదించారు. వీటిని సౌదీ ప్రభుత్వం, ఇస్లామీయ వ్యవహారాల మంత్రిత్వ శాఖ ప్రచురించింది.

మౌలానా ఇప్పుడు “హాజీ, ఉమ్రా, జియారత్ విధానము” అనే మరో పుస్తకాన్ని అనువదించారు. దీన్ని ఆరబీ భాషలో ప్రఖ్యాత పండితుడు, తత్వవేత్త షేఖ్ అబ్దుల్ అజీజ్ బిన్ అబ్దుల్లా బిన్ బాజ్ గారు రచించారు. ఆయన చేసిన ధార్మికసేవ అరబ్బు దేశాల్లో సంచలనం సృష్టించింది. అలాంటి ప్రముఖ తత్వవేత్త రచించిన ఈ పుస్తకాన్ని మౌలానా ఉమర్ అబూ అబ్దుల్లా గారు తెలుగులో అనువదించడం ముదావహం.

బహుభాషాకోవిదులయిన మౌలానా అబూ అబ్దుల్లా గారు అన్నిటికంటే ఆరబీ భాషలో గొప్ప నిష్ణాతులు. ఆయన స్వగృహంలో పెద్దపెద్ద ర్యాకులు, బీరువాలలో ఉన్న ఆరబీ గ్రంథాలు ఆరబీ భాషలో ఆయనకున్న పాండిత్యాన్ని తెలియజేస్తున్నాయి. అయితే ఆంధ్రావనిలో జన్మించిన దృష్టి తెలుగు భాషలో కూడా ధార్మికసేవ చేయాలన్న తపన ఆయనలో కొట్టవచ్చినట్లు కన్పిస్తోంది.

అందువల్ల మౌలానాగారు ఆర్జించిన అపార ధర్మజ్ఞానాన్ని పంచుకునే సదవకాశం తెలుగు ప్రజలకు కూడా లభిస్తోంది. ఇది ఎంతో సంతోషకరమైన విషయం. పాఠకుల చేతుల్లో ఉన్న ఈ పుస్తకాన్ని నేను నిశితంగా అధ్యయనం చేశాను. ఇస్లాంలో తెలుగు సాహిత్యం ఎంతో కొంతగా ఉన్న ప్రస్తుత తరుణంలో ఈ పుస్తకం పాఠకుల్ని నూదంటురాయిలా ఇట్టే ఆకర్షిస్తుందనడంలో సందేహం లేదు.

ఆరబీ, ఉర్దూ భాషలతోపాటు తెలుగుభాషలో కూడా మౌలానా అబూ అబ్దుల్లా గారు తమ కృషిని కొనసాగిస్తూ తెలుగు జనావళికి మరింత సన్నిహితమయి, వారికి తన జ్ఞానసంపత్తితో వీలైనంత ఎక్కువ ప్రయోజనం చేకూర్చుతారని ఆశిస్తున్నాను.

(అబుల్ ఇర్మాన్)

ఫౌండర్, ఇస్లామిక్ రిసోర్స్ సెంటర్

11. ఆరవ భాగం: బాల బాలికల హాజీ, ఉమ్రాలు	30
12. ఏడవ భాగం: ఇస్లాం స్థితిలో చేయరాని పనులు	33
13. ఎనిమిదవ భాగం: హాజీ, ఉమ్రాల విధానం	39
14. తొమ్మిదవ భాగం: తవాఫ్ నిబంధనలు	41
15. 10వ భాగం: సఫా, మర్వా పర్వతాల మధ్య సాయ్	42
16. 11వ భాగం: హాజీ కార్యక్రమాలు	45
17. 12వ భాగం: ఖుర్బాని రోజు 10వ తారీఖున చేయవలసిన పనులు	56
18. 13వ భాగం: హాజీలు చేయవలసిన శుభకార్యములు	61
19. దావతె ఇస్లాం: (మత సందేశం, పిలుపు) ప్రభావాలు	68
20. 14వ భాగం: హజ్జు కాలాన్ని ఎలా గడపవలెను?	70
21. 15వ భాగం: మస్జిదే నబవి సందర్శన	72
22. మస్జిదే ఖుబా దర్శనము	85
23. మదీనా షరీఫ్ సమాధుల దర్శనం	85
24. పుస్తక ముగింపు	87

అనువాదకుని మాట!

ఇస్లాం నిజ మతము, దైవ మతము, దాన్నే స్వీకరించమని సర్వమానవాళికి అల్లాహ్ ఆజ్ఞాపించాడు. అది తప్ప మరే మతాన్నినా స్వీకరించువాడు మార్గభ్రష్టుడు. ప్రళయంలో అతనికి ఎలాంటి మంచి ఫలితము లభించదు. అక్కడ తన ఘోర నష్టాన్ని చవిచూస్తాడు. అప్పుడు మానవుడు చేసేదిలేక నరకయాతన అనుభవించే పరిస్థితిని కల్పించుకున్న వాడవుతాడు!

ఈ ఘోర ఆపద నుంచి బయటపడే మార్గం ఒక్కటే. అదే ఇస్లాం. ఈమాన్ ను స్వీకరించి తుది ఊపిరి ఉన్నంత వరకు ఆ బాట మీదనే స్థిరపడి ఉండాలి.

ఈ సత్యాన్ని వెల్లడించి, చీకటి తెరను తొలగించి, దారిని ప్రకాశవంతంగా చేయు ఈ పుస్తకాన్ని నా తెలుగు సహోదరులకు అందిస్తూ ఎంతో ఆనందాన్ని పొందుచున్నాను.

సౌదీ అరేబియాలో జన్మించి, ఇస్లాం మత సేవలో లీనమై మృత్యువు గొగిలిలో చేరు వరకు శాయశక్తులా కృషి చేసిన గొప్ప మేధావి, ఇస్లామీయవేత్త ఇమామ్ అబ్దుల్ అజీజ్ బిన్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ బాజ్ (రహమతుల్లాహ్ అలైహి) అమూల్య అరబ్బీ పుస్తకం ఇది. ఇంత వరకు ప్రపంచంలోని ఎన్నో భాషలలో అనువదించబడింది. లోక భ్యాతిని గాంచినది!

దాన్ని నేను తెలుగు రూపంలో మీ ముందు ప్రవేశ పెట్టుచున్నాను. దీని తెలుగు అనువాదం రెండేళ్ళ క్రితమే ముగిసినది కాని కొన్ని అనివార్య కారణాల వలన తొందరగా ప్రవేశపెట్టలేక పోయాను.

సాంకేతికంగా ఈ పుస్తక ప్రచురణలో తమ వంతు సహకారాన్ని అందించిన 'గీటురాయి' సంస్థ యాజమాన్యానికి, సిబ్బందికి నా కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను.

పాఠకులు ఇందులో ఏవైనా పొరపాట్లు గమనిస్తే దయచేసి వాటిని మాకు తెలియజేయగలరు. మరి ముద్రణలో వాటిని సరిచేసే ప్రయత్నం ఇన్నా అల్లాహ్ చేస్తాం. ఇక హజ్, ఉమ్రాల మీ ఈ మార్గదర్శక అమూల్య సాధనాన్ని మీకు సమర్పించుచున్నాను.

అల్లాహ్ మనందరినీ నన్నార్థాన నడపాలని దుఆ చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్న...

మీ సేవకుడు

తేది: 31-8-2003.

ముహమ్మద్ అల్ ఉమరి అబూ అబ్దుల్లాహ్
బంజారా హిల్స్, రోడ్డు నెం.14
హైదరాబాద్-500 034.

ముందు మాట

అన్ని విధాల పొగడ్తలు ఏకైక దేవుడు అల్లాహ్ కే, ఆయన దీవెనలు (దరూద్) శాంతి అతని చివరి ప్రవక్తకు లభ్యము.

హజ్, ఉమ్రా మరియు జియారత్ (దివ్య ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం గారి మసీదు సందర్శించుట) గురించి ఖుర్ఆన్, హదీసుల వెలుగులో స్పష్టమైన చాలా అంశాలు (మస్లాలు) నా కొరకు మరి అల్లాహ్ కు నచ్చిన ఎందరో ముస్లిం సహోదరుల కొరకు వ్రాసినదే ఈ చిన్న పుస్తకము.

ఇందులోని అంశాలు దృఢమైన రీతిలో ఆధారాల వెలుగులో వ్రాయుటకు చాలా శ్రమించాను.

ఈ పుస్తకము 1363 (హి.సం.)లో ఆనాటి సౌదీ రాజు అబ్దుల్ అజీజ్ బిన్ అబ్దుల్ రహ్మాన్ అల్ ఫైసల్ ఖర్చుతో ముద్రించబడినది.

తరువాత పునర్ముద్రణలలో మరికొన్ని అంశాలు వివరంగా జతపరిచాను. అవసరం కొద్ది మరికొన్ని విషయాలు పరిశోధించి మరిన్ని ప్రచురణలు అందరికి ఉపయోగపడేటట్లు వెలువరించాను.

ఈ పుస్తకమునకు ఈ విధంగా నామకరణం చేశాను.

التحقيق و الايضاح لكثير من مسائل الحج و
العمره و الزيارة على ضوء الكتاب و السنة

హజ్, ఉమ్రా, జియారత్ గురించి ఖుర్ఆన్, హదీసుల ఆధారంగా పరిశోధించి వ్రాయబడింది. ఈ పుస్తకము అనేకసార్లు ప్రచురింపబడినది. దీనిని అందరికి ఉపయోగపడేటట్లు చేయమని, నా శ్రమను నిస్వార్థము చేయమని, సకల సౌభాగ్యాలు గల స్వర్గప్రవేశానికి మూలకారణము చేయమని అల్లాహ్ ను ప్రార్థిస్తున్నాను. అతనే మనందరికి దిక్కు గొప్ప ఆపద్భాంధవుడు. ఏ ప్రయత్నము, మరే శక్తి అతనిని మించిపోదు!

بسم الله الرحمن الرحيم

అనంత కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అల్లాహ్ పేరుతో
మొదలుపెడుతున్నాను.

పుస్తక పరిచయం

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين والصلوة والسلام
على عبده ورسوله محمد وعلى آله وصحبه أجمعين.

అన్ని విధాల పొగడ్తలు సర్వలోకాల అధికారి అల్లాహ్ కు మాత్రమే, మంచి ఫలితం అల్లాహ్ భక్తులకు మాత్రమే. ఆయన దరూద్, సలాం, శాంతి (కరుణ), ఆయన విధేయుడు (బందా), మరియు ప్రవక్త ముహమ్మద్, ఆయన వంశీయులు, అనుచరులు ప్రళయం వరకు ఆయన అడుగుజాడలలో నడుచు సౌభాగ్యవంతులకు కలుగుగాక!

సహోదరులారా!

మీ ముందున్న ఈ చిన్న పుస్తకం హజ్ (ధర్మయాత్ర), దాని ప్రభావం (ఫలితం) చేయు విధానం, ఈ ధర్మయాత్ర ఉమ్రా, జియారత్ నియమాలను సంక్షిప్త రీతిలో వ్రాసి, మీకు సమర్పిస్తున్నాను.

ముస్లిం సహోదరులందరి శ్రేయస్కరానికి, మార్గదర్శకానికి గాను ఇందులోగల విషయాలు ఇస్లాం గ్రంథాలు- ఖుర్ఆన్, హదీసుల ఆధారంగా ఈ క్రింది పవిత్ర ఆదేశాలను అనుసరించి వ్రాశాను.

దివ్య ఖుర్ఆన్ వాక్యాలు

1. (وذكر فان الذكرى تنفع المؤمنين) (1)

నీతి బోధించుము. నీతి మాటలు విశ్వానులకు నిన్సందేహంగా ఉపయోగపడును.

2. (واذ أخذ الله ميثاق الذين أوتوا الكتاب لتبيننه للناس ولا تكتمونه ...) الآية (2)

ఆకాశ గ్రంథాలు పొందిన వ్యక్తులకు అల్లాహ్ తీసుకున్న వాగ్దానాలు గుర్తుచేయుము. ప్రజలందరికి వాటిలోగల విషయాలు దాచకుండా తప్పక ప్రకటించండి.

3. (و تعاونوا على البر والتقوى) (1)

దైవభక్తి, పుణ్యకార్యములకు తోడ్పడండి.

హదీసులు (ప్రవక్తగారి మాటలు)

హజ్రత్ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ద్వారా ప్రకటించబడ్డ నిజనందేశము ఏమిటంటే:

"الدين النصيحة ثلاثا" قيل: لمن يا رسول الله ﷺ ؟

قال: "لله ولكتابه ولرسوله ولأئمة المسلمين وعامتهم" (2)

1. మతము అంటే సానుభూతి అని మూడుసార్లు ఆయన సెలవిచ్చారు. ఎవరి కోసమని ప్రశ్నించగా - ఆయన ఈ విధంగా తెలిపారు.

అల్లాహ్, ఆయన పుస్తకము, రసూలు (ప్రవక్త) మరియు ముస్లిం ప్రజలు, వారి నాయకులందరికీ!

"روى الطبراني عن حذيفة ان النبي ﷺ قال: "من لم يهتم بأمر

المسلمين فليس منهم" ومن لم يمس ويصبح ناصحاً لله ولكتابه

ولرسوله ولأئمة المسلمين وعامتهم فليس منهم" (3)

హజ్రత్ హుజైఫా, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ద్వారా తెలిపినది:

ముస్లిం సహోదరుల విషయాలలో జోక్యం, శ్రద్ధ వహించని వాడు వారిలోని సభ్యుడు కాదు! అలాగే అల్లాహ్, ఆయన గ్రంథము, ప్రవక్త మరియు ముస్లిం మతస్థులు వారి నాయకులపై రాత్రింపగళ్ళు సానుభూతి చూపనివాడు వారి మనిషి కాదు.

ఈ పుణ్యకార్యము నాకు ముస్లింలకు ఉపయోగపడేటట్లు చేయమని, నా ప్రయత్నాన్ని చిత్తశుద్ధిగా, నిస్వార్థంగా చేయమని, సర్వసౌభాగ్యాలు కలిగిన స్వర్గ ప్రవేశానికి మూల కారణము చేయమని అల్లాహ్ ను ప్రార్థించుచున్నాను. ఆయనే మొర విను విధాత, ఆయనే మనందరికీ దిక్కు.

మొదటి భాగము హజ్ ప్రాముఖ్యత

ఇక తరువాత ద్వైగ్రహముతో నిజాన్ని (ధర్మాన్ని) తెలుసుకుని పాటించుటకు తెలుసుకోవాలి:

అల్లాహ్ పవిత్ర గృహ సందర్శించి (ప్రకటించబడ్డ పద్ధతిలో) హజ్ చేయుట విధిగా నిర్ణయించి ఇస్లాం మత ముఖ్య స్తంభాలలో ఒకటిగా పరిగణించాడు.

ఇందుకు సంబంధించి దైవసందేశము ఇలాగున్నది:

ولله على الناس حج البيت من استطاع اليه
سبيلاً ومن كفر فان الله غنى عن العالمين (١)

అల్లాహ్ గృహాన్ని యిచ్చి తిరిగివచ్చు స్తోమత కలిగిన వారిపై (ఈ ధర్మ కార్యము) అల్లాహ్ కృప. దీనిని తిరస్కరించిన ప్రతివాడితోను సర్వ లోకాలతోను అల్లాహ్ కు ఎదే అక్కరలేదని (తెలుసుకొనవలెను).

హజ్ ప్రాముఖ్యతను హజ్రత్ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం గారి సందేశాలు కొన్ని ఇలా వున్నాయి:

1. హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ ఉమర్ వారు దైవప్రవక్తగారి సందేశం ఇలా తెలిపారు:

"بنى الإسلام على خمس: شهادة أن لا إله إلا الله، وحده لا شريك له، وإقام الصلاة، وإيتاء الزكاة، وصوم رمضان، وحج البيت من استطاع إليه سبيلاً"

(٢) * (1) ఇస్లాం మత (భవదము స్తంభాల మీద స్థాపించబడింది.

1. అల్లాహ్ తప్ప వేరే ఆరాధనకు అర్హుడు కాజాలడు. ముహమ్మద్ వారు అల్లాహ్ ప్రవక్త అనిస్సే సాక్ష్యం పలుకుట.

2. ఐదు వేళలు ప్రాణంగా నమాజు సలుపుట.

3. జకాత్ (దానధర్మం) నెరవేర్చుట.

4. రమజాను నెల కూసాలు చేయుట (ఉండుట).

5. హజ్, అల్లాహ్ మొదటి గృహము సందర్శించుట.

(1) అలీ ఇమ్రాన్ : 97, 2 ఖూరి, ముస్లిం.

2. హజ్రత్ సయీద్ బిన్ మన్సూర్ తన హదీస్ పుస్తకం 'సునన్'లో ఒక హదీసు ప్రకటించారు. దాని అర్థం ఇలాగున్నది.

హజ్రత్ ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ (రజియల్లాహు అన్హు)గారు ఇలా తెలిపారు.

అన్ని పట్టణాలకు (ఊర్లకు) కొందరిని (వా ప్రతినిధులుగా) పంపడానికి నిశ్చయించాను.

వారు అక్కడున్న వారిలో హజ్ చేసే స్తోమతగల వారిని గమనించి వారు హజ్ చేయని యెడల వారిపై సుంకాన్ని విధించవలెను. ఎందుకంటే వారు ముస్లింలు కారు.

3. హజ్రత్ అలీ (రజియల్లాహు అన్హు) ద్వారా వివరించబడ్డ హదీసు ఈ విధంగా ఉన్నది.

"من قدر على الحج فتركه فلا عليه أن يموت يهودياً أو نصرانياً"

హజ్ అర్హతగల వ్యక్తి హజ్ చేయనిచో అతను యూదుడై మరణించినా చింతలేదు, క్రైస్తవుడై మరణించినా బెంగలేదు.

ఇక్కడ గమనించదగిన విషయం: హజ్ ఫరజ్ అయిన తక్షణమే (ఎలాంటి ఆలస్యం చేయకుండా) హజ్ చేయవలెను.

4. హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజియల్లాహు అన్హు) రసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం)గారి ద్వారా ప్రకటించిన హదీసు.

"تعجلوا إلى الحج - يعني الفريضة. فان أحلكم لا يدري ما يعرض له" (1)

ఫరజ్ అయిన వెంటనే హజ్ చేయవలెను. తరువాత మీలో ఎవరు ఎలాంటి పరిస్థితులకు గురి అవుతారో వారికి తెలియదు.

హజ్ ఫరజ్ అయి దాని ఖర్చు భరించే స్తోమత కలిగిన వెంటనే హజ్ చేయవలసినదిగా ఈ దైవసూక్తి ఆజ్ఞాపించినది.

ولله على الناس حج البيت من استطاع

إليه سبيلاً ومن كفر فان الله غنى عن العالمين

1. ముస్నద్ అహ్మద్.

హజ్రత్ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం తన ఖుత్బా (ప్రసంగం)లో ఇలా ఆదేశించారు.

“أيها الناس! إن الله فرض عليكم الحج فحجوا” (1)

ఓ ప్రజలారా! అల్లాహ్ మీ అందరిపై హజ్ విధించాడు, కావున హజ్ కొరకు తొందరపడండి.

ఉమ్రా

ఉమ్రాను విధిగా పరిగణించు హదీసులు చాలా ఉన్నాయి. అందులో ఒకటి దైవదూత జిబ్రయీల్ (అలైహిస్సలాం) ఇస్లాం గురించి దైవప్రవక్త గారితో ప్రశ్నించగా ఆ మహానుభావుడు ఇలా సమాధానమిచ్చారు.

“الإسلام أن تشهد أن لا إله إلا الله وأن محمداً رسول الله

و تقيم الصلاة وتؤتي الزكاة وتجت البيت وتعتمر و

تغتسل من الجنابة و تتم الوضوء و تصوم رمضان

ఇస్లాం అనగా అల్లాహ్ తప్ప మరెవ్వరు ఆరాధ్యుడు లేడని, ముహమ్మద్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం)గారు అల్లాహ్ సందేశహరుడని నీవు నమ్మి సాక్ష్యము పలుకుట, ఇస్లాం నిబంధనల ప్రకారము నమాజు పలుపుట. (ప్రతి సంవత్సరము) జకాతు (దాన ధర్మాలు) నెరవేర్చుట, దైవగృహము (మక్కా) వెళ్ళి హజ్, ఉమ్రా చేయుట, గుస్తె జనాబత్ (స్త్రీ, పురుషుల సంభోగం, లేక ఇహ్మాలాం వలన తప్పనిసరిగా స్నానమాడు పరిస్థితి)లో స్నానం చేయుట. తగిన పద్ధతిలో ఉజా చేయుట. రమజాన్ నెలలో ఉపవాసము ఉండుట.

హజ్రత్ ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ (రజియల్లాహు అన్హు)గారు ఈ హదీసు మనకు తెలిపారు. ఇది సహీహ ఇబ్నె ఖుజైమా సునన్ దార్ ఖుత్బిలో కలదు. అతను ఈ హదీసు సనద్ (దృఢమైనది)గా తెలిపారు.

మరో హదీసు హజ్రత్ ఆయిషా (రజియల్లాహు అన్హు)గారు తెలిపినారు. ఈ తల్లి ప్రవక్తగారితో ఇలా ప్రశ్నించింది.

స్త్రీలపై జహాద్ (ధర్మ పోరాటము) కలదా!?

అప్పుడు ఆ మహానుభావుడు ఇలా బదులిచ్చారు:

“عليهن جهاد لا قتال فيه”

1. సహీహ ముస్లిం.

ఔను వారిపై కూడా జహాద్ కలదు. అందులో ఎలాంటి యుద్ధమూ లేదు కాని హజ్, ఉమ్రాలు వారికి జహాద్ లాంటివి.¹

గమనిక: హజ్, ఉమ్రా జీవితంలో ఒక్కసారైనా తప్పక చేయాలి. ఇందుకు ఆధారం ఒక సహీ (నిరూపించబడ్డ) హదీసు, దివ్యప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లంగారు తెలిపారు.

“الحج مرة فمن زاد فهو تطوع”

హజ్ ఒక్కసారే. దానిపై (నఫిలు) హజ్, ఉమ్రా ఎక్కువసార్లు చేయుట సున్నత రసూలు! దీనికి ఆధారం బుఖారి, ముస్లిం కలిసి తమ పుస్తకాలలో అబూహురైరా వారితో వివరించిన ఈ హదీసు.

“قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: “العمرة الى العمرة

كفارة لما بينهما والحج المبرور ليس له جزاء الا الجنة”

ఉమ్రాల మధ్య వ్యవధిలో జరుగు పాప మన్నింపునకు ఉమ్రా కారణము. చిత్తశుద్ధితో అల్లాహ్ కొరకే చేయు పవిత్ర హజ్ ఫలితం స్వర్గం తప్ప మరేది లేదు!

1. ముస్నద్ అహమ్మద్ సునన్ ఇబ్నె మాజా వారి సనదు సహీ (దృఢమైనది).

రెండవ భాగము

హజ్ లేక ఉమ్రా చేయ నిశ్చయించిన ముస్లిము ప్రయాణము కొన సాగించే ముందు తన కుటుంబ సభ్యులు, బంధు మిత్రులకు దైవభక్తి గురించి బోధించుట చాలా మంచిది. అనగా అల్లాహ్ ఆజ్ఞలు పాటించుట, ఆయన వద్దన్న పనులకు దూరమవుట ముఖ్యము.

1. తనకు రావలసిన, తనపై ఉన్న అప్పులు వ్రాసి దానిపై సాక్ష్యాధారాలు నిరూపించి ఉంచవలెను.

2. ముందు చేసిన పాపప్రాయశ్చిత్తం (తౌబా) నిండు హృదయంతో చేయడంలో ఎలాంటి ఆలస్యము జరుగకూడదు.

దీనికి సంబంధించిన అల్లాహ్ ఆజ్ఞ ఇది.

(وتوبوا الى الله جميعاً أيها المؤمنون لعلكم تفلحون) (1)

ఓ విశ్వాసులారా! మీరందరూ అల్లాహ్ తోనే పాప క్షమాపణ కోరండి. దీనివలన మీరందరూ జయము సాధించగలరు!

పాప క్షమాపణ (తౌబా) పద్ధతి

అ) ఇలాంటి తప్పు, పాపము ఇంకెప్పుడు చేయనని నిశ్చయించుకొనుట.

ఆ) జరిగిన దానికై సిగ్గుపడుట.

ఇ) అలాంటి జీవితము ఇకపై గడవనని నిర్ణయించుట వంటి విషయాలపై ఆధారపడి ఉంది.

3. అతని వద్ద ప్రజల ప్రాణ, శరీర, గౌరవ భంగం, సొమ్ము, ఆస్తికి సంబంధించిన దౌర్జన్య ఫిర్యాదులున్నచో తీర్పు చెప్పి లేక వాటిని వారికే అప్పగించి ప్రయాణం చేయవలెను.

అ) ఒక సహాహ్ (అనగా నిరూపించబడ్డ) హదీస్ ఈ విషయ రీతిని ఇలా తెలిపినది. మన దైవప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా అజ్ఞాపించారు:

“من كان عنده مظلمة لأخيه من مال أو عرض فليتحلل اليوم قبل أن

لا يكون دينار ولا درهم إن كان له عمل صالح أخذ منه بقدر مظلمته و

إن لم تكن له حسنات أخذ من سيئات صاحبه فحمل عليه”

మీలో ఎవరి మీదనైనా డబ్బు, ఆత్మ గౌరవానికి ముడిపడిన ఫిర్యాదులున్నచో తక్షణమే దిరహం, దీనారు (నాణెములు) ఉపయోగపడని రోజుకు ముందే సమస్యలను పరిష్కరించుకోవలెను. ఎందుకంటే సమయం దాటితే ఆ రోజు దౌర్జన్యానికి సరిపోవు పుణ్యాలు తీసుకోబడతాయి. (ఆ దౌర్జన్యకారుడు నిత్యపాపాత్ముడైనచో) అతని వద్ద పుణ్యఫలితములు లేనిచో అతని పాపానికి గురైన వ్యక్తి పాపాలు పంచుకునే గతి పట్టును.

4. హజ్, ఉమ్రా నిర్వహించుటకు తన హలాల్ (నిజమైన, శ్రేయస్కరమైన) సంపాదన ఉపయోగించవలెను. ఎందుకంటే దైవప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు ఇలా తెలిపారు.

“إن الله طيب لا يقبل إلا طيباً”

అల్లాహ్ ఉత్తముడు, ఉత్తమమైన సొమ్మునే అంగీకరిస్తాడు.

ఇమాం తబరాని తన హదీసు గ్రంథంలో హజరత్ అబూహురైరహ్ (రజియల్లాహు అన్ను) గారి ద్వారా తెలిపిన హదీసు ఇది. దైవప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా చెప్పారు.

“أنا خرج الرجل حاجاً بنفقة طيبة ووضع رجله في الغرر فنادى: لبيك اللهم لبيك ناداه مناد من السماء لبيك وسعدك زادك حلالاً واحلتك حلالاً وحجك مبرور غير مأزور وإنا خرج الرجل بالنفقة الخبيثة فوضع رجله في الغرر ونادى: لبيك اللهم لبيك ناداه مناد من السماء: لا لبيك ولا سعدك زادك حراماً ونفقتك حراماً وحجك غير مبرور”

హలాల్ (మంచి) సంపాదనతో మానవుడు హజ్ కొరకు బయలు దేరునప్పుడు లబైక్ అల్లాహుమ్మ లబైక్ అని అరచినప్పుడు ఆకాశం నుంచి ఈ అరుపులు వినపడును. లబైక్ వ సఅదైక్ (చిత్తము, సాభాగ్యము) నీ దారి భత్యము స్వచ్ఛమైనది, నీ ప్రయాణ ఖర్చు స్వచ్ఛమైనది, నీ హజ్ పవిత్రమైనది, పాప భారానికి దూరముగా ఉన్నది. ఒకవేళ పాపపు సొమ్ముతో మానవుడు హజ్ కు బయలుదేరునప్పుడు లబైక్ అల్లాహుమ్మ అని పలికినచో వానికి ఆకాశం నుంచి ఈ కేకలు వినపడతాయి: లా లబైక్, వలాసాదైక్ (వద్దే వద్దు, నీరాక శుభము కాదు) నీ దారి భత్యం పాపపు సొమ్ముతో కూడి ఉంది. నీ దారి ఖర్చులు తప్పుడివే, నీ హజ్ అశుభము.

5. హజ్ ఇతరుల సొమ్మును ఆశించనే కూడదు. వారిని అడుగుట మానేసి తనకున్న సొమ్ముతో శుభకార్యము నిర్వహించవలెను. ఈ విషయము మన ప్రవక్త గారి ద్వారా ఇలా తెలిసింది.

“من يستغف يعفه الله ومن يستغن يغنه الله”

ఉన్నంతలోనే సర్దుకునే వానికి అల్లాహ్ తోడ్పడతాడు, పరుల సొమ్ము ఆశించని వ్యక్తికి ధనభాగ్యము, దైవము నుంచి శుభము కలుగును.

لا يزال رجل يسأل الناس حتى يأتي يوم القيامة وليس في وجهه مزعة لحم

దైవప్రవక్త గారు ఇలా సెలవిచ్చారు: "ఎల్లప్పుడు ప్రజల వద్దనున్న సొమ్ము (భిక్షము) అడిగేవాడు ప్రళయదినాన అతని ముఖముపై మాంసం ముక్క లేకుండా (భయంకర రూపమున) ప్రత్యక్షమవును.

6. హజ్ తన హజ్, ఉమ్రాలు అల్లాహ్ కొరకే అని భావించవలెను. దాని ద్వారా పరలోక సౌభాగ్యాలు ఆశించవలెను. పుణ్యక్షేత్రాలు, పవిత్ర స్థలాలలోని పుణ్యకార్యాల నిర్వహణతో అల్లాహ్ దగ్గరకు చేరవలెను. ఎలాంటి ప్రపంచ భావాలు, లాభాలు హజ్ ద్వారా కోరకూడదు. దీని వలన గర్వపడడం, పేరు ప్రతిష్ఠలు కోరనేకూడదు. ఎందుకంటే ఇలాంటి అక్కరకురాని పనులతో చేసింది వృధా అయ్యే అవకాశముంది, దైవ అంగీకారానికి దూరమవడానికి కారణమవును.

ఇందుకు సంబంధించిన ఈ దైవ వ్యాఖ్యలు గమనించండి.

(من كان يريد الحياة الدنيا وزينتها نوف اليهم أعمالهم فيها وهم فيها لا يبخسون أولئك

الذين ليس لهم في الآخرة إلا النار وحبط ما صنعوا فيها وباطل ما كانوا يعملون) (1)

(తన ప్రార్థనతో) ప్రపంచ, జీవిత (విశ్వరూపులు) దాని అందచందాలు కోరుకునే వ్యక్తికి అక్కడనే ఏ కొరతా లేకుండా పూర్తి ఫలితాలు ప్రసాదిస్తాము. ఇక వీరికి ప్రళయంలో నరకం తప్ప మరేమి లభించదు. వారు చేసినదంతా వృధా, మరి వారి కర్తవ్యాలన్నీ విఫలమే!

(من كان يريد العاجلة عجلنا له فيها ما نشاء لمن نريد ثم جعلنا له جهنم يصلاها مذموماً

مدحوراً ومن أراد الآخرة وسعى لها سعيها وهو مؤمن فأولئك كان سعيهم مشكوراً)

(తన పుణ్యకార్య ఫలితముగా) ప్రపంచమే కోరుకున్న వ్యక్తికి అక్కడనే తక్షణమే మా ఇష్టప్రకారము ఫలితాన్ని ప్రసాదిస్తాము. తరువాత వాడికి నరక ప్రవేశము. తల దించుకుని హీనంగా వాడు అందులో ప్రవేశించును.

మరెవరైనా పరలోక ఫలితాన్ని ఆశించి అక్కడ నుంచి ఫలితం దక్కడానికి ప్రయత్నించిన వ్యక్తి మోమిన్ (విశ్వాసి), ఇలాంటి వ్యక్తుల ప్రయత్నమే ఫలించును.

ఒక సహీహ్ హదీసు ద్వారా మనకు ఇలా తెలుస్తున్నది. హజ్రత్ రసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ద్వారా (అల్లాహుత ఆలా) ఇలా చెప్పారు:

"أنا أغنى الشركاء عن الشرك من عمل عملاً أشرك معي فيه غيرى تركته وشركه"

(ప్రేమ) ఆరాధనలో భాగాన్ని అసహ్యించుకునే భాగస్తులలో పెద్ద అసహ్యం కలిగినవాణ్ణి నేను.

మీలో ఎవరైనా నా కొరకు పుణ్యకార్యము తలపెట్టి, మరెవరినైనా సాటి కల్పించినచో వానిని, వాని సాటిని వదిలివేయుదును (ధిక్కరించెదను).

7. ఈ పుణ్య ప్రయాణంలో అతను మంచి నేస్తము, సహవాసము కోరవలెను. దైవభక్తి, మత జ్ఞానము కలవారి వెంట వుండాలి. పాపాత్ములకు, నీచులకు దూరంగా ఉండవలెను.

8. మతాచారంగా హజ్, ఉమ్రాల విధానం నేర్చుకొనుట వాని బాధ్యతలు, తెలియని విషయాలు అడిగి తెలుసుకోవలెను. దీని వలన మత స్వభావము కలుగును.

9. సవారి చేస్తున్న జంతువు కాని, ప్రయాణ వాహనాలు ఎక్కినప్పుడు - దిస్సిల్లాహ్ అనుట. ఆ మహానుభావుణ్ణి పొగుడుట హజ్కి శ్రేయస్కరం. తరువాత మూడుసార్లు - అల్లాహు అక్బర్ (అల్లాహ్ అందరికన్నా గొప్పవాడు) అని ఈ దువా చదువవలెను.

(سبحان الذي سخر لنا هذا وما كنا له مقرنين وإنا إلى ربنا لمنقلبون)

మనకు ఈ భాగ్యము ప్రసాదించిన ప్రభువు గొప్పతనాన్ని చాటిచెప్పు చున్నాను. ఈ భాగ్యానికి మనం అర్హులము కాము. మనందరం మన ప్రభువు సన్నిధికి చేరుకునే వాళ్ళము.

"اللهم انى أسألك فى سفرى هذا البر والتقوى ومن العمل ما ترضى. اللهم هون

علينا سفرنا هذا واطوئنا بعده اللهم أنت صاحب فى السفر والخليفة فى الأهل

اللهم انى اعوذ بك من وعاء السفر وكآبة المنظر وسوء المنقلب فى المال والأهل"

ఓ అల్లాహ్! నా ఈ ప్రయాణంలో నేను నాకిష్టమైన పని, మంచి బుద్ధి, దైవభక్తి కోరుచున్నాను. ఓ అల్లాహ్! మా ఈ ప్రయాణాన్ని అనుకూలంగా

(సౌకర్యంగా) జరిగేటట్లు చేయుము. మా కొరకు దూర తీరాలను దగ్గరగా చేయుము, ఓ అల్లాహ్! నీవే మా ప్రయాణ స్నేహితుడివి, మా ఇంటిలో మిగిలివున్న వారికి నీవే దిక్కు, నీవే అండ (నీవు తప్ప) వారికి మరేతోడు లేదు.

ఓ ప్రభూ! ఈ ప్రయాణ కఠిన విషయాల నుండి, చెడు దృశ్యాల నుంచి రక్షణ కోరుకుచున్నాము. నా ధనధాన్యాలు, భార్యబిడ్డలు ఎలాంటి అపదల పాలుకాకుండా కాపాడుము.

ఇలా మన ప్రవక్త గారు దుఆ చేసినట్లు ఋజువైనది. అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ (రజియల్లాహు అన్హు) గారు ప్రకటించగా ఇమాం ముస్లిం (హదీసు గ్రంథకర్త) తన ప్రఖ్యాతి గాంచిన గ్రంథంలో లిఖించారు.

10. ఈ పుణ్య ప్రయాణంలో అల్లాహ్ జపం (జిక్ర్) పాపక్షమాపణ, దుఆలు (వేడుకొనుట) ఎక్కువగా జరుగవలెను. అలాగే దివ్యఖురాను పఠించుట, దాని అర్థాలను గమనించుటలో సమయం గడపవలెను. ప్రతి పూట సమాజ సక్రమంగా చేసుకొనవలెను. అనవసరంగా మాటలాడకుండా, అక్కరకు రాని విషయాలకు దూరముగా నుండవలెను. నవ్వలటలో విలువైన సమయాన్ని వృధా చేయరాదు. అబద్ధాలు, చాడీలు, గీబత్ (మనిషి వెనుక అతనిని కించపర్చడం) వంటి దురలవాట్లు, చెడు వ్యాఖ్యలు నోటిపై రానీయకూడదు. తన మిత్రులు, సహవాసులు మరి ఇతర ముస్లిం సహోదరులను ఎగతాళి చేయరాదు.

11. తన అనుచరులకు వీలైనంత మేలు చేయవలెను. వారికి ఎలాంటి హాని కలిగించకుండా మసలుకోవలెను. మంచిని వారికి తెలుపవలెను. చెడు విషయాలు తెలిపి వారిని హెచ్చరించవలెను. ఈ గుణపాఠాలు వీలైనంత మంచి పద్ధతి, తీయని మాటలతో తలపెట్టవలెను.

మూడవ భాగం

హజ్, ఉమ్రాలకు ముందు చేయవలసిన పనులు

హజ్ చేయువాడు మీఖాత్ ప్రదేశానికి చేరి స్నానము చేసి అత్తరు, సువాసనలు ఉపయోగించడము శ్రేయస్కరము. ఇహ్రాంకు ముందు కట్టుబట్టలు తీసి దైవప్రవక్త గారు స్నానము చేసారని హదీసు ద్వారా ఋజువైనది. హదీసు గ్రంథకర్తలు 'బుఖారి, ముస్లిం' గారు కలసి ప్రకటించిన హదీసు : హజరత్ ఆయిషా (రజియల్లాహు అన్హు) ద్వారా ఋజువైనది. ఆమె ఇలా వివరించారు.

'రసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) గారు ఇహ్రాం కట్టుకోకముందే ఆయన దుస్తులపై అత్తరు రాస్తూ వుండేదాన్ని, అలాగే ఆయన (జుల్ హజ్) 10వ తేదీన హజ్ కార్యాలు నిర్వహించి ఇహ్రాం దుస్తులు తీసి కుట్టుబట్టలు ధరించి బైతుల్లా తవాఫ్ చేయకముందే సువాసనలు అత్తరు వగైరాలు రాసేదానిని.

ముస్లిముల మాత్రం బీబీ ఆయిషా గారు హజ్ (ధర్మయాత్ర)లో ఉమ్రా చేయ సంకల్పించినపుడు నెలతప్పారు. అప్పుడు ఇహ్రాం స్నానమాడి హజ్ కొరకు సంకల్పించమని ప్రవక్త గారు ఆమెకు ఆజ్ఞాపించారు. బీబీ అస్మా బిన్తె ఉమైస్ గారు జుల్ హులేఫా అనే ప్రదేశములో ప్రసవించినపుడు స్నానమాడి ముట్టు రక్తము విసర్జించు చోట బట్ట గట్టిగా చుట్టి ఇహ్రాం కట్టుకోమని రసూలుల్లా వారు ఆజ్ఞాపించారు.

కావున నెల తప్పిన స్త్రీ కాని మరి ముట్టు (ప్రసవించిన) స్త్రీ మీఖాత్ చేరుకుంటే వారు స్నానము చేసి, అందరితో సమానంగా ఇహ్రాం కట్టుకోవలెను. హజ్ చేయు వ్యక్తి చేసే పనులన్నీ ఆమె కూడా చేయవచ్చును. కాని కాబతుల్లా చుట్టూ తవాఫ్ మాత్రం చేయకూడదు. హజరత్ ఆయిషా, అస్మాగార్లకు ఇలా చేయమని ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) గారు ఆజ్ఞాపించిన విషయం ఇదివరకు మీకు తెలిపాము. ఇహ్రాంకు ముందు హజ్ చేయు వ్యక్తి మీసాలు, గోర్లు, చంకలు, స్త్రీ పురుషులు తమ మర్మాంగాల వద్దనున్న వెంట్రుకలు తీసివేయడము శ్రేయస్కరమైనది. ఇహ్రాంతో ఉన్నప్పుడు ఈ పనులు చేయరాదు.

పైన వ్రాయబడ్డ పనులు ముస్లిములందరూ ఎల్లప్పుడు చేస్తూ ఉండటం ఇస్లాం పద్ధతిగా ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) గారు తెలిపారు. అబూ హురైరా (రజియల్లాహు అన్హు) ద్వారా బుఖారి, ముస్లింల హదీసు గ్రంథాలలో నిరూపించబడ్డ దివ్యప్రవక్త గారి ఆదేశము ఇలాగున్నది.

“الفطرة خمس الختان والاستحداد وقص

الشارب وقلم الأظفار و نتف الآباط

ఇదు జీవన లక్షణాలు కలవు.

1. ఒడుగులు (ఖత్నా) చేయించుకొనుట.
2. గుప్త స్థానములలో గల వెంట్రుకలు తొలగించుట.
3. మీసాలు కత్తిరించుట.
4. గోర్లు కత్తిరించుట
5. చంకల్లో గల వెంట్రుకలు తీసివేయుట.

సహీహ్ ముస్లిం అనే గ్రంథములో పేర్కొన్న అనస్ (రజియల్లాహు అన్హు) తెలిపిన హదీసు అనువాదము ఇలా ఉన్నది. మీసాలు చిన్నవిగా చేయుట, గోర్లు కత్తిరించుట, చంకల్లోని వెంట్రుకలు పెరుకుట, స్త్రీ పురుషులు తమ మర్మాంగాల వద్దగల వెంట్రుకలు గొరుగుట వంటి పనులకు (వ్యవధి) కాల పరిమితి నిర్ణయించబడ్డది.

ఈ హదీసు ససాయి గ్రంథములో కూడా కలదు. కాని అందులోని పదాలు ఇవి:

وقت لنا رسول الله صلى الله عليه وسلم.

ఈ పనులకు రుసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) గడువులు నిర్ణయించారు. ఇదే పదాలతో ఈ హదీసు ముస్నద్ అహ్మద్, సునన్ అబూ దావూద్, తిర్మిజి షరీఫ్ లో కూడా కలదు.

ఇహ్రాంకు ముందు తల వెంట్రుకలు తీయమని స్త్రీ పురుషులలో ఎవరికి ఆజ్ఞాపించలేదు.

ఎట్టి పరిస్థితిలోను గడ్డము గొరుగుట, లేక చిన్నదిగా చేయుట నిషేధించబడినది. అయితే గడ్డముపై మొలుచు వెంట్రుకలను గొరగనే కూడదు. అసలు దానిని ముట్టనే కూడదు. పూర్తిగా వదిలివేయవలెను. బుఖారి, ముస్లిం హదీసు గ్రంథాలలో అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ (రజియల్లాహు అన్హుమా) గారు ఆజ్ఞాపించబడ్డ హదీసు ఇలా కలదు. దైవప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) గారు ఆజ్ఞాపించారు.

“خالفوا المشركين وفرّوا اللحى وأحفوا الشوارب”

ముష్రీకీన్ (బహుదైవారాధకులను) తిరస్కరించండి. గడ్డాలను పెంచేయండి, మీసాలు చిన్నవిగా చేయండి.

హజ్రత్ ముస్లిం (రహిమహుల్లాహ్) తన పవిత్ర హదీసు గ్రంథంలో అబూహరైరా (రజియల్లాహు అన్హు) ద్వారా ప్రకటించిన హదీసులో, ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) ఇలా అన్నారు.

“جزوا الشوارب وأرخوا اللحى خالفوا المجوس”

మీసాలు కత్తిరించండి, గడ్డాలు పెంచండి, దీని ద్వారా మజూస్ (అగ్ని పూజకుల) పరివర్తనను ఖండించండి.

కాని ఈ కాలం తీరు బాగా మారి పెద్ద కష్టమైపోయింది. చాలా మంది రసూలుల్లాహ్ సున్నత్ (పద్ధతి)ని తిరస్కరించుచున్నారు. తమ గడ్డాలను గొరిగివేసి కాఫిర్లు మరియు స్త్రీలతో సమానంగా కలిసిపోయి వారిని అహ్లాదకరంగా ఉంచడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. ముఖ్యంగా ఈ వ్యాధి చదువు సంస్కారమున్న వారిలో బాగా ముదిరింది. దీనికి అల్లానే దిక్కు (“إنا لله وإنا إليه راجعون”) ఆయనే మన ముస్లిములందరికి దారి చూపవలెను. ఈ మంచి పద్ధతులను పాటించమని అందరిని ఆహ్వానించవలెను. ఇందుకు చాలా మంది విరక్తి చెందినను, దైవ సందేశము వారికి తెలుపవలెను. మనందరికి ఆయనే దిక్కు, గొప్ప అండ, ఏ శక్తియు అల్లాహ్ కంటే మించిపోదు. ఆయనే గొప్ప, అమహానుభావుడే ఘనుడు.

ఇహ్రాం ధరించుట

ఇహ్రాం దుస్తులు ధరించుట, తదితర పనులు :

మగవారు పంచె, కండువలు ధరించవలెను. అవి రెండు కుట్టని వస్త్రాలు, తెల్లగా పరిశుభ్రంగా ఉండుట సమంసజము. ఇహ్రాం పరిస్థితిలో చెప్పులు ధరించడము శ్రేయస్కరము.

ఇందుకు ఆధారం ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) గారి హదీసు:

“وليحرم أحدكم في أزار و رداء ونعلين” (۱)

మీలోని ప్రతి ఒక్కరు ఒక పంచె, దుప్పటి, చెప్పులు ధరించి ఇహ్రాం నియమాలు పూర్తిచేయాలి.

1. ముస్నద్ అహ్మద్

స్త్రీల ఇహ్రాం దుస్తుల విషయంలో ఎలాంటి నిబంధనలు లేవు. ఆమె నలుపు, ఆకుపచ్చ వగైరా ఏ రంగు బట్టవైనా ధరించవచ్చును. కాని పురుషుల దుస్తుల పోలికలుండ కూడదు.

కాని కొందరు అమాయక ప్రజలు స్త్రీలు నలుపు, ఆకుపచ్చ రంగులు మాత్రమే ఇహ్రాం సమయాన ధరించవలెనని అనుకున్న మాటలు నిజము కావు.

స్త్రీసము, పరిశుభ్రత తరువాత ఇహ్రాం నియమాలు పూర్తి చేసుకొనిన తరువాత చేయబోవు ఉమ్రా, హజ్ను సంకల్పించవలెను. అందుకు మన ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) గారి సందేశం ఇలాగున్నది.

“انما الأعمال بالنيات و انما لكل امرئ ما نوى”

మానవ పనులు, సంకల్పాలు చిత్తశుద్ధిపై ఆధారపడి ఉంటాయి. ప్రతి వానికి తన సంకల్పం మేరకు ఫలితం లభించును.

ఈ హజ్, ఉమ్రా సంకల్పాలు అక్షర రూపములో ఉండుట మత సిద్ధాంతము. ఉమ్రా చేయదలిస్తే **“لبيك عمره”** (లబైక్ షుమ్రహ్) లేక **اللهم لبك عمره** (అల్లాహుమ్మ లబైక్ ఉమ్రా) అని పలుకవలెను.

హజ్ చేయదలిస్తే లబైక్ హజ్జం లేక అల్లాహుమ్మ లబైక్ హజ్జం **“لبيك حجا أ و اللهم لبك حجا”** అని పలుకవలెను. ఎందుకంటే మన ప్రవక్త గారు ఇలా చేసినట్లు ఋజువైనది.

జంతువు మీద స్వారి చేసి లేక వాహనము మీద కూర్చున్నప్పుడు లబైక్ ఉమ్రా లేక హజ్ అని పలుకడం మంచిదని భావించబడినది. ఎందుకనగా - రసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) తన గుర్రము లేక ఒంటె వీపుపై కూర్చుని అది వెళ్ళడానికి సిద్ధపడినప్పుడు ఆ మహానుభావుడు లబైక్ పదాలు చదివి తన హజ్, ఉమ్రా శుభకార్యములు ప్రారంభించారు. ఇదే సమంజసమని మత విద్వాంసులు అంగీకరించారు.

ఒక ముఖ్య విషయము ఏమిటంటే, హజ్, ఉమ్రాల కొరకు ఇహ్రాం సందర్భము తప్ప నియ్యత్ (సంకల్పాన్ని) నోటి పదాలతో పలుకకూడదని ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) పేర్కొన్నారు.

మిగిలిన ఆరాధనలు, నమాజు, కాబా చుట్టూ తవాఫ్ వగైరాల కొరకు నోటి పదాలతో సంకల్పించరాదనే పటిష్ఠమైన సిద్ధాంతము కలదు. కావున నేను ఈ పద్ధతి మేరకు ఇన్ని రకాలు, ఇన్ని సిద్ధాంతాలతో (ఈ) రీతిగా నమాజు

సంకల్పించుచున్నాను. లేక ఈ విధంగా కాబా చుట్టూ తవాఫ్ చేయుచున్నానని నోటి పదాలతో సంకల్పాన్ని పలుకనే కూడదు. ఇవి బిద్ఆత్ (కొత్తపద్ధతులు, సృష్టించబడ్డ పనులు) ఇస్లాం విరుద్ధవిషయాలు ఘోర పాపాలకు దారితీస్తాయి.

ఒకవేళ ఏదైనా పుణ్యపని సంకల్పాన్ని నోటి పదాలతో పఠించే సిద్ధాంతము ఉంటే మన ప్రవక్తగారు ఈవిధమైన సందేశాలు మనకందించేవారు. దీని ప్రకారంగా ఆయనే చేసి పలికి నిరూపించేవారు. దాని ప్రకారంగా ధర్మవేత్తలైన ఉలమాలు, ఉమ్మతీయులు నడుచుకున్నట్లు ఋజువు వుండేది కదా?!

ఓ సహోదరా! సంకల్పాలు, హృదయ నిర్ణయాలు, వాటిని నోటితో పలుకమని ప్రవక్తగారు కాని ఆయన అనుచరులు కాని తెలుపలేదు. ఈ విధంగా వారు చేసినట్లు ఆధారాలు కూడా లేవు. కనుక ఆ పని బిద్ఆత్ అనబడుతుందని దీని పట్ల ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం)గారు ఇలా వివరించారు.

وشر الأمور محدثاتها وكل بدعة ضلالة (صحيح مسلم)

పనులలోకెల్లా అతి చెడ్డది, కొత్తగా నియమింపబడ్డది. మతంలో ప్రతికొత్తది మార్గభ్రష్టము (దుర్మార్గము).

నాలుగవ భాగము

మీఖాత్ల వివరణ

فصل في المواقيت

హజ్, ఉమ్రా కొరకు ఇహ్రాం సరిహద్దులు మహబీత్ అనబడతాయి. ప్రపంచ పలుదేశాలనుంచి వచ్చువారికి: ఇహ్రాం 5 ప్రదేశాలను మీఖాత్గా నియమించింది.

1. మదీనా నివాసులు లేక అక్కడనుంచి వెళ్ళువారికి మీఖాతు "జుల్హలైఫా" దాని ప్రస్తుత పేరు అబ్యారుఅలి!

2. రెండవ ప్రదేశము: అల్జుహ్ఫా (Al Johfa) అది సిరియా, లెబనాన్, పాలస్తీనా, జోర్డాన్, తదితర రాజ్యాల నుండి వచ్చువారికి మీఖాతుగా ఇహ్రాం నియమించినది. జుహఫా అనేది రాబిగ్ (Rabigh) దగ్గర ఒక పాడుపడిన పల్లెటూరు, అందుకు ఇప్పుడు ప్రజలు రాబిగ్ నుండి ఇహ్రాం కట్టుకుంటారు. ఇలా చేసిన వాడు మీఖాత్ నుండి ఇహ్రాం కట్టినట్లే ఎందుకంటే రాబిగ్ జుహ్ఫాకు చాలా దూరము లేదు.

3. ఖర్నుల్ మనాజిల్ అది సౌదియా ప్రదేశం, నజ్డ్ (రియాద్, చుట్టుప్రక్కల ప్రదేశాలు) నుండి వచ్చువారికి మీఖాత్. ప్రస్తుతం ఆ ప్రదేశాన్ని "అస్సైల్" అని అంటారు.

4. యలంలం (Yalamlam) అది యమన్ నుండి లేక అటువైపు నుండి వచ్చువారికి మీఖాత్.

5. జాతు ఇర్ఖ, ఇరాఖ్ లేక అవైపు నుండి వచ్చువారికి ఇది మీఖాత్ సరిహద్దు.

ఈ ఐదు మీఖాత్ సరిహద్దులు రసూలుల్లాహ్ గారు నియమించినవి. హజ్, ఉమ్రాలను దృష్టినందుంచుకొని ఆ ప్రదేశ వాసులకు లేక అవైపునుండి వచ్చు బాటసారులకు ఇహ్రాం సరిహద్దులు ఇవి. వాటిని దాటడము చట్టవిరుద్ధము. అకాశం, నీరు, భూమి, అన్ని మార్గాలు సమానమే. వారు నిలిచి ఇహ్రాం కట్టుకోకుండా ఆ ప్రదేశాలు దాటనేకూడదు సుమా!

1. ఇందుకు ఆధారం : రసూలుల్లాహ్ గారి ఈ సందేశం.

“هن لهن ولمن أتى عليهن من غير أهلهن فمن أراد الحج و العمرة”

పైన పేర్కొన్న ప్రదేశాలు ఆ పూర్వ నివాసులు, మరి ఆ దిక్కులనుంచి హజ్, ఉమ్రాలకు వచ్చువారి మీఖాతులు.

అయితే ఆ ప్రయాణీకుల ఉద్దేశ్యం - హజ్ ఉమ్రాకాక మరోవనికి వెళ్ళేటట్లయితే - ఈ చట్టం వారికి వర్తించదు.

హజ్ లేక ఉమ్రా చేయతలచి అకాశదారిన మక్కా ప్రయాణించబోయే వ్యక్తికి ఒక మంచి సలహా ఏమిటంటే ఆ విమానమెక్కడ ముందు ఇహ్రాం కొరకు స్నానాలు తదుపరి పనులు చేయాలి. విమానము మీఖాత్ దగ్గరైనప్పుడు ఇహ్రాం పస్త్రాలు ధరించి గడుపు ఎక్కువవున్నచో ఉమ్రా కొరకు లబ్ధి పలకవలెను. వ్యవధి (సమయము) లేకున్నచో హజ్ కొరకే ఇహ్రాం కట్టుకుని లబ్ధి అని చెప్పవలెను.

ఒకవేళ ఇహ్రాం దుస్తులు విమాన ప్రదేశము లేక మీఖాత్ రాకముందే ధరించినా అభ్యంతరం లేదు. కాని ఇహ్రాం సంకల్పం, లబ్ధి చెప్పడము మీఖాత్ దగ్గర లేక సరి ప్రదేశముననే జరుగవలెను. ఎందుకనగా - ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) మీఖాత్ నుంచే ఇహ్రాం సంకల్పం చేశారు. మిగతా అన్ని మతాచారాల ప్రకారం ఈ విషయంలో కూడా ప్రవక్తగారి అడుగుజాడలలో నడుచుకోవడం సమంజసము. దానికి ఈ ప్రకారం దైవ వాక్యము కలదు.

(۱) “لقد كان لكم في رسول الله أسوة حسنة”

మీ అందరికీ రసూలుల్లాహ్ వ్యక్తిత్వము (పరివర్తన)లో మంచి ఆదర్శము కలదు.

ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు కూడా హజ్జతుల్ విదా (వీడ్కోలు హజ్) సందర్శన ఇలా తెలిపారు.

(۲) “خذوا عني مناسككم”

మీ హజ్, ఉమ్రా కార్యక్రమాలు నన్ను అడిగి (చూసి) తెలుసుకోండి.

హజ్, ఉమ్రా కాక వర్తకం, మరే వృత్తి లేక చేతిపని వగైరా కొరకు మక్కా వెళ్ళేవారిపై ఇహ్రాం నిబంధనలు లేవు. అట్టివారు - ఇహ్రాం లేక మీఖాత్ దాటవచ్చు. ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదు. ఇందులో ప్రజలపై దేవుని కరుణాజాలాన్ని గమనించండి. వారి సౌకర్యాలనుసరించిన అల్లాహ్ కు కృతజ్ఞతలు తెలుపవలెను. అన్ని పాగడ్డలు ఆయనకే చెల్లును! దీని ప్రకారం ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి

(1) అల్ అహ్మద్: 21, (2) సహీహ్ ముస్లిం పరీషి, ముస్తదె అహ్మద్, సునన్ అబుదావూద్.

వసల్లం) గారు కూడా ఒకసారి ఇస్రాం లేకుండా మక్కా ప్రవేశించారు. ఫతహ్ మక్కా (మక్కాపై విజయం సాధించిన) సంవత్సరం తన పోరాటం దుస్తులతో మక్కాను వశపరుచుకునేందుకు, అక్కడున్న శిలలు ఖండించి నాశనము చేయడానికి ప్రవేశించారు. ఆ సమయంలో హజ్, ఉమ్రా ఉద్దేశ్యము ఆయనకు లేదు.

మీఖాత్కు, మక్కా పరీఫ్కు మధ్యనున్న (జిద్దా, ఉమ్మ్యుస్సలం, బహ్రా, షరాయి, బద్ర్, మస్తూరా వగైరా) ప్రదేశాల వారు మీఖాత్ (నియమింపబడ్డ ప్రదేశాల)కు వెళ్ళనవసరం లేదు. వారి నివాసస్థలాల నుంచే హజ్ లేక ఉమ్రా సంకల్పంతో ఇస్రాం కట్టుకొనవచ్చును.

కాని ఒక వ్యక్తికి మీఖాత్ అవతల ఒక నివాసం, ఇవతల మరో నివాసం ఉన్నచో అతను మీఖాత్కు వెళ్లి ఇస్రాం కట్టుకురావచ్చును. లేక ఇవతల వున్న నివాస ప్రదేశం నుంచే ఇస్రాం కట్టుకొనవచ్చును. ఇందుకు ఆధారము దివ్య ప్రవక్తగారి ఈ సందేశము.

“وَمَنْ كَانَ مِنْ ذَلِكَ فَمِنْهُ مِنْ أَهْلِهِ حَتَّى أَهْلُ مَكَّةَ يَهْلُونَ مِنْ مَكَّةَ”

ఈ మీఖాత్ ప్రదేశాలలో ఉన్నవారు మరి మక్కా నివాసులు తమతమ నివాస స్థలాల నుంచే (హజ్, ఉమ్రాల) సంకల్పం చేయవచ్చును. (బుఖారి ముస్లిం)

హరమె మక్కా (పవిత్ర) సరిహద్దులో గల వ్యక్తి (యాత్రికుడు) హిల్ హద్దుకు వెళ్లి ఉమ్రా సంకల్పంతో ఇస్రాం కట్టుకుని తిరిగి మక్కా హరం సరిహద్దుకు తిరిగిరావలెను. మాత్సూమూర్తి బీబి ఆయిషా (రజియల్లాహు అన్హుమా) గారికి ఇలాంటి అవసరమొచ్చినప్పుడు - అవతల సరిహద్దులో గల అత్తనీఈమ్ నుంచి ఉమ్రా కొరకు, ఇస్రాం కట్టుకుని రమ్మని ఆమెతో ఆమె సహోదరుడు అబ్దుల్ రహ్మాన్కు ఆజ్ఞాపించి ప్రవక్తగారు పంపారు. ఈ హదీసు ప్రకారంగా ధర్మయాత్రికుడు మక్కా హరమ్ నుంచే కాకుండా “హిల్” ప్రదేశం నుంచి ఉమ్రా కట్టుకుని రావలెను. కాని హజ్ రోజులలో హజ్ ఇస్రాం మక్కాలోని తమ నివాస స్థలాల నుండి హజ్ ఇస్రాం కట్టవలెను. ఉమ్రా కొరకు మక్కా బైటనుంచి ఇస్రాం కట్టుకొనిరావలెను. అందుకే ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు మక్కా నగరానికి బైట హిలాల్ ప్రదేశం నుంచి ఇస్రాం కట్టుకురమ్మని ఆజ్ఞాపించారు. ఈ సూక్తి (మస్తా)పై మతగురువులందరూ ఏకీభవించారు.

1. హరం అంటే పవిత్ర ప్రదేశం. అచ్చట గల ప్రదేశాన్ని గౌరవించడం దేవుని నియమము. అక్కడున్న మానవ, జంతు, వృక్షాలకు ఎలాంటి హాని కలిగించరాదు. ఈ ప్రత్యేకత మదీనా పరీఫ్కు కూడా కలదు. ఇలాంటి ప్రదేశాన్ని తప్ప వేరే ప్రదేశాన్ని అల్ హిల్ అంటారు.

కొందరు యాత్రికులు తమ హజ్ తరువాత “తన్ఈం” “జియిరాన” అనే ప్రదేశానికి వెళ్ళి ఉమ్రా కట్టుకుని కాబతుల్లాకు తిరిగి వచ్చి అనేక ఉమ్రాలు చేస్తూవుంటారు. ఇది ఇస్లాం వ్యతిరేక సాధన, ఇలా చేయకూడదని ఎన్నోమత ఆధారాలు కలవు. కాని ఆయిషా (రజియల్లాహు అన్హుమా) తమ హజ్ తరువాత “తన్ఈం” నుంచి ఉమ్రా ఇస్రాంతో తిరిగివచ్చి ఉమ్రా చేయుటకు ప్రవక్తగారి ఆమెకు అనుమతి ప్రసాదించారు. ఎందుకంటే ఆమె తొలిసారిగా మక్కా వచ్చినప్పుడు నెలతప్పినందున ఉమ్రా చేయలేకపోయారు.

ఈ ప్రకారముగా ఆమెకు రెండు ఉమ్రాలు లభ్యమయ్యాయి. ఒకటి తమ హజ్తో కూడినది, మరొకటి ప్రత్యేకంగా చేసినది.

కావున ముస్లింల తల్లి బీబి ఆయిషా పరిస్థితిలో ఉన్న స్త్రీ హజ్ తరువాత ఉమ్రా చేయవచ్చునని ఇందుకు ఎలాంటి అభ్యంతరం ఉండదని చాలా ఆధారాలు కలవు.

కాని హజ్కు వచ్చిన యాత్రికులందరు హజ్ తరువాత మళ్ళీ మళ్ళీ ఉమ్రాలు చేయడంవలన అందరికీ కష్టము వాటిల్లే అవకాశము కలదు. దీనివలన ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) పద్ధతికి ఎదురు తిరగడమేకాక, దారిలో అపదలు, క్లిష్టపరిస్థితులు ఏర్పడతాయి.

అల్లాహుతాల మనందరికి శ్రేయస్కరమార్గాన్ని ప్రసాదించవలెను.

ఐదవ భాగము

ఉమ్రా, హజ్ విశేషాలు

మక్కా షరీఫ్ కు ముందు యాత్రికులు మీఖాత్ ప్రదేశం చేరునపుడు వారికి రెండు రీతులు వర్తిస్తాయి.

1. హజ్ సీజన్ (షవ్వల్, జులైఖదా, జులైహజ్) మినహా షాబాన్, రమ్జాన్ వగైరా మాసాలలో మక్కా షరీఫ్ వచ్చువారు. ఇలాంటివారు ఉమ్రా సంకల్పంతో ఇహ్రాం దుస్తులు ధరించి లబైక్ ఉమ్రాహ్ అని చెప్పి తరువాత రసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) చేసిన పద్ధతి ప్రకారంతో లబైక్ అనే శ్లోకాలు ఈ విధంగా చెప్పాలి.

“لبيك اللهم لبيك لبيك لا شريك لك لبيك ان الحمد

و النعمة لك و الملك لا شريك لك

ఈ తల్బీయా మరియు అల్లాహ్ పరిజ్ఞానముతో మక్కా, ముకర్రమా, కాబతుల్లా షరీఫ్ చేరవలెను.

2. తరువాత తవాఫ్ (కాబతుల్లా చుట్టు ఏడుసార్లు తిరుగుట) ముగిసిన పిదప మఖామే ఇబ్రాహీం వెనుక రెండు రకాతులు నమాజు సలపవలెను.

3. మరల సఫా, మర్వా శిఖరాల మధ్య ఏడుసార్లు తిరగవలెను.

4. తలవెంట్రుకలు పూర్తిగా తీయించవలెను, లేక చిన్నవిగా చేయవలెను.

ఈ నియమాలన్నియు ఆచరించినచో ఉమ్రా పూర్తయిగును.

ఇహ్రాం స్థితిలో చేయరాని పనులు ఇకపై చేయవచ్చును.

రెండవ రీతి: యాత్రికుడు హజ్ కాలంలో అనగా షవ్వల్, జులైఖదా, జులైహజ్ రోజులలో మీఖాత్ చేరుకుంటే ఈ మూడు పద్ధతులలో ఏదో ఒకటి ఎన్నుకోవచ్చును.

1. హజ్ మాత్రం దీనిని ఇస్రాద్ అంటారు.

2. ఉమ్రా మాత్రం

3. హజ్, ఉమ్రా కలిపి చేయడం.

హజరత్ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) హజ్జతుల్ విదా (అఖరు హజ్, వీడ్కోలు హజ్) ఆ హజ్ సందర్భమున జులైఖదా నెలలో తమ అనుచరులకు ఈ 3 విధాల హజ్లలో ఏదో ఒకటి ఎన్నుకోమని ఆజ్ఞాపించారు.

కాని హది (ఖుర్బాని జంతువు) హజ్జ వెంట లేకుంటే ఉమ్రా ఇహ్రాం కట్టుకోవలెను. అపై హజ్ మినహా రోజులలో వచ్చి ఉమ్రా చేసినట్లు చేయవలెను. దీని గురించి ముందు పేజీలలో కొన్ని వివరాలున్నాయి.

ఎందుకంటే ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు ఆసందర్భాన మక్కా షరీఫ్ కు దగ్గరయ్యే కొద్ది ఉమ్రా ఇహ్రాం కట్టుకోమని చెప్పారు. ఇదియే శ్రేయస్కరమైనదని ధృఢపరిచారు. కావున వారు కాబతుల్లా తవాఫ్ చేసిరి. సఫా మర్వా శిఖరాల మధ్య అస్సయ్ (పరుగుతీసిరి) వెంట్రుకలు తీసి ఇహ్రాం దుస్తులు మార్చుకొనిరి. మరి ఎవరైతే తన వెంట హది (ఖుర్బాని జంతువు) ను తీసుకొచ్చారో వారిని ఇహ్రాం తీయకుండా అదే స్థితిలో జులైహజ్ 10వ తారీఖు వరకు ఉండమన్నారు. ఎందుకంటే హదీ వెంటబెట్టుకొచ్చిన వ్యక్తి పద్ధతి ప్రకారంగా హజ్ మరియు ఉమ్రా కలిపిచేయాలి. ప్రవక్తగారు ఇలాగే చేసారు. ఒకవేళ హదీ వెంటబెట్టుకొచ్చిన వ్యక్తి తెలియక హజ్ ఇహ్రాం కట్టినట్లైతే తన ఇహ్రాం నియమము మీదే ఉండాలి 10వ తేదీన ఖుర్బాని పండుగ నాడు ఇహ్రాంను విప్పి వేయాలి.

ఈ ప్రకారంగా తెలిసిన విషయమేమిటంటే కేవలం హజ్ కు ఇహ్రాం కట్టుకున్న వ్యక్తి లేక హజ్జ, ఉమ్రా కలిపిచేయువాడు అతని వెంట హదీ లేనిచో వారు ముందు ఉమ్రా సాధనాలను పూర్తి చేసికొని ఇహ్రాం వస్త్రాలు మార్చుకొన వచ్చును. హజ్ ఉమ్రా కొరకు బయలుదేరిన వ్యక్తి తన ఆశయాలు నెరవేరవేమోనని భయపడిన లేక అతను శత్రువు బెంగతో బాధపడు అవకాశమొస్తే ఇహ్రాం కట్టే సమయంలో ఇలా చెప్పవలెను. నాకు ఆటంకాలు ఏర్పడినచో అట్టి ప్రదేశముననే ఇహ్రాం నుంచి బహిష్కరించుకొంటాను. దీనికి ఆధారం హజరత్ జుబైర్ బిన్ అబ్దుల్లా (రజియల్లాహు అన్హి) గారు ప్రవక్తగారితో ఇలా మొరపెట్టుకొన్నారు. ఓ రసూలుల్లాహ్! నేను హజ్ చేయతలుచుకొన్నాను. కాని వ్యాధితో బాధపడుచున్నాను. (అందుకు మార్గమేమిటి?) అప్పుడు ప్రవక్తగారు ఆమెకు ఇలా సెలవిచ్చారు. నీవు హజ్ తలపెట్టునపుడు ఈ షరతుతో కూడిన సంకల్పము విధిస్తూ ఇలా చెప్పు, ఓ దేవా! నన్ను నీవు నిలిపివేయు చోటనే నా ఇహ్రాం తొలగించెదను.

(బుఖారి ముస్లిం)

حلي حيث حبستني

ఇలాంటి షరతు ప్రయోజనమేమిటంటే ధర్మ యాత్రికునికి వ్యాధి, శత్రువు వగైరాల ద్వారా ఆటంకాలు ఏర్పడిన చోటనే నిబంధనలకు దూరమవు అనుకూలము ఏర్పడును. వారికి అపై ఎలాంటి అభ్యంతరము ఉండదు.

అరవ భాగం

బాలబాలికల హజ్, ఉమ్రాలు

యుక్తవయసురాని బాలబాలికలకు కూడా హజ్ నెరవేరును. (కాని పుణ్యము వారి తల్లిదండ్రులకు చెందును)

సహీహ్ ముస్లిం షరీఫ్ లో గల హదీసు, హజరత్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అబ్బాస్ (రజియల్లాహు అన్హుమా) ప్రకటించారు. ఒక స్త్రీ రసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) వైపున ఒక బిడ్డను ఎత్తి ఇలా ప్రశ్నించారు.

“يا رسول الله ألهذا حج؟”

ఓ రసూలుల్లాహ్! ఈ బిడ్డపై కూడా హజ్ కలదా?

అయన ఇలా సమాధానమిచ్చారు. “فقال! نعم ولك أجر.”

ఔను, దాని పుణ్యము నీకు చెందును!

సహీహ్ బుఖారీ షరీఫ్ లో ఒక హదీసు కలదు. హజరత్ సాయిద్ బిన్ యజీద్ (రజియల్లాహు అన్హు) గారు ఇలా చెప్పారు.

“حج بي مع رسول الله ﷺ وأنا ابن سبع سنين”

హజరత్ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) వెంట నన్ను హజ్ కు తీసుకువెళ్ళారు అప్పుడు నా వయసు 7 సం॥లు.

కాని వారి హజ్ బాధ్యత దీనితో తీరదు. అలాగే బానిస స్త్రీ పురుషులు హజ్ చేయవచ్చును. కాని వారిపై గల హజ్ భారము తీరదు.

హజరత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి యల్లాహు అన్హు) వారి ద్వారా ఒక హదీసు నిరూపించబడింది. దివ్య ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా తెలిపారు.

“أَيُّمَا صَبِيٍّ حَجَّ تَمَّ الْحَنْثُ فَعَلَيْهِ أَنْ يَحْجَّ حَجَّةً أُخْرَى”

و أَيُّمَا عَبْدٍ حَجَّ تَمَّ اعْتَقَ فَعَلَيْهِ حَجَّةً أُخْرَى (۱)

1. ఈ హదీసు ఇమామ్ ఇబ్నె అబీ హిషామ్ తన ముసన్నఫ్ లోను, మరి ఇమామ్ బైహఖీ తన సునన్ లో ప్రకటిస్తూ దాని సనదు హసన్ (మంచిది అని) తెలియచేశారు.

ఏ ఒక్క పసిబిడ్డ హజ్ చేసినను, యుక్తవయస్సు వచ్చిన తరువాత మరలా హజ్ చేయవలెను.

అలాగే ఏ ఒక్క బానిస హజ్ చేసిన వారి బానిసత్వం తొలగినచో మరో హజ్ చేయు బాధ్యత వారిపై కలదు.

బిడ్డ బాల్య వయసులో ఉన్నచో (తల్లిదండ్రులు, పాలకుడు) వాడికి ఇహ్రాం దుస్తులు తొడిగి లబైక్ శ్లోకాలు పఠించవలెను. ఆ బిడ్డకు కూడా పెద్దవారితో సమానంగా ఇహ్రాం నిబంధనలు కలిగి ఉంటాయి. ఇలాగే పసిబాలికకూ వర్తించును.

వారి శరీరము మరియు ఇహ్రాం వస్త్రాలు తవాఫ్ చేయు సమయాన పరిశుభ్రముగా ఉండవలెను. తవాఫ్ సమాజ్ లాంటిది, అది నెరవేరాలంటే బట్టలు, శరీరం శుద్ధిగా ఉండాలి. బాల బాలికలు బుద్ధిమంతులైతే వారి(వలి) పెద్దల అనుమతితో వారంతకు వారే ఇహ్రాం కట్టుకొనవచ్చును. అప్పుడు స్నానం చేయుట అత్తరు సువాసనలు బట్టపై ఉపయోగించుటవంటి కార్యక్రమాలు పెద్దలతో సమానంగా స్వయంగా వారే నిర్వహించుకొనవచ్చును. వారి వలి (శ్రేయోభిలాషి, బిడ్డల భవిష్యత్తుకు కృషి చేయువాడు) తల్లిదండ్రులు మరియు బంధువులు వారి తరపున వారి వలి జమరాత్ (పైతాను)కు గులకరాళ్ళు రువ్వడం వగైరా వంటి పనులు చేయవలెను. ఇవి కాక హజ్ ఇతర అంశాలు అంటే అరఫాత్ మైదానములో పగలంతా దైవ పరిజ్ఞానములో గడపడం ముజ్జలిఫాలో మరియు మినా సరిహద్దులలో రాత్రులు గడపడము (10వ తేది) హజ్ కొరకు తవాఫ్ సఅయ్ చేయుటవంటి తదితర హజ్ పనులు పిల్లలే స్వయంగా చేయవలెను. తవాఫ్ సఅయ్ వారితో సాధ్యముకానప్పుడు వారిని ఎత్తుకుని చేయవలెను. అప్పుడు వారి కొరకు తవాఫ్ ప్రత్యేకంగా చేయవలెను. వారికి చేయించు వ్యక్తులు తమ కోసము ప్రత్యేకముగా చేయవలెను. ఇద్దరికి ఒకేసారి కలిపిచేయడం అంత మంచిది కాదు. దీనితో మనసుకు శాంతి కలుగును. ఆరాధన విషయాల్లో జాగ్రత్త పడవలెను. ఇక తరువాత ఈ క్రింది హదీసును పాటించినట్లు అవుతుంది.

“دع ما يريبك الى ما لا يريبك”

నిన్ను సందేహ పరచు విషయాలను వదలుకుని మనసుకు నెమ్మది కలిగించు పనులు చేయాలి.

ఒకవేళ ఆ బిడ్డను మోసే భక్తుడు తన తరపున ఆ పిల్లవాని తరపున సంకల్పించినచో ఆకార్యము నెరవేరునని మత గురువులు ఆచరించినట్లు

ఆధారము కలదు. హజరత్ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారిని బిడ్డ హాజ్ గురించి అడిగినప్పుడు అతని కొరకు ప్రత్యేక హాజ్ చేయమని ఆజ్ఞాపించలేదు. అదే తప్పదనే ఆనక్తి ఉంటే ఆ మహానుభావుడు ఆచరించేవారు! అల్లాహ్ (తఆలా) అనుగ్రహము అందరికి లభించవలెనని ప్రార్థన.

జ్ఞానము గల బాల బాలికలు తవాఫ్ కొరకు పెద్దలతో సమానంగా శరీరం శుద్ధపరచి వుజు వగైరా చేసుకోవలెను. చిన్న వయస్సు బాల బాలికలు ఇహ్రాం దుస్తులు ధరింపచేయు బాధ్యత వారి తల్లితండ్రులపై లేదు. అలా చేసినచో అది నఫిల్ అవును. చేస్తే పుణ్యము, చేయకుంటే ఎలాంటి అభ్యంతరము లేదు. ఇంతకు మించి తెలిసిన విధాత అల్లాహ్ మాత్రమే!

ఏడవ భాగం

ఇహ్రాం స్థితిలో చేయరాని పనులు

1. ఇహ్రాం కట్టుకున్న స్త్రీ పురుషులు తమ వెంట్రుకలు మరియు గోర్లు తీయరాదు. అత్తరు సువాసనలు రాసుకోరాదు.

2. పురుషుడు ఎలాంటి పరిస్థితిలోను కుట్టు కూర్పు వస్త్రాలు ధరించరాదు. ఉదాహరణకు చొక్కా, బనెను, పైజామా సాక్సులు వగైరా ధరించరాదు. ఒక వేళ పంచి దొరకనిచో పైజామా ధరించవలెను. అలాగే చెప్పులు దొరకనిచో మేజోల్లు (సాక్సులు) చింపకుండా తొడిగే అనుమతి కలదు. ఇందుకు ఆధారము ఇమాం బుఖారి ముస్లిములు ప్రకటించగా హజరత్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అబ్బాస్ (రజియల్లాహు అన్హు) తెలిపిన ఈ హదీసులో ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా సెలవిచ్చారు.

”من لم يجد نعلين فليلبس الخفين ومن لم يجد
ازارا فليلبس السراويل“

చెప్పులు లేని వ్యక్తి సాక్సులు (మేజోళ్ళు) ధరించవచ్చును. పంచి లేని వ్యక్తి సుర్వాల్ (పైజామా) ధరించవచ్చును.

ఇబ్నె ఉమర్ (రజియల్లాహు అన్హు) గారి హదీసు ద్వారా ఖుఫైన్ (మేజోళ్ళు) అవసరమైనచో కోసి తొడగమనే ఆజ్ఞ రద్దుచేయబడ్డది. కాని ఆయన హాజ్ చేసినప్పుడు అరఫాత్ మైదానములో ప్రసంగించినప్పుడు ఇహ్రాం స్థితిలో మేజోడులు తొడగవచ్చును అని అనుమతి ఇచ్చారు. కాని అప్పుడు వాటిని కోసి తొడగమని ఆజ్ఞాపించలేదు.

ఇది ముఖ్యమైనచో ఆ మహానుభావుడు ఈ విషయాన్ని వివరించేవారు. ఇదే మనకు లభించిన విద్య. ఆపై అల్లాహ్ కే బాగా తెలుసును!

”والله أعلم!“

ఇహ్రాంలో ఉన్నప్పుడు పంచెను తాడుతో కాని నాడాతో కాని కట్టుకొన వచ్చును. ఇలా చేయకూడదని ఏ ఋజువు లేదు.

అలాగే అతను స్నానం చేయవచ్చును. తలను నీటితో కడుగవచ్చును. కాని ఈ పని అవసరమైనప్పుడే నెమ్మదిగా చేయవలెను. ఈ సమయంలో కొన్ని

తల వెంట్రుకలు ఊడినా అభ్యంతరం లేదు. ఇస్లాంలో ఉన్న స్త్రీలు బుర్ఖా, నిఖాబ్ కట్టువస్త్రాలతో ముఖాన్ని కప్పుకోకూడదు. అలాగే రెండు చేతులు పైన బట్టతో కప్పుకొనరాదు. ఇందుకు ఆధారము హజరత్ బుఖారి (రహమతుల్లాహి అలైహి) గారు ప్రకటించిన ఈ ప్రవక్తగారి వాక్యం

“لا تنتقب المرأة ولا تلبس القفازين”

తన ముఖం మీద నఖాబ్ వేయరాదు. (ఖుప్పాజైన్) బట్టతో కప్పుకోరాదు. ఖుప్పాజైన్ అంటే పత్తి లేక ఉన్నితో చేతులు పైజు ప్రకారము అల్లిన, నేసిన వస్త్రాలు తప్ప ఏ కుట్టు వస్త్రాలైనా ధరించవచ్చును. పర పురుషుల ముందు ఆమె ముఖముపై బట్ట వేయవచ్చును. హజరత్ ఆయిషా (రజియల్లాహు అన్హుమా) ఇలా వివరించారు.

“كان الركبان يمرون بنا ونحن مع رسول الله صلى الله

عليه وسلم فاذا حاذونا سدلت إحدانا جلبابها من رأسها

على وجهها فلما جاوزونا كشفناه” (أخرجه أبو داود

وابن ماجه)

మేమున్న చోట నుంచి కొందరు నవారి జంతువుల మీదనుంచి సాగిపోయేవారు. మాకు వారు దగ్గరయినప్పుడు మేము మా (తల)పై నుండి గుడ్డదించి ముఖాన్ని దాచుకొనే వారిమి, మానుంచి వారు దూరంగా వెళ్ళిన తరువాత మా ముఖాలనుంచి బట్టను తొలగించేవాళ్ళము. ఇలాంటిదే మరో హదీసు హజరత్ ఉమ్మే సలమహ్ (రజియల్లాహ్ అన్హా) ద్వారా ఇమాందార్ ఖుత్బి తన హదీసు గ్రంథము “సునన్”లో వివరించారు.

స్త్రీ తన రెండు చేతులు వస్త్రముతో దాచుకొనవచ్చును.

పైన ప్రకటించబడిన హదీసు వెలుగులో పరపురుషుల ఎదుట స్త్రీ తన ముఖము, చేతులు తప్పకుండా కప్పుకొనవలెను. ఇదే స్త్రీ లక్షణము. అల్లాహుతాల ఈ ప్రకారముగా తన గ్రంథములో ప్రకటించారు.

“ولا يبدین زینتهن الا لبعولتهن” الاية

స్త్రీలు తమ అందాలను చూపకూడదు. కాని వారిని భర్త చూడవచ్చును. స్త్రీల శరీర అందాలలో గొప్పవి ఆమె చేతులు, ముఖము అంతకంటే గొప్పది,

అకర్షణ గలది. (ఇవి కనిపించకుండా ఉన్నప్పుడే స్త్రీలకు రక్షణ అని గమనించ వలెను)

దీనికి సంబంధించిన అల్లాహ్ వాక్యము ఇలాగున్నది.

“واذا سألتموهن متاعا فاسألوهن من وراء حجاب ذلكم

أطهر لقلوبكم وقلوبهن” (الاية)

స్త్రీలనుండి ఏదైనా అవసరమైన వస్తువు అడగాలనుకున్నప్పుడు, పరదా (అడ్డు) సాయంతో అడగండి. అది మీ ఇరువురికి భద్రత కలిగిస్తుంది. చాలా మంది స్త్రీలు పైట క్రింద నుండి ముఖానికి ఒక ప్రత్యేక బట్టను వాడుతారు. ఇందుకు ఇస్లాం చట్టము సమ్మతించదని మాకు తెలిసిన విషయము.

ఇందుకు ఇస్లాం చట్టము వర్తించినట్లయితే ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం)గారు మభ్యపెట్టకుండా ప్రకటించేవారు కదా!

స్త్రీ, పురుషుల ఇస్లాం దుస్తులు ధరించే అనుమతి కూడా కలిగి ఉన్నది. కాని కాషాయ (زعفران) వస్త్రాలు ధరించరాదని ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు ప్రకటించారు.

ఈ హదీసు ఇబ్నె ఉమర్ (రజియల్లాహు అన్హు) గారు ప్రకటించారు.

ఇస్లాంలో ఉన్న వ్యక్తులు చెడు అనరాదు. చెడు చేయరాదు. ఇతరులతో ఘర్షణ పడరాదు.

ఇది మన సృష్టికర్త అల్లాహ్ వ్యాఖ్యానము.

“الحج أشهر معلومات فمن فرض فيهن الحج فلا

رفث ولا فسوق ولا جدال في الحج”

హజ్ కాలము కొన్ని నిర్ణయించబడ్డ (ప్రత్యేక) నెలలు, మీలో ఎవరైనా అందులో హజ్ చేయనిశ్చయించితే చెడు అనరాదు. చెడు చేయరాదు. ఎవరితోను ఘర్షణ పడరాదు.

అలాగే ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారి ద్వారా ఈ ప్రకారంగా ఒక హదీసు నిరూపించబడింది.

“من حج فلم يرفث ولم يفسق رجع كيوم ولدته أمه”

హజ్ చేయు వ్యక్తి తన హజ్లో చెడు పలుకకుండా, చెడు చేయకుండా (అన్ని కార్యాలు మంచిగా ముగించుకొని) ఇంటికి తిరిగి వస్తే అదే రోజు జన్మించిన విధ్ధతో సమానమే.

ఆయత్ మరియు హదీసులో గల రఫస్ (رفث) అనే పద అర్థము. స్త్రీ పురుష సంభోగం, తప్పుడు మాట తప్పుడు పని.

2. ఫుసుఖ్ (فسوق) అనగా పాపాలు.

3. జిదాల్ (جدال) అంటే తప్పుడు విషయాల వలన లేక ఉపయోగపడని పనులపై పోట్లాడుట.

కాని నిజాన్ని నిరూపించడానికి, తప్పును ఖండించడానికి పోట్లాడుటం తప్పుకాదు, మరి దాన్ని పాటించమని ఇస్లాం ఆజ్ఞాపించినది.

(ادع الى سبيل ربك بالحكمة والموعظة

الحسنة وجادلهم بالتي هي أحسن)

ఇహ్రాం స్థితిలో ఉన్న పురుషుడు తన ముఖము బట్టతో కప్పుకోరాదు, టోపి (కులాయి) తలపాగా, రుమాలు వగైరా ధరించరాదు. ఇందుకు ఆధారము, అరఫాత్ మైదానములో తన స్వారి జంతువు మీద నుంచి పడి మరణించిన వ్యక్తి గురించి ప్రవక్తగారి ఈ ఆజ్ఞ.

“أغسلوه بماء وسدر وكفونوه في ثوبيه ولا تخمروا رؤسهم

ووجهه فإنه يبعث يوم القيامة ملبياً (متفق عليه)

అతనికి నేరిడాకుతో కలిసి కాగిన నీటితో స్నానం చేయించండి, అతని రెండు వస్త్రాలే కఫన్గా మార్చండి. అతని తల మరియు ముఖముపై కప్పకండి, ఎందుకంటే అతను మరణించిన స్థితిలోనే లబైక్ అని పలుకుతు పునర్జన్మ ప్రసాదించబడతాడు. (బుఖారి ముస్లిం) ఇవి ముస్లిం షరీఫ్లో గల పదాలు.

ఇహ్రాం స్థితిలో ఉన్న వ్యక్తి గొడుగు క్రింది కప్పు (Roof Top) గల వాహనములో పోవచ్చును. అలాగే షామియాన లేక చెట్టు నీడన కూడా ఉండుట సమంజసమే.

1. హజరత్ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) జమ్రుతుల్ అఖబహ్ (పెద్ద దెయ్యపురాయి)ని రాళ్ళతో వధ చేసినప్పుడు ఆయనపై బట్టతో నీడ కల్పించబడ్డది.

2. అరఫాత్ మైదానములో నమిరహ్ అనబడే ప్రదేశములో ఆయన కోసం ఒక బెంటు అమర్చబడి, సూర్యాస్తమయం వరకు ఆయన అందులో ఉన్నట్లు రూఢమైనది.

ఇహ్రాం కట్టుకున్న పురుష, స్త్రీలు వేటాడకూడదు. అందుకు తోడ్పడకూడదు. వేట జంతువులను తరలించకూడదు.

అలాగే వారు వివాహమాడకూడదు, పెళ్ళి అర్థీలు పెట్టరాదు. ముహూర్తాలు నిశ్చయించరాదు. స్త్రీ పురుష సంభోగము చేయరాదు. ముచ్చట్లాడరాదు, తనువులు కలవరాదు. ఎందుకనగా హజరత్ ఉస్మాన్ (రజియల్లాహు అన్హు) గారు రసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారితో ఇలా ప్రకటించారు.

“ لا ينكح المحرم ولا ينكح ولا يخطب ”

ఇహ్రాం స్థితిమంతుడు తాను వివాహమాడరాదు. ఇతరులకు వివాహబంధములో బంధించరాదు. వివాహ నిశ్చితార్థము (Betrothal)చేయరాదు. (ముస్లిం).

ఇహ్రాం స్థితిమంతుడు అజ్ఞాన స్థితిలో లేక మరచి కుట్టుబట్ట ధరించిన, తల కప్పుకున్న, అత్తరు గంధము ఉపయోగించిన ఏ పారితోషికము చెల్లించనవసరం లేదు. తప్పు గమనించినచో చాలును. తెలియక లేక మరచి అతను తన తల వెంట్రుకలు గొరికినచో లేక వెంట్రుకలు కత్తరించిన గోర్లు తీసినచో ఏ అభ్యంతరము లేదు.

ఇహ్రాం పురుష స్త్రీలు, ఇహ్రాం స్థితిలో ఉన్న, లేకున్న మక్కా మదీనా హరం (పవిత్ర) స్థలాలలో వేట జంతువును చంపరాదు. అందుకు కత్తి అందివ్వడం లేక మరేవిధమైన సహాయము చేయరాదు. వేట జంతువులను తరమరాదు.

హరం ఆవరణలో గల వృక్షజీవులను కోయరాదు, గడ్డి కూడా పెరకరాదు. అక్కడ పడి ఉన్న సొత్తును కూడా చేపట్టరాదు. కాని ప్రకటించి ఆ సొత్తు యజమానికి చేర్చి ఉద్దేశ్యమున్న వ్యక్తి తీసుకొనవచ్చును.

ఇందుకు ఆధారం ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారి సందేశము ఇలా గున్నది:

“ ان هذا البلد يعنى مكة حرام بحرمة الله الى يوم القيامة لا يعضد شجرها ولا

ينفر صيدها ولا يختلى خلاها ولا تحل ساقطتها الا لمنشد (متفق عليه)

ఈ పవిత్ర నగరము మక్కాషరీఫ్ ప్రళయ దినము వరకు అల్లాహ్ ఆజ్ఞతో పవిత్రప్రదేశం హరం అయింది. అక్కడున్న వృక్షజీవులకు హాని కలిగించరాదు. (పెరకరాదు) వేటాడరాదు. వేట జంతువులను తరమరాదు, గడ్డి పచ్చని పైరు కూడా పెరకరాదు. అక్కడ పడి ఉన్న సొమ్ము పదిలంగా ఉంచి ప్రకటించు వానికి తప్ప మరెవ్వరికి తీసుకొనే అధికారము లేదు.

గమనిక : మినా (Mina), ముజ్జలిఫా (Muzdalifa) ప్రదేశములు హరం సరిహద్దులలో కలవు. కాని అరఫాత్ ఇందులో లేదు.

ఎనిమిదవ భాగం

హజ్, ఉమ్రాల విధానం

ఇస్లాం స్థితిలో మహాపుణ్యక్షేత్రం మక్కా చేరిన వ్యక్తి స్నానమాడవలెను. ప్రవక్త (నల్లాల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు ఇలా చేశారు. తరువాత మస్జిద్ హరామ్ (కాబతుల్లాహ్) ప్రవేశ సమయంలో కుడికాలు పెట్టడం సున్నతు పద్ధతి. అప్పుడు ఈ క్రింది దువా చదువవలెను.

”بسم الله والصلاة والسلام على رسول الله أعوذ بالله العظيم وبوجه الكريم وسلطانه القديم من الشيطان الرجيم: اللهم افتح لي أبواب رحمتك“

అల్లాహ్ పేరుతో (ప్రవేశము) మొదలు పెట్టుచున్నాను, మరి దరూద్ సలాం (శాంతి సందేశం) రసూలుల్లాహ్ కొరకే, మార్గభ్రష్టుడు అయిన పైతాను బారి నుంచి గొప్ప శక్తిశాలి అయిన అల్లాహ్ ను శరణం కల్పించమని కోరుతున్నాను.

ఇలా ప్రతి మసీదులో ప్రవేశించునప్పుడు చెప్పవలెను. బైతుల్లాహ్ షరీఫ్ లో ప్రవేశ సమయంలో ప్రత్యేక దువా రసూలుల్లాహ్ (నల్లాల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారితో నా దృష్టి ప్రకారం రుజువు కాలేదు.

కాబతుల్లాహ్ చేరుకున్నప్పుడు ఉమ్రా లేక హజ్జే తమత్తు చేయు వ్యక్తి తవాఫ్ ఆరంభించక ముందు లబైక్ పలకడం అపివేయాలి. మరల హజ్జే అన్వద్, వైపు వెళ్ళి వీలైనచో దాన్ని కుడి చేత్తో అంటుకుని ముద్దు పెట్టుకొనవలెను. ప్రజలు గుంపులుగా అధిక సంఖ్యలో ఉన్నచో అటు వెళ్ళి వారికి హాని కలిగించరాదు.

హజ్జే అన్వద్ (నల్లరాయిని) తాకినప్పుడు **بسم الله والى أكبر** అని పలుకవలెను. దాన్ని ముద్దాడడం వీలు కాని పక్షంలో చేత్తో లేక కర్రతో తాకవలెను. ఇది కూడా వీలుకాని యెడల అటు వైపు చేయి చూపిన పరవాలేదు. తవాఫ్ చేయు సమయంలో వీపు బైతుల్లాహ్ వైపు ఉండవలెను. తవాఫ్ ఆరంభించునప్పుడు **اللهم إيماناً بك وتصديقاً بكتابك ووفاء بعهدك واتباعاً لسنة نبيك**

అని పఠించడం చాలా మంచి విషయమని ఇది ప్రవక్తగారి పద్ధతని దృఢమైనది. కాబతుల్లాహ్ చుట్టూ 7 సార్లు తిరగవలెను. తవాఫ్ ఖుదూమ్ మూడు మొదటి

1. తవాఫ్ ఖుదూమ్, ఉమ్రా లేక హజ్ సంకల్పముతో మక్కా షరీఫ్ చేరగానే చేయవలసిన తవాఫ్.

చుట్టు రమ్మ, ఇజ్జతిబాతో కూడి ఉండవలెను. రమ్మ అనగా అడుగులు దగ్గర ఉంచి వరుగులు తీయడం, ఇజ్జిబా అనగా ఇహ్రాం పైబట్టను కుడి భుజం క్రింద నుంచి చుట్టి ఎడమ భుజము మీద చుట్టుకొనవలెను. మూడు సార్లు కాబతుల్లాహ్ చుట్టు తిరిగిన తరువాత రెండు భుజముల పైన బట్ట వేసుకోవలెను. తవాఫ్ ప్రతి చుట్టు హజ్రే అస్వద్ నుంచి మొదలు పెట్టి దానితోనే ముగించవలెను.

తవాఫ్ చేయు సమయంలో రౌండ్స్ సంఖ్యలో సందేహం కలిగినప్పుడు అల్ప సంఖ్యను నమోదు చేసుకొని తవాఫ్ ముగించవలెను. 3,4,5 లేక 6 అని సందేహమొచ్చినను 3 మరియు 5ను భావించి మిగతా రౌండ్స్ పూర్తి చేయవలెను.

స్త్రీల శరీరము అంద చందాలు వారి శరీరము నుంచి ఘుమఘుమలాడే పువ్వులు, అత్తరు సువాసనలు పర పురుషులకు రాకూడదు. కావున స్త్రీలు తవాఫ్ వగైరా చేయు స్థితిలో ఈ విషయాలను గమనించవలెను. స్త్రీ ముఖబింబము ఆమె శరీరములో అతి సుందరమైనది. కావున స్త్రీలు తవాఫ్ వగైరా చేయు స్థితిలో ఈ విషయాలను గమనించవలెను. స్త్రీ ముఖబింబము ఆమె శరీరములో అతి సుందరమైనది. కావున ఆమె తన ముఖాన్ని తన మహారిం¹ పురుషులకు మాత్రం చూపించవచ్చును. అల్లాహుతఅలా ఇలా తెలిపాడు.

ولا يبدين زينتهن الا لبعولتهن الاية

వారు తమ అందాన్ని వారి భర్తకు మాత్రమే చూపించవలెను. దీన్ని అనుసరించి ఆమె హజ్రే అస్వద్ (నల్లరాయిని) ముద్దుపెట్టెటప్పుడు పర పురుషులతో పరదా చేయవలెను. హజ్రే అస్వద్ (నల్లరాయిని) ముద్దు పెట్టు వీలుకాని యెడల పురుషుల గుంపులలో వారిని తోసుకుంటూ పోవడం అనవసరం, వారు పురుషులకు దూరంగాను వారి వెనుక వుండి తవాఫ్ చేయవలెను. ఇదే వారికి శ్రేయస్కరము.

రమల్, ఇజ్జిబా తవాఫ్ ఖుదూం తప్ప మరెప్పుడు చేయరాదు. ఇవి స్త్రీలకు వర్తించవు.

హజరత్ ప్రవక్తగారు వీటిని తవాఫ్ ఖుదూంలోనే పాటించారు.

తొమ్మిదవ భాగం

తవాఫ్ నిబంధనలు

తవాఫ్ చేయు వ్యక్తి శరీర మానసిక శుద్ధి కలిగి ఉండవలెను. తన ప్రభువు (స్వస్థికర్త)కు అణిగిమణిగి ఉండవలెను.

తవాఫ్ సమయంలో అల్లాహ్ ను ఎక్కువ తలచుకుని వేడుకోవలెను. ఆయన పరిజ్ఞానమును మిక్కిలిగా పాటించవలెను. అప్పుడు ఖురాను షరీఫ్ పఠించవలెను. ఇది చాలా మంచిది. తవాఫ్ సమయంలో ప్రత్యేక శ్లోకాలు చదవాలని ఎట్టి నిబంధన లేదు. తవాఫ్ సమయ ప్రతి చుట్టులో ప్రజలు నియమించిన ప్రత్యేక దువాలు, శ్లోకాలు చదవాలని ఎలాంటి ఆధారములు లేవు. వీలైనవి చదువవచ్చును. రుక్న¹ యమానిని కుడి చేతితో తాకవలెను. ముద్దాడకూడదు. అప్పుడు అల్లాహ్ పేరుతో మొదలు పెట్టుచున్నాను "بسم الله والله أكبر" ఆయనే అతి గొప్పవాడు అనవలెను. దాన్ని తాకడము కష్టమైనప్పుడు తవాఫ్ ను కొనసాగించవలెను. అటువైపు చేయిచూపరాదు. అల్లాహు అక్బర్ అనరాదు.

రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం గారు ఇలా చేసారని మాకు తెలిసినంత వరకు రుజువు కాలేదు.

రుక్నై యమాని మరి హజ్రే అస్వద్ మధ్య ప్రదేశంలో

"ربنا آتنا فى الدنيا حسنة وفى الآخرة حسنة وقنا عذاب النار"

ఓ మహాదేవుడా! మాకు ఇహలోక, పరలోకంలో మంచిని ప్రసాదించు మమ్ములను నరకయాతన (కష్టాల) నుంచి కాపాడుము, అని దువా అడగవలెను.

హజ్రే అస్వద్ దగ్గరయ్యే కొద్ది దాన్ని తాకి ముద్దాడవలెను అప్పుడు **الله أكبر** అనవలెను. జన సంఖ్య పెరిగినప్పుడు జమ్ జమ్ బావి లేక ముఖాయే ఇబ్రహీం అవతల నుంచి తవాఫ్ చేయవచ్చును. (మక్కా) మస్జిదేహరాంలో ఎక్కడ నుండి తవాఫ్ చేసిన అభ్యంతరం లేదు. మస్జిద్ దూర భాగాల నుంచి చేసిన చాలు. కాని వీలైనచో కాబ దగ్గర నుంచి చేయడం మంచిది.

తవాఫ్ ముగిసిన తరువాత రెండు రకాతులు సమాజ ముఖామె ఇబ్రాహీం వెనుక చేయవలెను. అక్కడ వీలు కానిచో మస్జిద్ లోపల ఎక్కడ చేసిన ఒకటే. అరెండు రకాతులలో ఫాతిహాసూరా చదివిన తరువాత :

1. హజ్రే అస్వద్ కు ముందుగల కాబతుల్లా కోణము (మూల)ను రుక్నై యమాని అంటారు.

1. స్త్రీ జీవితంలో ఎట్టి పరిస్థితిలోను వివాహమాడరాని పురుషులను మహారిం అంటారు. ఇలాంటి బంధుత్వాలు 14 సురయే నిసా మరియు 2 హదీసులలో వివరించబడ్డాయి.

1. ఖుల్ యా అయ్యు హల్ కాఫిరూన్ (قل يا أيها الكافرون)

2. ఖుల్ హు వల్లా హు అహద్ సూరాలు, చదువవలెను. మరల హజ్రె అస్వద్ ను వీలైతే కుడి చేతితో తాకవలెను. మన ప్రవక్తగారు ఇలా చేసారు. కాబట్టి ఆయన్ను పాటించనట్లు అవుతుంది.

పదవ భాగం

సఫా, మర్వా పర్వతాల మధ్య సాయ్

సఫా ద్వారము నుంచి సఫా పర్వతం ఎక్కాలి. లేదా అక్కడ నిలబడి ఈ విధంగా చదవవలెను. కాని వీలైతే పర్వతము ఎక్కడం చాలా మంచిది (ان الصفا والمروة من شعائر الله) సఫా, మర్వా పర్వతాలు అల్లాహ్ గుర్తులలోనివి, అక్కడ ఆగి ఖిల్లా వైపు ముఖముంచి:

الحمد لله اكبر لا اله الا الله والله اكبر لا اله الا الله وحده لا

شريك له له الملك وله الحمد يحيى ويميت وهو على كل شئ قدير لا

اله الا الله وحده أنجز وعده ونصر عبده وهزم الأحزاب وحده

చదివి, మరలా రెండు చేతులు పైకెత్తి వీలైనన్ని దువాలు (వేడుకలు) చేయవలెను.

పైన వ్రాయబడ్డ శ్లోకాలు 3 సార్లు పఠించవలెను. మరలా పర్వతం దిగి మర్వా వైపు నడిచి వెళ్ళవలెను. పచ్చరంగు స్థంభాల మధ్య వేగంగా పరుగు తీసినట్లు నడవవలెను. ఇది స్త్రీలకు వర్తించదు. స్త్రీలు మామూలుగానే నడిచి వెళ్ళవలెను. మర్వా వరకు నడిచి వెళ్ళవలెను. తరువాత ఆ పర్వతం ఎక్కిగాని ఎక్కను వీలు కానిచో అక్కడ ఆగి సఫా పర్వతం వద్ద చేసిన దువాలు శ్లోకాలు అదా చేయవలెను. మరి అక్కడ నుంచి సఫా వైపు వెళ్ళి జోరుగా నడిచే చోట జోరుగా నడిచి, సఫా చేరుకోవలెను. మరి మర్వా వైపు వెళ్ళవలెను. ఇలా ఆ పర్వతాల మధ్య నడిచిన ఒక చక్కర్ (పరుగు) పూర్తి అవును. అలా 7 సార్లు చేయవలెను. సఫా నుంచి మొదలు పెట్టి మర్వాపై ముగించవలెను. సఫా, మర్వాలకు దగ్గరైన కొద్ది ఇలా చదువుతూ ఉండాలి.

ان الصفا والمروة من شعائر الله فمن حج البيت او اعتمر فلا جناح

عليه أن يطوف بهما ومن تطوع خيرا فان الله شاكر عليم

రసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా చేసేవారు. మనందరికీ ఆయన ఇలా తెలిపారు. خذوا عني مناسككم మీరు మీ హజ్జు, ఉమ్రా, కార్యక్రమాలు నాతో తెలుసుకోండి.

సాయ్ చేయునప్పుడు వీలైనంత ఎక్కువగా దైవ ప్రార్థన చేయవలెను. తనువు మనసు పరిశుభ్రంగా ఉండాలి. పరిశుభ్రత వీలుకాని యెడల సాయ్ చేసిన పరవాలేదు. ఇదే ప్రకారంగా తవాఫ్ తరువాత స్త్రీకి ముట్టు పరిస్థితి ఏర్పడిన, ప్రసవించునను సాయ్ చేస్తే అది ఆమెకు చెల్లును. ఎందుకంటే తనువు పరిశుభ్రత (الطهارة) సాయ్ షరతు కాదు. పరిశుభ్రంగా ఉండటం మంచిది. (హల్త్, తఖ్ఫీర్) సాయ్ ముగిసిన తరువాత పురుషుడు తన తల వెంట్రుకలు గొరిగించుకోవలెను. లేక తల వెంట్రుకలు చిన్నవి చేసికొనవలెను. గొరిగించుకోవడం (అంటే గుండు గియించుకొనుట) చాలా మంచిది. హజ్జు చేయునప్పుడు గుండు చేయించుకుందామని ఆగిన మంచిదే, హజ్జు ఆరంభ వేళకు ముందు ముందే మక్కాకు చేరుకుంటే తల వెంట్రుకలు చిన్నవి చేయించుకోవటం చాలా మంచిది. హజ్జు కార్యక్రమాలు ముగించే ముందు గుండు చేయించుకొనవచ్చును. ఎందుకంటే ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు తన అనుచరులతో జుల్హజ్జు నెల 4వ తారీఖున మక్కా షరీఫ్ చేరుకున్నప్పుడు ఖుర్బాని జంతువును తన వెంట పెట్టుకోక వచ్చిన వారికి తల వెంట్రుకలు చిన్నవిగా చేయించుకోమని ఆజ్ఞ ఇచ్చారు. గుండు చేయించుకోమని ఆజ్ఞాపించాడు.

కాని గమనించ దగ్గ విషయము ఏమిటంటే వెంట్రుకలు చిన్నవి చేయించు కున్నప్పుడైనా, గొరిగించునప్పుడైనా పూర్తి తల వెంట్రుకలు తీయవలెను. తల ఒక భాగం వెంట్రుకలు తీయించడం సరిపోదు. కాని స్త్రీకి తల వెంట్రుకలు చిన్నవిగా చేయించడమే సమంజసము, ఆమె తన జడ ప్రతి భాగం నుంచి వ్రేలిడంత (దాదాపు ఒక అంగుళం) భాగం వెంట్రుకలు చిన్నవి చేయించవలెను. ఇంతకుమించి మరేమి లేదు.

పైన వ్రాయబడ్డ కార్యక్రమాలు ముగిసినచో ఉమ్రా పూర్తి అవును. ఇహ్రాం నిబంధనలు తొలగిపోవును. కాని హజ్జి హదీ (ఖుర్బాని) జంతువు తన ప్రదేశము నుంచి మక్కా వరకు వెంటబెట్టుకొని వచ్చినట్లయితే ఉమ్రా పనులు ముగిసిన తర్వాత ఇహ్రాం తీయకుండా ఆ దుస్తుల మీదనే ఉండాలి. హజ్జ్ పనులు పూర్తి అయ్యే వరకు అతను ఇహ్రాం మీదనే ఉండాలి. కేవలం హజ్జ్ కొరకు లేక ఉమ్రా హజ్జ్ లకు కలిసి ఇహ్రాం కట్టువాడు ఉమ్రా పనులు ముగిసిన తరువాత

ఇహ్రాం దుస్తులు మార్చుకొని హజ్ తమత్తు చేయువాని ప్రకారం మామూలు పద్ధతిని పాటించవచ్చును. హదీ (ఖుర్బాని) జంతువు తన వెంట తీసుకురాకుండా ఉండవలెను. ఇలా చేయమని ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు ఆజ్ఞాపించారు.

”لو لا أنى سقت الهدى لأحلت معكم“

నేను హదీ (ఖుర్బాని) జంతువు వెంటబెట్టుకు రాకుంటే మీ అందరి ప్రకారంగా ఇహ్రాంను విడనాడి మామూలు పద్ధతి పాటించేవాడిని.

ఉమ్రా కొరకు ఇహ్రాం కట్టుకున్న స్త్రీకి ముట్టు పరిస్థితి ఏర్పడి లేక ఆమె ప్రసవించినను, ఆమె కాబా చుట్టు తవాఫ్ చేయకూడదు. సఫా, మర్వాల మధ్య సఅయ్ చేయరాదు. ఆమె శుద్ధి అయ్యే వరకు అలాగే ఉండవలెను. ఈ పరిస్థితుల నుంచి తొలగి పరిశుద్ధమయిన తరువాత ఆమె తవాఫ్, సఅయ్ చేసికొని తల వెంట్రుకలు కత్తిరించుకొనవచ్చును. జుల్ హజ్ 8వ తేదీ: (తర్వియహ్ దినము) వరకు శుద్ధిపడకుంటే తను నివసించు ప్రదేశము నుంచే హజ్ కొరకు ఇహ్రాం కట్టుకొనవచ్చును. అందరితో సమానంగా మినా మైదానమునకు వెళ్ళవచ్చును. ఇలా హజ్, ఉమ్రా కలిసి చేసే పద్ధతిని పాటించవచ్చును. అపై హజ్ పనులు చేయవచ్చును. అరఫాత్ మరియు మష్అరే హరాః ప్రదేశాలలో వేచి యుండటము, పైతాను విగ్రహాలకు రాళ్ళు రువ్వడం, ముజ్జలిఫాల్ బస చేయడం, (రాత్రి గడపడం), ఖుర్బాని ఇవ్వడం, తల వెంట్రుకలు కత్తిరించడం వంటి పనులు ముగించుకొని పరిశుద్ధ పరిస్థితి ఏర్పడినప్పుడు కాబా చుట్టు తవాఫ్, సఫా, మర్వా మధ్య సఅయ్ చేసినచో ఆమె హజ్, ఉమ్రా అగును. ఇందుకు ఆధారం బీబీ ఆయిషా (రజియల్లాహు అనహా) వారి ఈ హదీసు: ఉమ్రా ఇహ్రాం తలపెట్టిన తరువాత ఆమె వెల తప్పారు. (ముట్టు పరిస్థితి ఏర్పడింది). అప్పుడు ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు ఇలా ఆజ్ఞాపించారు.

”افعل ما يفعل الحاج غير أن لا تطوفى بالبيت حتى تطهري“

నీవు పరిశుద్ధమయ్యే వరకు తవాఫ్ తప్ప హజ్ పనులన్ని చేయుము.

ముట్టు స్త్రీ, ప్రసవించిన స్త్రీ ఖుర్బాని చేయు దినమున పెద్ద పైతాన్ విగ్రహానికి రాళ్ళు కొట్టి తన తల వెంట్రుకలు చిన్నవి చేసికొన్న తరువాత నిషేధించబడ్డ పనులన్ని చేయవచ్చును. అత్తరు సువాననలు వాడవచ్చును. కాని స్త్రీ పురుష సంభోగం చేయరాదు. పరిశుద్ధ స్థితి ఏర్పడిన తరువాత తవాఫ్ సఅయ్ చేసినచో స్త్రీ పురుషుల కలయికకు ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదు.

11వ భాగం

హజ్ కార్యక్రమాలు

జుల్ హజ్ 8వ తారీఖు (యొముత్తర్ వియహ్) నాడు మక్కా షరీఫ్ లో హజ్ కొరకు వేచియుండేవారు తమ తమ ప్రదేశాల నుండి హజ్ ఇహ్రాం కట్టుకొనవలెను.

ప్రవక్త అనుచరులు (సహాబాలు) హజ్ సందర్భమున అబ్తహ్ అనే ప్రదేశమున తర్వియహ్ (8)వ రోజు ప్రవక్త ఆజ్ఞ ప్రకారం వారి నివాస స్థలాల నుంచి హజ్ ఇహ్రాం కట్టుకొనిరి. ఇందుకొరకు వారిని బైతుల్లాహ్ లేక అక్కడున్న మిఖాత్ ప్రాంతాలకెళ్ళి ఇహ్రాం కట్టమని ప్రవక్త గారు వారిని ఆజ్ఞాపించలేదు. అలాగే మినా మైదానమునకు బయలుదేరక ముందు తవాఫ్ చేయమని ఆజ్ఞాపించలేదు. ఇవి పాటించవలసిన పరిస్థితిలో ఆ మహానుభావుడు వారికి తెలిపేవారు. ప్రవక్త మరీ వారి అనుచరుల అడుగు జాడలలో నడిచిన మనకన్ని శుభములే కలుగును.

ఇహ్రాంకు ముందు తనువు పరిశుభ్రము మరియు స్నానము చేయవలెను. అత్తరు సువాననలు ఉపయోగించవలెను. మిఖాత్ ప్రదేశాన ఇహ్రాం సంకల్పించునప్పుడు కూడ ఇలా చేయాలి. 8వ తేదీన హజ్ ఇహ్రాం కట్టుకొని మిట్టమధ్యాహ్నం (జవాల్) కాకముందు లేక తరువాత మినాకు తరలిపోవడం సున్నతు పద్ధతి. తరువాత 10వ తేదీన పెద్ద పైతాను విగ్రహానికి రాళ్ళు రువ్వే వరకు తల్బియహ్ (లబైక్ అల్లాహుమ్మ లబైక్) అని ఎక్కువగా చెబుతూ ఉండాలి. మినాలో జోహర్, అసర్ మగ్రిబ్, ఇషా, ఫత్ర్ ఐదు నమాజులు వేరు వేరుగా నియమించబడ్డ సమయాలలో ఖసర్ (నాలుగు రకాతుల నమాజు 2 మాత్రమే) పద్ధతి ప్రకారం పఠించవలెను.

ఇందులో మక్కా నివాసులు, దూరం నుంచి హజ్ కొరకు వచ్చిన వారిలో ఏ తేడా లేదు. ఇదే పద్ధతి ప్రకారం మినా, అరఫా, ముజ్జలిఫా ప్రాంతాలలో మక్కా హాజీలు కూడా ఖసర్ పద్ధతినే పాటించాలి. మక్కా నుంచి వచ్చిన హాజీల పైన పూర్తి నమాజు సల్పడమే విధి అయితే ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు తెలిపేవారు.

అరఫాత్ వెళ్ళడం

9వ తేదీన సూర్యోదయం తర్వాత హాజీలందరూ మినా నుంచి అరఫాకు పోయెదరు. అక్కడ నమిరహ్ ప్రదేశంలో వీలైతే జవాల్ (మధ్యాహ్నం) వరకు

వేచియుండటము సున్నతు పద్ధతి, మన ప్రవక్తగారు ఇలా చేసారు. ఇమాం లేక ఆయన ప్రతినిధి (ప్రజల ముందు) ఖుత్బా (ప్రసంగం) ఆరంభించాలి. ఆ రోజు ఇక తరువాత చేయనున్న హజ్ పుణ్యకార్యక్రమాలు ప్రజలకు తెలుపవలెను. అల్లాహ్ కు ప్రజలు భక్తి, విధేయత సైతం అర్పించమని బోధించవలెను. అల్లాహ్ నిషేధించిన పనులు నుంచి తొలగిపోవాలని ప్రజలను హెచ్చరించవలెను.

ఖుర్ఆన్, హదీసు పవిత్ర గ్రంథాలనే పాటించవలెనని బోధించవలెను. ఆ రెండింటి ఆజ్ఞల ముందే శిరసావహించాలి. ఎదురయ్యే ప్రతి సమస్యకు పరిష్కారం వాటిలోనే వెతకాలి. ఇదియే దివ్య ప్రవక్త గారి మార్గదర్శకత్వము. ఈ ఖుత్బా ప్రసంగం ముగిసిన తరువాత ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) పద్ధతి ప్రకారం జోహార్, అసర్ నమాజులు రెండు రకాతుల చొప్పున ఒకే సమయం (జోహార్ వేళలో) ఒక అజాన్, రెండు ఇఖామతులతో అదా చేయాలి. తరువాత హజీ ప్రజలందరూ అరఫా మైదానంలో మకాం చేయవలెను. బతను ఉర్నా తప్ప అరఫాత్ మైదానంలో ఎక్కడైన మఖాం చేయవచ్చును. అక్కడ రహమత్ పర్వతం (జబల్ రహత్) వద్ద ఖిల్లా వైపు ముఖమును ఉంచి నిలిచే వీలుంటే చాలా మంచిది.

ఇలా వీలు కాని పక్షంలో ఖిల్లా వైపు ముఖము ఉంచినచాలు. పర్వతం ముందు నిలబడే వీలు కాకుంటే ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదు.

ఇక్కడ నిలుచున్న సమయములో హజీ పుణ్యాత్ముడు అల్లాహ్ ను ఎక్కువగా తలచుకోవలెను. కోరికలను ఎక్కువగా మొరపెట్టుకోవలెను. ఆయన పరిష్కారములో మిగిలిపోవలెను. రెండు చేతులు పైకెత్తి ఆయన్ను వేడుకోవలెను. అక్కడున్న సమయంలో లబ్బైక్ శ్లోకం జపించిన, ఖుర్ఆన్ గ్రంథం చదివినా చాలా మంచిది. కాని లా యిలాహ ఇల్లల్లాహు వహదహు లా షరీకలహు, లహుల్ ముల్కు వలహుల్హందు, యుహాయి వ యుమితు వహవ అలాకుల్లి పైయిన్ ఖదీర్ అని ఎక్కువగా చదువుతూ ఉండటం సున్నతు అని రసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారితో తెలిసినది.

“خير الدعاء دعاء يوم عرفة وأفضل ما قلت أنا والنبيون من

قبلي: لا اله الا الله وحده لا شريك له له الملك وله الحمد يحيى و

يميت وهو على كل شئ قدير

దువాలన్నిటిలోను అరఫ దువానే అన్నులమిస్తూ, ఆ రోజు నేను, నాకు ముందు అవతరించిన ప్రవక్తల గొప్ప వాక్యం.

లా యిలాహ ఇల్లల్లాహ్

మరియు ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు ఇలా తెలిపినట్లు ధృఢమైనది.

“أحب الكلام الى الله أربع : سبحان الله و الحمد لله

ولا اله الا الله والله اكبر”

అల్లాహ్ కు అతి ప్రിയమైన వ్యాఖ్యాలు నాలుగు:

1. సుబ్హానల్లాహ్
2. అల్హిందులిల్లాహ్
3. లా యిలాహ ఇల్లల్లాహ్
4. అల్లాహు అక్బర్.

పైన వ్రాయబడ్డ శ్లోకాలుకాక ఇస్లాం మత శ్లోకాలు, జపాలు, వేడుకలు, ఈ మహానాడు మిక్కిలిగా జపించవలెను.

ఇకపోతే గొప్ప అర్థము, భక్తి గల వాక్యాలు ఈ రోజు హజీ సహోదరుడు పాటించాలి. ప్రత్యేకంగా ఈ క్రింద వ్రాయబడిన దువాలు:

(1) سبحان الله وبحمده

(2) سبحان الله العظيم

(3) لا اله الا أنت سبحانك انى كنت من الظالمين

(4) لا اله الا الله ولا نعبد الا اياه له النعمة وله الفضل وله الثناء

الحسن، لا اله الا الله مخلصين له الدين ولو كره الكافرون

(5) لا حول ولا قوة الا بالله

(6) ربنا آتنا فى الديننا حسنة وفى الآخرة حسنة وقنا عذاب النار

ఓ మహా గొప్ప దేవుడా! ఇహవర లోకములో మాకు భాగ్యాలు కలిగించుము. మరియు కష్టాల నుంచి మమ్ము కాపాడుము.

(7) اللهم اصلح لى دينى الذى هو عصمة امرى وأصلح لى دنياى التى

فيهامعاشى وأصلح لى آخرتى التى فيها معادى واجعل الحياة

زيادة لى فى كل خير والموت راحة لى من كل شر

(۸) أعوذ بالله من جهد البلاء ودرك الشقاء وسوء القضاء وشماتة الأعداء
(۹) اللهم انى أعوذ بك من الهم والحزن ومن العجز والكسل ومن
الحبن والبخل ومن المأثم والمغرم ومن
غلبة الدين وقهر الرجال أعوذ بك اللهم من البرص والجنون ومن
الجذام ومن سئ الأسقام اللهم انى أسالك العفو والعافية فى الدنيا
والآخرة اللهم انى أسالك العفو والعافية فى دينى ودنياى وأهلى و
مالى. اللهم استر عوراتى وآمن روعاتى واحفظنى من بين يدي ومن
خلفى ومن يمينى ومن شمالى ومن فوقى وأعوذ بعظمتك أن أغتال
من تحتى اللهم اغفر لى جدى وهزلى وخطئى وعمدى واغفر لى
خطيئتى وجهلى واسرأ فى امرى وما أنت أعلم به منى
اللهم اغفر لى ما قدمت وما أخرت وما أسررت وما أعلنت وما
أنت أعلم به منى الخ

و أنت المؤخر و أنت على كل شئى قدير اللهم انى أسئلك الثبات
فى الأمر والعزم على الرشد وأسألك شكر نعمتك وحسن عبادتك و
أسئلك قلباً سليماً ولساناً صادقاً وأسألك من خير ما تعلم وأعوذ بك
من شر ما تعلم وأسئلك لما تعلم انك علام الغيوب -

اللهم رب النبى محمد ﷺ اغفر لى ذنبى و اذهب غيظ قلبى و
أعذنى من مضلات الفتن ما أبقيتنى - اللهم رب السماوات و رب
الأرض و رب العرش العظيم ربنا و رب كل شئى فالق الحب و النوى
منزل التوراة و الانجيل -

పై వ్రాయబడ్డ శ్లోకాలు, దువాలు హజ్ అనేక సార్లు, చదువుతుండవలెను. అలాగే ఇలాంటి దువాలు, వేడుకలు, దరూద్ షరీఫులు కూడా (మిక్కిలి) జపించుతూ ఉండాలి.

దువా చేయునప్పుడు మొండిగా మొరొపట్టుకోవలెను. ఇహ, వరలోక సౌభాగ్యాలను వేడుకోవలెను.

ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు చేసే ప్రతి దువా 3 సార్లు పలికేవారు. కావున మనము కూడా ఇలాగే చేయవలెను.

అరఫాత్ మైదానములో ఆ రోజు ముస్లిం ప్రభువుకు విధేయుడుగా నిలచి ఉండును. ఆయన కరుణ పాప మన్నింపుపై ఆశ ఉంచవలెను. ఆయన ఆగ్రహం మరియు శిక్షతో భయపడవలెను. తన ఆత్మను ప్రశ్నించవలెను. స్వచ్ఛమైన తొబా చేయవలెను. ఇది చాలా గొప్ప దినము. ఎందరో ప్రజలు అక్కడ గుమిగూడెదరు. అల్లాహ్ మనసు విప్పి అందరికి ప్రసాదించును. వారి పరివర్తనను దూతల ముందు పొగుడుతాడు. నరకము నుంచి చాలా మందిని విడుదల చేయును. బదర్ పోరాటంలో పైతానుకు ఇస్లాం మహత్తర సన్నివేశాలు చూపబడ్డాయి. అలాగే అరఫాత్ రోజున అల్లాహ్ తన భక్తులకు చాలా మేలు, శుభము, దయ కలుగజేయు దృశ్యములు పైతాను గ్రహించును.

సహీహ్ ముస్లిం షరీఫ్లో గల ఒక హదీసు ప్రకారంగా హజరత్ ఆయిషా (రజియల్లాహు అన్హుమా) వారు హజరత్ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారి ద్వారా తెలిపారు.

“ما من يوم أكثر من أن يعتق الله فيه عبداً من النارا من يوم عرفة”

و انه ليدنو ثم يباهى بهم الملائكة فيقول ما أراد هؤلاء؟”

అరఫ రోజుకు మించి ఏ ఇతర రోజున అల్లాహ్ తన భక్తులను నరకం నుంచి పెద్ద సంఖ్యలో విడుదల చేయడు. అప్పుడు ఆ మహానుభావుడు అతి దగ్గరకు వచ్చును. తరువాత తమ దూతల సమీపాన గర్వపడును, మరి ఇలా చెప్పును, ఎంత అద్భుతంగా వీరు సంకల్పించిరి.

ముస్లిం సహోదరులందరూ స్వయంగా అల్లాహ్ కు మెప్పించే అనేక పనులు చేయవలెను. వారందరి శత్రువు పైతానును కించపరచవలెను. అల్లాహ్ భక్తివేడుకలు పరిజ్ఞానంలో లీనమై ఆ శత్రువుకు బాధ కలిగించవలెను. పాపాల

1. తప్ప మరెన్నో దువాలు కలవు. కావున పాఠకులు వివరాల గురించి హదీసు గ్రంథాలు లేక మత గురువులను సంప్రదించాలి.

నుంచి విముక్తి కలుగు ప్రయత్నాలు తొబా, ఇస్తిమిఫార్ ఎక్కువ చేయవలెను. సూర్యస్తమయం వరకు ముస్లింలందరూ ఆ మైదానంలో ఇదే ప్రకారంగా ఉండవలెను. పొద్దు పోయిన వెంటనే హజీలందరూ ప్రశాంతంగా ముజ్జలిఫాకు బయలుదేరవలయును.

లబైక్ ఎక్కువగా చదవాలి. వీలైనంత వేగాన్ని ఉపయోగించాలి. ఇలా ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు చేసారు.

సూర్యస్తమయానికి ముందు అరఫాత్ నుంచి బయలుదేరడం చట్టవిరుద్ధం. ఎందుకంటే దైవప్రవక్తగారు సూర్యస్తమయం వరకు అరఫాత్ లోనే నిలిచి ఉన్నారు. మరి ఇలా విన్నవిండ్లారు.

خذوا عني مناسككم

మీరందరూ మీ హజ్ పనులు నాతో పొందండి, నన్ను చూసి నేర్చుకోండి. ముజ్జలిఫా చేరిన వెంటనే మగ్రిబ్ మూడు రకాతులు, ఇషా రెండు రకాతులు ఫర్జు నమాజులు ఒకే సమయములో ఒక అజాన్ రెండు ఇఖామత్లతో అదా చేయాలి. మగ్రిబ్ సమయంలో లేక ఇషా సమయంలో చేర్చి రెండు నమాజులు ఒకేసారి చేసుకొనవచ్చును.

కాని ముజ్జలిఫా చేరగానే నమాజులు చదవకుండా రేపు సైతానులకు కొట్టబోయే రాళ్ళను కొందరు అమాయక ప్రజలు ఏరటానికి ప్రాముఖ్యత ఇస్తారు. ఇలా చేయడం మంచిదని భావిస్తారు. కాని అది తప్పు. దానికి నిజ స్వరూపాలే లేవు. ఎందుకంటే ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు రువ్వబోయే రాళ్ళు ఉదయమున మష్ఆరేహరాం నుంచి మినాకు బయలుదేరేటప్పుడు ఏరమని ఆజ్ఞాపించారు. ముజ్జలిఫాలోనే ఏరుకోవాలని ప్రసక్తి లేదు. ఏ ప్రదేశం నుండి ఏరితీసిన చెల్లును. 10వ తారీఖున పెద్ద సైతాను కొరకు 7 రాళ్ళు మాత్రమే ఏరడం సున్నతు వద్దతి. ప్రవక్తగారి ఆధ్వర్యంలో నడచినట్లవుతుంది. మిగిలిన 3 రోజులు (11,12,13 తారీఖులలో) కొట్టబోయే రాళ్ళు మినా మైదానం నుండే ఏరుకోవాలి. ఒక రోజుకు 21 రాళ్ళు చొప్పున 3 రోజులకు 63 రాళ్ళు ఏరుకోవాలి. మూడు సైతానులకు వరుసగా రాళ్ళు కొట్టాలి. ఆ రాళ్ళను కడగనవసరం లేదు. కడగకుండానే కొట్టవచ్చును. ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) మరి ఆయన అనుచరులు ఆ రాళ్ళను కడిగినట్లు ఏ ఆధారం మనకు లభించలేదు. ఒకసారి కొట్టబడిన రాయి మరలా ఉపయోగించరాదు.

ఆ రాత్రి హజ్ ముజ్జలిఫాలోనే గడపాలి. కాని రాత్రి చివరి భాగంలో పిల్లలు, వయసు మళ్ళిన స్త్రీలు మినాకు పోవచ్చును అని హజరత్ ఆయిషా

మరి ఉమ్మేసల్కా తదితరులు ప్రకటించిన హదీసు ఆధారము. వీరు తప్ప వేరే హజీలందరూ ఆ రాత్రంతా ముజ్జలిఫాలోనే గడిపి ఫజర్ నమాజ్ చదివి ఖిల్లా వైపున నిలిచి మష్ఆరే హరాం దగ్గర నిలిచి అల్లాహ్ ను ఎక్కువగా తలుచుకోవాలి. అల్లాహు అక్బర్ అనవలెను. మరియు రెండు చేతులెత్తి దువా చేయవలెను. సూర్యోదయం వరకు మష్ఆరే హరాం తప్ప ముజ్జలిఫాలో ఎక్కడైనా నిలిచి దువా చేయవచ్చును. రసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు ఇలా తెలిపారు:

(وقف ههنا يعني على المشعر و جمع كلها موقف) (1)

నేను మష్ఆర్ దగ్గర నిలిచాను. ముజ్జలిఫాలో ఎక్కడైనా నిలిచి (దువా చేయవచ్చును) వెలుతురు బాగా కమ్ముకున్నప్పుడు సూర్యోదయమునకు ముందే అక్కడి నుండి మినాకు తరలివెళ్ళవలెను. దారిలో లబైక్ శ్లోకం ఎక్కువగా పఠించవలెను. ముహూర్ అనే ప్రదేశం నుండి నడకను కొద్దిగా జోరు చేయవలెను. మినా చేరి పెద్ద సైతాను విగ్రహం దగ్గర లబైక్ చెప్పడం మానివేయాలి. దాని వైపు 7 రాళ్ళు ఒకదాని వెనుక మరొకటి రువ్వాలి. ప్రతిసారి చేతులు పైకెత్తి అల్లాహు అక్బర్ అనవలెను.

హజరత్ ప్రవక్తగారు చేసినట్లు బత్నెవాది నుంచి కాబతుల్లాహ్ కు ఎడమ ప్రక్క, మినాకు కుడి ప్రక్క నిల్చిని రాళ్ళు రువ్వినా చాలును. కాని రాళ్ళు మాత్రం ఆ విగ్రహ కొలనులో పడవేయాలి. అందులో రాళ్ళు ఉండటం షరతుకాదు. అందులో పడటమే ముఖ్యం. ఒకవేళ అక్కడ పడి బైటికి వచ్చేసినా అభ్యంతరం లేదని మత విద్వాంసుల చర్చల ద్వారా తెలుస్తుంది. ఈ విషయాన్ని ఇమాం నవవి గారు తన మత గ్రంథం "షర్హ్ ముహజబ్"లో తెలియజేసారు.

సైతానుకు కొట్టవలసిన రాయి సైజు తెనగ గింజ కన్నా కొంచెం పెద్దదిగా ఉండాలి. రాళ్ళు రువ్వే కార్యక్రమం ముగిసినచో ఖుర్బాని అర్పించాలి. ఖుర్బాని జంతువును కోసేటప్పుడు

بسم الله والله اكبر اللهم هذا منك ولك

అల్లాహ్ దివ్య నామముతో ఆరంభించుచున్నాను. మరి ఆయనే అతి గొప్ప ప్రభువు. అల్లాహ్ ఈ జంతువును నీవే నాకు కలుగజేసావు. కావున నీకే అర్పించుకొనుచున్నాను. జంతువును ఖిల్లా వైపు పడుకోబెట్టి కోయవలెను. కాని ఒంటెలో ప్రత్యేక పద్ధతిని పాటించాలి. దాన్ని నిలబెట్టి ఎడమ చేతిని కట్టేసి గొంతు క్రింద ఈదెత్ పొడిచిన పిదప అది భూమి మీద పడిన తరువాత కోయవలెను.

ఆవు, పాట్టెలును ఎడమవైపు పడుకోబెట్టవలెను. ఖిల్లా వైపు జబహ్ చేయనిచో ఏమి అభ్యంతరం లేదు, కార్యం నెరవేరును. కాని సున్నత్ పద్ధతిని విడిచినట్లవుతుంది. ఎందుకంటే జబహ్ చేయునప్పుడు ఖిల్లావైపు మళ్ళించడం సున్నతు మాత్రమే, ఫరజ్ కాదు.

తను చేసిన ఖుర్బాని మాంసం సేవించుట, భుజించుట మంచిది. ఇతరులకు బహూకరించుట, దానము చేయుట మంచికార్యాలు. అల్లాహ్ తఆలా ఇలా తెలిపారు:

فكلوا منها و أطعموا البائس الفقير

ఆ మాంసాన్ని మీరు తినండి, మరి వృద్ధులకు, పేదవారికి, బిచ్చగాళ్ళకు కూడా పంచిపెట్టండి.

ఖుర్బాని పరిమిత గడువు అయ్యామే తప్రీఖ్: (11,12,13 జుల్ హజ్ తారీఖులు) పండుగ రోజుకాక తరువాత మూడవ రోజు సూర్యాస్తమయము వరకు ఖుర్బాని గడువు కలదని మత విద్వాంసులు అభిప్రాయాలలో అతి నిజమైనది. కావున ఖుర్బాని పరిమితి కాలము బక్రీదు పండుగ రోజు తరువాత మూడు రోజులు. ఒంటె, లేక ఇతర జంతువులు ఖుర్బాని అర్పించిన తరువాత తల వెంట్రుకలు పూర్తిగా తీసివేయడం లేక తల మొత్తం వెంట్రుకలు చిన్నవిగా చేయవలెను. హల్త్ (గుండు గీయడం) చాలా మంచిది. ఎందుకనగా ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు గుండు చేయించుకునే వారిపై కరుణ కలుగు నట్లు మరియు వారి పాప విముక్తి కొరకు మూడుసార్లు దువా అడిగారు. తల వెంట్రుకలు చిన్నవి చేయించుకునే వారిపై దైవలీల కొరకు ఒక్కసారి మాత్రం ప్రార్థించారు.

గమనిక: వెంట్రుకలు చిన్నవి చేయించుకునేవాడు తలంతటా చేయించాలి. ఏదో ఒక భాగం నుంచి చేయడం చెల్లదు. కాని స్త్రీలు మాత్రం జడ భాగాలలో ప్రతి భాగం నుంచి ఒక అంగుళం లేక మరి కాస్త తక్కువ వెంట్రుకలు చిన్నవి చేయవచ్చును.

పెద్ద పైతాను విగ్రహానికి రాళ్ళు రువ్వ ఖుర్బాని ఇచ్చి, తల వెంట్రుకలు పూర్తిగా గొరిగించి లేక చిన్నవిగా చేయించిన తరువాత ఇహ్రాంల నిబంధనలన్నియు తొలగిపోవును. స్త్రీ పురుషులు సంభోగం మాత్రం చెల్లదు. దీన్ని తహల్లులే అవ్వల్ అని అంటారు. దీని తరువాత అత్తరు సుగంధాలు సేవించవచ్చును. మక్కా షరీఫ్ ప్రయాణం తవాఫ్ ఇఫాజ్ (హజ్ కోసం తవాఫ్) కొరకు చేయవచ్చును. కావున హజరత్ ఆయిషా గారు ఇలా ప్రకటించారు:

“كنت أطيب رسول الله ﷺ لإحرامه قبل أن يحرم ولحله قبل أن يطوف بالبيت.... (البخارى ومسلم)

హజరత్ రసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారికి ఇహ్రాం కట్టక ముందు ఇహ్రాం విప్పిన పిమ్మట హజ్జ ప్రత్యేక తవాఫ్ చేయక ముందు అత్తరు అలవాటుగా పూసే దానిని. (బుఖారి ముస్లిం)

హజ్జ తవాఫ్ ను తవాఫ్ ఇఫాజ్ లేక తవాఫ్ జియారా అని అంటారు. ఇది హజ్జ రుకున్ కాబట్టి తప్పకుండా చేయవలెను. లేనిచో హజ్జ నెరవేరదు. ఈ విషయం అల్లాహ్ (తఆలా) ఇలా ఆదేశించారు:

(ثم ليقضوا تفتهم وليوفوا نذورهم وليطوفوا بالبيت العتيق) (١)

వారందరూ తమ మురికిని దూరము చేసుకోవాలి, మరి మొక్కుబడులను చెల్లించవలెను. పవిత్రమైన పాత (పవిత్ర) గృహము (కాబతుల్లా) చుట్టు తవాఫ్ చేయవలెను.

ఈ తవాఫ్ మరి మఖామ్ ఇబ్రాహీం వెనుక రెండు రకాతులు నమాజు చేసిన తరువాత హజీలు మరియు తమత్తు- చేయు హజీలు సఫా, మర్వా పర్వతాల మధ్య సఅయ్ చేయవలెను. ఇది హజ్ కోసము చేయు సఅయ్, అది ఉమ్రా కోసం చేసినది.

మత విద్వాంసులు అభిప్రాయపడ్డ వాఖ్యాలలో ఇది అతి స్పష్టమైనది, ఇదే ప్రకారంగా హజరత్ ఆయిషా వారు తెలిపిన ఈ హదీసు: మేము ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారి వెంట బయలుదేరాము. ఆయన మాకు ఇలా తెలిపారు:

“من كان معه هدى فليهل بالحج مع العمرة ثم لا يحل حتى يحل منهما جميعاً”

హదీ (ఖుర్బాని జంతువు) తన వెంట తెచ్చుకున్న వ్యక్తి హజ్జ, ఉమ్రా రెండూ కలిపి చేయాలి. అవి రెండు ముగిసే వరకు ఇహ్రాం నిబంధనలు పాటించవలెను.

తరువాత అమె ఇలా తెలిపారు:

”فطاف الذين أهلوا بالعمرة بالبيت و بالصفاء و المروة ثم
صلوا ثم طافوا طوافاً آخر بعد أن رجعوا من منى
لحجتهم.... (رواه البخارى ومسلم)

ఉమ్రా సంకల్పంతో ఇహ్రాం కట్టినవారు బైతుల్లా తవాఫ్ చేసి, సఫా మర్వాల సఅయ్ ముగించిన తరువాత ఇహ్రాం విప్పివేసిరి. తరువాత తమ హజ్జ్ కోసం మినా నుంచి వచ్చి తవాఫ్ చేసిరి. ఈ తవాఫ్ సఫా, మర్వా మధ్య సఅయ్ అని ఈ హదీసు విమర్శకుల అభిప్రాయాలలో అతిస్పష్టమైనది. ఈ విషయానికి మరో ఆధారం బుఖారి షరీఫ్ లో గల ఈ హదీసు: హజ్జే తమత్తు గురించి అబ్దుల్లాహ్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజియల్లాహు అన్హు) గారు ప్రశ్నింపబడ్డారు. దానికి ఆయన ఇలా సమాధానమిచ్చారు.

”أهل المهاجرون و الأنصار و أزواج النبی ﷺ فى حجة
الوداع و أهلنا فلما قد منا مكة قال رسول الله ﷺ
اجعلوا إهلالكم بالحج عمرة الا من قلد الهدى

ప్రవక్త అనుచరులు (ముహజిర్లు, అన్సారులు) ఆయన భార్యలు మరియు మేమందరము కలిసి ఇహ్రాం కట్టాము. మక్కా షరీఫ్ చేరుకున్న తరువాత దైవప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు ఇలా తెలిపారు: మీ హజ్జ్ నిర్ణయాన్ని ఖుర్బాని జంతువు వెంట తీసుకొచ్చినవారు తప్ప మీరందరూ ఉమ్రాగా మార్చుకోండి.

కావున మేమందరము తవాఫ్, సఅయ్ చేసికొని ఇహ్రాం దుస్తులు మార్చుకొన్నాము. మరియు స్త్రీలతో కలుసుకున్నాము. కాని ఖుర్బాని జంతువు వెంటబెట్టుకొచ్చిన వారు హజ్జ్ ముగిసిన గడువు వరకు ఇహ్రాం దుస్తులలోనే ఉండిపోయారు.

తరువాత జుల్హజ్ 8వ తేదీన ఆ మహానుభావుడు మమ్ములను హజ్జ్ ఏర్పాటు చేసుకోమని ఆజ్ఞాపించెను. హజ్జ్ కార్యాలు ముగిసిన తరువాత మేము కాబ తవాఫ్, సఫా, మర్వా సఅయ్ చేసాము.

ఇదిలా ఉండగా ముస్లిం షరీఫ్ లో జాబిర్ (రజియల్లాహు అన్హు) గారి హదీసు ద్వారా వారు ఒకే తవాఫ్ చేసిన వార్త హజ్జే ఖిరాన్ (ఖుర్బాని జంతువుతో సహా హజ్జ్ కలిసి చేయువారి) గురించి తెలిపినది.

ఇదే ప్రకారంగా హజ్జే ఇఫ్రాద్ (హజ్జ్ మాత్రం) చేసినవారు బక్రీదు పండుగ నాటి వరకు ఇహ్రాం మీదనే ఉండి ఒకే సఅయ్ చేయాలి. మక్కా చేరుకున్న వెంటనే చేయు (తవాఫ్ ఖుదూం) చేయునప్పుడు ఇఫ్రాద్ ఖిరాన్ చేయు వ్యక్తులు సఅయ్ చేసినట్లయితే వారు హజ్జ్ కొరకు ప్రత్యేకంగా సఅయ్ చేయనవసరం లేదు. ఈ ప్రకారంగా ఆయిషా ఇబ్నె అబ్బాస్ జాబిర్ (రజియల్లాహు అన్హు) గారు వివరించిన హదీసులన్నిటిని పాటించినట్లు అవుతుంది.

1. ఇఫ్రాద్ అంటే హజ్ మాత్రం చేయుట. ఖిరాన్ అంటే హజ్, ఉమ్రాలు కలిసి చేయుట.

12వ భాగం

ఖుర్బాని రోజు 10వ తారీఖున

చేయవలసిన పనులు

1. పెద్ద పైతానుకు రాళ్ళు కొట్టడం
2. ఖుర్బాని ఇవ్వడం
3. తల గొరిగించడం (గుండు చేయడం) లేక తల మొత్తం వెంట్రుకలు చిన్నవి చేయడం.
4. తవాఫె ఇఫాజా లేక జియారహ్
5. సఫా, మర్వా మధ్య సఅయ్ చేయడం.

పై పనుల క్రమం తప్పిన అభ్యంతరం లేదని ప్రవక్త గారితో తెలిసిన విషయం. సామాన్యంగా మతి మరుపు కలుగుతూ ఉంటుంది. కాబట్టి ఈ పనులు ముందు, వెనుక చేసినా చెల్లుతుంది. ఆ రోజు తవాఫ్ కు ముందు సఅయ్ చేశామని ప్రశ్నించగా తప్పు లేదు అని ప్రవక్తగారు సమాధానం ఇచ్చినట్లు హదీసులు కలవు.

పెద్ద పైతానుకు రాళ్ళు కొట్టి, ఖుర్బాని ఇచ్చి, తల గొరిగిన వ్యక్తి ఇప్రాం దుస్తులు మార్చుకుని ఇప్రాంకు ముందున్న సాధారణ జీవితాన్ని గడపవచ్చు. మరి తవాఫ్ సఅయ్ రెండు చేసినట్లయితే భార్య సుఖాన్ని కూడా చవిచూడ వచ్చును.

హజ్ జమ్జమ్ నీళ్ళు తనివితీర తాగడం మంచిది. అప్పుడు ఏవైనా కోరికలు కోరవచ్చును. అవి నెరవేరునని ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు ప్రకటించినట్లు హదీసు ఆధారం కలదు. అదికాక సహీహ్ ముస్లిం షరీఫ్ లో హజరత్ అబూజర్ (రజియల్లాహు అన్హు) గారు మన ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారితో ఇలా ప్రకటించారు:

అది మధురమైన పానీయం ("انه طعام طعم"). అబూదావూద్ గారి హదీసులో ఈ వాక్యము కూడా కలదు. అది రోగ నివారిణి. "وشفاء سقم"

తవాఫె, ఇఫాజా, మరి సఅయ్ చేసిన తరువాత హజ్ మినాకు తిరిగి వెళ్ళాలి. అక్కడ మూడు పగళ్ళు రాత్రులు గడపాలి. ప్రతి పగలు జొహర్ వేళకు కొంచెం ముందు పొద్దువాలగానే మూడు పైతాన్ విగ్రహాలకు ఏడేడు చొప్పున 3

రోజులు రాళ్ళు రువ్వాలి. ఈ పనిలో క్రమం చాలా అవసరం. ముందుగా మస్జిద్ ఖైఫ్ దగ్గరున్న తొలి పైతాను విగ్రహానికి 7 చిన్న రాళ్ళు కొట్టాలి. ప్రతి రాయితో చేతులు పైకెత్తి ఆ విగ్రహానికి కొంచెం దూరంగా నిలబడి దాన్ని ఎడమ వైపు ఉంచి ఖిల్లా (కాబతుల్లా) వైపు ముఖమును ఉంచాలి. అక్కడ రెండు చేతులెత్తి దువా అడగాలి. ఆ తరువాత రెండవ పైతానుకు రాళ్ళు రువ్వాలి. పై పద్ధతులన్నీ పాటించాలి. ఆ తరువాత 3వ పైతానుకు రాళ్ళు రువ్వాలి. కాని అక్కడ నిలచి (దువా చేయకుండా) సాగిపోవాలి.

రెండవ రోజు కూడా ఇదే ప్రకారంగా 3 పైతాన్లకు రాళ్ళు రువ్వాలి. ఈ రెండు రోజులు వరుసగా రాళ్ళు రువ్వడం హజ్ ముఖ్య పనులలో ఒకటిది. అలాగే మినా మైదానంలో ఈ రెండు రాత్రులు గడపడం తథ్యము. కాని (హజీలకు) నీటి సరఫరా చేయువారు, మరియు జంతువులు మేపువారు అక్కడ రాత్రులు గడపకున్నా ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదు.

రెండు రోజులు వరుసగా రాళ్ళు రువ్విన వ్యక్తులు మినా నుంచీ తరళిపోవచ్చును. కాని సూర్యోన్మమయానికి ముందు అక్కడ నుంచి బయలుదేరవలెను.

మూడవ రాత్రి గడిపి, ఆ పగలు పైతానులకు రాళ్ళు కొట్టడం చాలా మంచిది. ఎక్కువ పుణ్యకార్యమని చాటిచెప్పుచున్న ఈ దైవ వాక్యము కలదు.

(واذكروا الله في أيام معدودات فمن تعجل في يومين)

فلا إثم عليه و من تأخر فلا إثم عليه لمن اتقى)

(లెక్కింపబడ్డ) ఏర్పాటు చేయబడ్డ రోజులలో అల్లాహ్ ను బాగా తలచుకోండి. రెండు రోజులలో అక్కడ నుంచి వెళ్ళినా అభ్యంతరం లేదు. (అల్లాహ్ పై మిక్కిలి భక్తితో) అక్కడే మూడవ రోజు ఆగిన ఎలాంటి అభ్యంతరమూ లేదు.

ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు రెండు రోజులలో వెళ్ళవచ్చునని అనుమతించారు. కాని ఆయన రెండు రోజులలో అక్కడ నుంచి వెళ్ళకుండా 3వ రోజు పొద్దు తిరిగే వరకు ఉండి మూడు పైతానులకు కంకర్లు (గులకరాళ్ళు) కొట్టి జొహర్ నమాజు చేయకుండా మక్కాకు బయలుదేరి వెళ్ళారు.

పైతానులకు రాళ్ళు కొట్టలేని ఆడ, మగ, పిల్లల తండ్రి, పాలకుడు, రక్షకుడు వారి తరపున రాళ్ళు కొట్టవచ్చును. ఇందుకు ఆధారము హజరత్ జాబిర్ (రజియల్లాహు అన్హు) గారు తెలిపిన ఈ హదీసు:

“మేము రసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) వెంట హజ్ కు వెళ్ళాము. మాతో పిల్లలు, స్త్రీలు కూడా ఉన్నారు. వారి రాళ్ళు మేమే కొట్టాము.”

అలాగే గర్భముతో ఉన్న స్త్రీలు, వయసు మళ్ళిన వారు ఏదో రోగం వలన రాళ్ళు కొట్టలేనివారు ఈ బాధ్యత ఇతరులకు అప్పగించవచ్చును. తమ తరపున ప్రతినిధులను నియమించవచ్చును.

(فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ)

ఏలైనంత వరకు అల్లాహ్ భక్తిని పాటించమనే దైవ సందేశము కలదు.

పైతానులకు రాళ్ళు రువ్వడానికి అధిక సంఖ్యలో ప్రజలు అక్కడికి చేరుకుంటారు. కాని సమయం దాటిపోతే మరలా కొట్టుట (ఖజా) వీలుకాదు. కాబట్టి ఈ పనికి మాత్రం ప్రతినిధులను నియమించడానికి అనుమతి కలదు. ఇవికాక వేరే పనులన్ని తానే స్వయంగా చేయాలని ఆచారము కలదు. కావున అల్లాహ్ (తఆలా) ఇలా ప్రకటించారు.

(وَأَتَمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ)

అల్లాహ్ అంగీకారము కోసము మీరే స్వయాన హజ్, ఉమ్రా పనులు పూర్తి చేయవలెను.

గమనిక: తవాఫ్, సఅయ్ కాల వ్యవధి రాళ్ళు కొట్టే దానికన్నా ఎక్కువ. అలాగే అరఫాత్ లో వేచి యుండటము, ముజ్జలిఫా, మినాలో గడపటం కూడా తక్కువ కాలపరిమితి కలదే. కాని వీలుకానిదయితే కాదు, మరియు పూర్వకులు మత విద్వాంసులు, వికలాంగులకు, రోగులకు, వీలుకాని వారి తరపున ఇతరులు రాళ్ళు కొట్టిన చెల్లనని అభిప్రాయపడ్డారు.

దైవ ఆరాధనలు విధేయతలు నిర్ణయం ప్రకారం నెరవేరును. ఇందులో ఏ ఒక్కటి తల పెట్టాలన్నా ఆధారాలు, రుజువులు ముఖ్యము. ప్రతినిధి ముందుగా తమ రాళ్ళు కొట్టాలి. తరువాత ఆయనకు బాధ్యత నిచ్చిన వ్యక్తి తరపున అక్కడ రాళ్ళు కొట్టవలెను. ఆయన ముగ్గురు పైతానులకు వరుసగా రాళ్ళు కొట్టి తిరిగి మరలా అతనికి బాధ్యత నిచ్చిన వాని తరపున రాళ్ళు కొట్టడంలో రెండు పనులు అవుతాయి. కష్టమూ పెరుగుతుంది.

(وَ مَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ)

అల్లాహ్ మత విషయములో మీపైన ఎలాంటి కష్టాన్ని విధించలేదు. ఇందుకని ప్రవక్తగారి ఆదేశము ఇది: సులువుదనాన్ని, మంచి అవకాశాలను సమకూర్చండి.

1. సునున్ ఇబ్నె మాజా.

మానవులకు కష్టాన్ని కలిగించకండి. ఇలా రెండుసార్లుగా రాళ్ళు కొట్టడంలో కష్టాన్ని మోపినట్లు ప్రవక్త అనుచరుల నుంచి మనకేమి తెలియలేదు. వారు ఇలా చేసియుంటే ఆ వార్త మనకంది ఉండేది.

హజ్ మస్జిదేహరం (కాబతుల్లా చుట్టుప్రక్కల) నివాసి కానిచో హజ్ సర్దుతులలో తమత్తు లేక ఖరాన్ ను పాటించిన వాడైతే ఒక పొట్టేలు ఖుర్బాని ఇవ్వాలి. లేక ఒంటె మరి ఆవులో 7వ భాగాన్ని దైవసన్నిధిలో అర్పించవచ్చును. నీతి నిజాయితీతో మంచి రీతిగా సంపాదించిన డబ్బు అయివుండాలి. ఎందుకంటే అల్లాహ్ పవిత్రుడు, అపవిత్రతను అంగీకరించడు.

“ان الله طيب لا يقبل الا طيباً”

ముస్లిం అక్కడికి వచ్చి ఎవరి దగ్గర ఏమి అడుగకూడదు. అక్కడ రాజులున్న, ఐశ్వర్యవంతులున్నను, ఖుర్బాని జంతువుకు లేక ఏ ఇతర కార్యానికి వారి సహాయం ఆశించరాదు. తానే స్వయంగా ఖుర్బాని జంతువు వేరే దాన ధర్మాలు అర్పించుకోవలెను. అడుక్కోవడం తప్పని, చేయరానిదని దైవప్రవక్తగారి ద్వారా ప్రకటించిన అనేక వాక్యములు కలవు. ఎవరిని ఆశించని వ్యక్తిని ప్రవక్తగారు పొగిడారు. తమత్తు, ఖరాను హజ్జులు చేయు హజ్జీ ఖుర్బాని అర్పించుకునే శక్తి లేనిచో హజ్జ్ ప్రదేశంలో మూడు రోజులు తిరిగి స్వదేశమున ఏడు రోజులు మొత్తం 10 ఉపవాసాలు ఉండాలి. హజ్జ్ ప్రదేశంలో ఉండవలసిన మూడు రోజులు పండుగ (జుల్ హజ్జ్ 10వ తేదీకు) ముందు లేక 11, 12, 13 (అయ్యామే తష్రీఖ్)లలో ఉండవచ్చును. ఈ విషయము పవిత్ర ఖురానులో ఇలా వివరించబడ్డది.

(فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ فَمَنْ لَمْ

يَجِدَ فِصْيَامَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةً إِذَا رَجَعْتَ)

ఉమ్రా నుంచి హజ్జ్ వరకు లాభము పొందువాడు (అనుభవించువాడు.) తన శక్తి ప్రకారం (కలిగినంత) ఖుర్బాని ఇవ్వాలి. ఇది వీలుకాని పక్షములో హజ్జ్ ప్రదేశమున మూడు రోజులు ఉపవాసము మరి తన ఊరికి చేరుకున్న తరువాత ఏడు రోజులు ఉపవాసములు ఉండవలెను. ఇవి మొత్తం పది ఉపవాసములు మస్జిదేహరం దగ్గర నివాసం లేని వారికి ఈ ఆజ్ఞ వర్తిస్తుంది.

సహీహ్ బుఖారిలో హజరత్ ఆయిషా మరియు ఇబ్నె ఉమర్ (రజియల్లాహు అన్హుమ్)గారి నుంచి వెలువడిన హదీసు ద్వారా ఇలా తెలిసినది.

لم يرخص في أيام التشريق أن يصمن إلا لمن لم يجد الهدى

ఖుర్బాని ఇచ్చుటకు వీలుకాని వ్యక్తికి తప్ప మరెవ్వరికి తప్రీబ్ (11,12,13వ తేదీలు) పండుగ తరువాత మూడు రోజులలో ఉపవాసముతో గడుపుటకు అనుమతి ఇవ్వబడలేదు. ఇందులో అతిమంచి పద్ధతి ఏమిటంటే అరఫా రోజుకు ముందే మూడు ఉపవాసములు ఉండడము. ఇలా అయితే అరఫా రోజు ఉపవాసము లేకుండా గడపవచ్చును. ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు ఇలా అమలు చేసారు. అరఫాత్ రోజున అరఫాత్ లో ఉపవాసము ఉండకూడదని అన్నారు. ఆ రోజు ఉపవాసము లేకుంటేనే మంచిది. అల్లాహ్ ను బాగా తలుచుకొని ప్రార్థన చేయుటకు వీలుగా ఉండును. అక్కడ మూడు ఉపవాసములు, తరువాత తన స్వదేశములో ఏడు ఉపవాసములు వరుసగా ఉండనవసరం లేదు. ఇలాంటి షరతులు అల్లాహ్ లేక ఆయన ప్రవక్త ఎవ్వరు విధించలేదు. కాని ఏడు ఉపవాసాలు మాత్రం హజ్ తన స్థలానికి చేరుకున్న తరువాత ఉండాలని అల్లాహ్ ఆజ్ఞాపించాడు.

(وسبعة اذا رجعتم)

ఖుర్బాని ఇచ్చు సౌకర్యము లేని వ్యక్తి రాజులు, ధనవంతుల వద్ద డబ్బు అడిగి ఖుర్బాని ఇవ్వడానికన్న ఉపవాసము ఉండడం చాలా గొప్ప విషయము. కాని ఇలాంటి వ్యక్తి ఎవరిని అడగకుండా పరుల సొమ్ముకు ఆశ పడే అలవాటు లేక, అతని మీద దయతో ఎవడైనా ఖుర్బాని జంతువు ఇచ్చినచో దాన్ని దేవునికి అర్పించవచ్చును. కాని ఇప్పుడు సహజంగా జరిగేది ఏమిటంటే కొందరు ఇతరుల పేరు చెప్పి ప్రభుత్వం నుంచి లేక ధర్మదాతల నుంచి సహాయం అర్జించడం, పాపము మరియు అవినీతి సొత్తుతో పొట్టనింపుకొనుట. ఈ పాపాన్నుంచి అల్లాహ్ మనందరిని కాపాడమని ప్రార్థిస్తున్నాను.

13వ భాగం

హజీలు చేయవలసిన శుభకార్యములు

1. మంచిని ప్రచురించవలెను. ధర్మాన్ని చాటి చెప్పవలెను.
2. చెడును తిరస్కరించవలెను. అవినీతిని ఖండించవలెను.
3. అందరితో కలసి రోజుకు ఐదు వేళలా నమాజు సలపవలెను.

ఈ ప్రకారం ఖురాను ద్వారా మరి ప్రవక్త మాటల ద్వారా అల్లాహ్ ఆజ్ఞాపించాడు.

కాని ఈ కాలం మక్కా నివాసులు మసీదులకు హజరు కాకుండా తమ తమ గృహాలలోనే నమాజులు చేస్తున్నారు. మసీదులలో నమాజులు లేవు. ఇది తప్పు మరియు ఇస్లాం చట్ట విరుద్ధం దీన్ని ఖండించవలెను.

(ముస్లిం) ప్రజలు మసీదుల్లోనే ప్రతివేళ నమాజు చేయవలసినదిగా ఆజ్ఞాపించబడ్డారు.

హజరత్ అబ్దుల్లాహ్ ఇబ్నె ఉమ్మె మక్తూం గారు నేను గుడ్డివాడిని, నా ఇల్లు మసీదుకు దూరంగా ఉందని తన ఇంట్లోనే నమాజు చేసుకొనుటకు ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారి దగ్గర అనుమతి కోరారు. దానికి సమాధానంగా ప్రవక్తగారు ఆయన్ను ఇలా ప్రశ్నించారు.

“هل تسمع النداء بالصلوة”

ప్రతి నమాజుకు ఇవ్వబడే అజాన్ వింటావా? అవును అని సమాధాన మిచ్చారు. అప్పుడు ప్రవక్తగారు ఇలా అన్నారు. నీ కోరికను నెరవేర్చలేను. కాబట్టి మసీదుకొచ్చి నమాజు చేయవలెను.

నమాజు కొరకు మసీదులకు రాని వారి గురించి ప్రవక్తగారు ఇలా హెచ్చరించారు.

“لقد هممت أن آمر بالصلاة فتقام ثم آمر رجلاً فيؤم

الناس ثم انطلق الى رجال لا يشهدون الصلاة فأحرق

عليهم بيوتهم بالنار”

అందరు మసీదులో నమాజు కొరకు చేరుకోవలసినదిగా ఆజ్ఞాపించాను. ఇఖామత్ (ఆరాధనకు సిద్ధపడగా) వారికి నమాజు చేయించడానికి ఒక ఇమాం (నాయకున్ని) నియమించి నేనే స్వయంగా అందరి గృహాలు తనిఖీ చేసి మసీదుకు పోకుండా అక్కడే ఉన్నవారి గృహాలను కాల్చివేయుదును.

ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజియల్లాహు అన్హు) ప్రవక్తగారితో విని వివరించిన ఒక హదీసు ఈ ప్రకారంగా ఉంది.

“من سمع النداء فلم يأت فلا صلاة له إلا من عذر” (1)

నమాజు పిలుపు విన్న వ్యక్తి ఎలాంటి అపద కష్టము లేక అందరితో సమానంగా నమాజు చేయనిచో వాడి నమాజు నెరవేరదు.

సహీహ్ ముస్లిం లోని ఒక హదీసు హజరత్ ఇబ్నె మన్నూద్ గారు ప్రకటించినది.

“من سره أن يلقي الله غداً مسلماً”

మీలో ఎవరైనా రాబోవు రోజున ముస్లింగా అల్లాహ్ ను కలుసుకోవాలని కోరిక గలవాడు అజాన్ (నమాజు పిలుపు) వినిన తక్షణం మసీదుకు వెళ్ళి ఐదు వేళల నమాజులు వరుసగా (క్రమంగా) చదివాలి. ఎందుకంటే మీ ప్రవక్త కోసం అల్లాహ్ మంచి నియమాలను విధించాడు. నమాజులు అందుకు సంబంధించినవి. ఒంటరిగా తన ఇంట్లోనే నమాజు చేసే వ్యక్తి మాదిరి మీరందరూ కూడా తమ గృహాలలో నమాజు చేస్తే మీ ప్రవక్త సున్నతు (ధర్మ పద్ధతి) ఆయన ధర్మ బాటను తిరస్కరిస్తే మార్గభ్రష్టులవుతారు. మీలో ఎవరైనా శరీర పరిశుద్ధత పొంది మంచిగా ఉజా చేసి (నమాజు కొరకు) మసీదుకు వెళ్ళితే వేసిన ప్రతి అడుగుకు ఒక పుణ్యము లభిస్తుంది. అల్లాహ్ అతన్ని ఒక్కొక్క మెట్టుపైకి లేపుతాడు. మరి ఒక్కొక్క అడుగుకు ఒక పాపాన్ని మన్నించుతాడు. కావున మసీదులో నమాజుకు రాని వాడు పెద్ద మునాఫిఖ్ (కపటకారి). ఆ రోజుల్లో మానవుడు ఇద్దరి మీద భారం మోపి నమాజుకు చేరుకునేవాడు.

4. హాజీలు (ధర్మ యాత్రికులు) మరియు ఇతరులు అల్లాహ్ కు అయిష్టమయ్యే పనులకు దూరం కావాలి. వ్యభిచారం, దొంగతనం, వడ్డీ తీసుకోవడం, అనాధ బాలబాలికల సొమ్ము కాజేయడం వ్యాపారాలలో మోసం, పదిలంగా (అమానతు) ఉంచిన సొమ్ము అపహరించడం, మత్తు పదార్థాలు సేకరించడం, పాగ త్రాగడం (హద్దుమీరి) చీలమండలం క్రింద వరకు బట్టలు ధరించడం, గర్వపడడం, అనూయ చెందడం, (ఇతరుల సంపదలను చూసి

ఓర్వలేనితనము) రియా (పై మెరుగులకు అలవాటుపడడం) గీబత్ (వీపు వెనుక చెడు పలకడం) చాడీలు చెప్పడము, ముస్లిములను ఎగతాళి చేయడం, మానవున్ని మైమరిపించే సాధనాలు ఉపయోగించడం, సంగీత వాయిద్యములు ఉపయోగించడం, పాటలు గీతాలు వినడం, రేడియో, టెలివిజన్ ద్వారా ప్రసారం చేయబడే ఉపయోగపడని కార్యక్రమాలలో సమయం గడపడం, జూదము, చదరంగం వగైరా ఆటలు ఆడడం, ప్రాణులను చిత్రీకరించడం వంటి పనులన్ని పెద్ద తప్పులు. ఘోరపాపాలు.

పై పేర్కొన్న పనులన్నింటినీ అల్లాహుతఆలా ప్రతిఘట ప్రతి ప్రదేశంలో తమ విధేయుల కొరకు నిషేధించాడు. కావున హజ్జు చేయువారు మరియు అల్లాహ్ పవిత్ర గృహం మక్కా షరీఫ్ నివాసులు ఈ పనులు చేయకూడదు. ఎందుకంటే ఈ పుణ్య ప్రదేశంలో చేయబోవు తప్పుల పాపం రెట్టింపు అవును శిక్ష కూడా గొప్పదే. కావున అల్లాహుతఆలా ఈ సందేశం గమనించండి.

“ومن يرد فيه بإلحادٍ بظلم نذقه من عذاب أليم”

అందులో (ఆ పవిత్ర ప్రదేశంలో) అవినీతి దౌర్జన్యానికి పాటుపడిన వ్యక్తికి బాధ, నొప్పితో నిండిన శిక్ష విధిస్తాము.

ఈ పవిత్ర స్థలములో అవినీతికి పాల్పడిన వ్యక్తికి విధించనున్న శిక్ష గురించి అల్లాహ్ ఈ విధంగా ప్రకటించాడంటే అది చేసిన వ్యక్తి ఫలితమెంత భయంకరంగా ఉంటుందో ఆలకించండి.

నిస్సందేహంగా అది మిక్కిలి బాధకరముగాను, చాలా కఠినముగాను ఉంటుంది. అందుకే అవినీతి, దౌర్జన్యము మరియు అన్ని పాపాలకు అందరూ ఎల్లప్పుడు దూరంగా ఉండవలెను.

ఇలాంటి తప్పుడు పనులు చేయకుంటేనే హజ్జు పుణ్యము మరియు పాపాల మన్నింపు మానవులకు లభించును. వారు పవిత్రులవుతారని మన ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు తెలిపారు.

“من حج فلم يرفث ولم يفسق رجع كيوم ولدته أمه”

హజ్జు యాత్రకు వెళ్ళిన వ్యక్తి తప్పుడు పనులకు, (చెడు పనులకు) చెడు మాటలకు దూరంగా ఉండి తన స్వదేశానికి తిరిగి వచ్చినవాడు అదే రోజు ప్రసవించబడ్డ బిడ్డతో సమానము. అంటే ఏ పాపాన్ని ఎరుగని పసికందు లాంటివాడు.

పై వ్రాయబడ్డ పాప కార్యముల కన్నా పెద్దవి, ఘోరమైనవి మరణించిన వారిని పిలుచుట, వేడుకొనుట, వారితో సహాయము అర్జించుట, వారి కోసం మొక్కుబడులు చేయుట, వారి పేరు మీద జంతువులను బలి చేయుట, వారిని పిలుచువారు తలచువారికి అల్లాహ్ దగ్గర వారి తరపున సిఫారసు లభించునని నమ్మడం, రోగ నివారణ వారితో లభించునని ఆశించుట ఇల్లు వదిలిన వారు అచూకి తెలియని వారిని తిరిగి ప్రత్యక్షము చేయు శక్తి వారికుందని భావించడం వంటివి అన్నీ షిర్క్ అక్బర్ (దేవునితో సాటి కల్పించు భయంకర పాపము). దీన్ని అల్లాహ్ తప్పుగా పరిగణించాడు. ఇది అంధకాలంలో బహు దైవారాధకులు కల్పించిన మతము. దీన్ని నిషేధించడానికి (ఖండించడానికి) అల్లాహ్ అనేక ప్రవక్తలను అవతరింపజేసాడు. ఎన్నో మత గ్రంథాలు ఉద్భవించేసాడు. కావున హజ్జు చేయు పుణ్యమూర్తులు ఈ ఘోరపాపాన్ని విడిచిపెట్టాలి. దీనికి పూర్వం ఇలాంటి పాపానికి పాల్పడి ఉంటే తౌబహ్ (అల్లాహ్ తో పాపమన్నింపు) వేడుకోవాలి. దీని తరువాత మరో హజ్జు చేయాలి.

ఎందుకంటే షిర్క్ అక్బర్ (అతి పెద్ద బహుదైవారాధన) చేసుకున్న భక్తి పనులన్నింటిని పొట్టన పెట్టుకొంటుంది. ఈ విషయాన్ని అల్లాహ్ ఇలా తెలిపాడు.

(ولو أشركوا الحبط عنهم ما كانوا يعملون)

వారందరూ షిర్క్ చేసినట్లయితే వారి పనులన్ని వృథా అవుతాయి.

షిర్క్ అక్బర్ గురించి కొన్ని విషయాలివి. ఇక షిర్క్ అస్గర్ కు సంబంధించిన పనులు:

1. అల్లాహ్ తప్ప ఎవరి పేరుపైనైన ఒట్టేసుకోవడం: నబి, కాబతుల్లా, నీతి న్యాయము పేరుతో ఒట్టేసుకోవడం.
2. పేరు, ప్రతిష్ఠల కోసం పాటుపడడం.
3. అల్లాహ్ మరి మీరు ఎంతబాగా తలిచారు అనడం.
4. అల్లాహ్ మరి నీవు లేకుంటే ఏమయ్యేదో అనడం.
5. ఈ భాగ్యము అల్లాహ్ నుంచి మరి నీ నుంచి లభించినది అని భావించడం.

ఇక ఎన్నో ఇలాంటి పనులు షిర్క్ కు సంబంధించినవే. ఇవి మనము తలపెట్టకూడదు. మనవారిని కూడా హెచ్చరించాలి. ఎందుకంటే హజరత్ రసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారితో ఈ విధంగా రుజువైనది.

“من حلف يغير الله فقد كفر أو أشرك” (1)

1. అహ్మద్, అబూ దావూద్ తిర్మిజిగారి హదీసు గ్రంథాలలో ఈ హదీసు కలదు.

1. అల్లాహ్ ను వదిలి మరెవరి పేరుతోనైనా ఒట్టేసుకొన్న వ్యక్తి అల్లాహ్ ను తిరస్కరించాడు. లేక సాటికల్పించాడు.

2. హజరత్ ఉమర్ (రజియల్లాహు అన్హు) ద్వారా ఇమాం బుఖారి తన సహీహ్ పుస్తకంలో ప్రకటించిన రసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారి ఈ వాక్యం “من كان حالفاً فليحلف بالله أو ليصمت”

ఒట్టేసుకోవాలనే కుతూహలం గలవాడు అల్లాహ్ పేరున మాత్రం ఒట్టేసుకోవాలి. లేక నిశ్శబ్దంగా ఉండాలి.

3. రసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు ఇలా వ్యాఖ్యానించారు: “من حلف بالأمانة فليس منا”

అమానత్ (నీతి, పదిలం)పై ఒట్టేసుకొనేవాడు మనవాడు కాదు.

4. షిర్క్ అస్గర్ కు చాలా మంది గురవుతారు అని ప్రవక్తగారు ఇలా వర్ణించారు: “أخوف ما أخاف عليكم الشرك الأصغر”

మీ అందరి గురించి నన్ను ఎంతో ఆందోళనపరచు విషయం షిర్క్ అస్గర్, షిర్క్ కు మీరందరూ ఆహుతి అవుతారు. అది ఏ విధమైన పాపమని ప్రశ్నించగా అది రియా (పేరు ప్రఖ్యాతుల కోసం చేయబడు పని) అని ఆయన సమాధానం ఇచ్చారు.

5. దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం)గారు ఇలా తెలిపారు:

“لا تقولوا ما شاء الله و شاء فلان ولكن

قولوا : ما شاء الله ثم شاء فلان”

ఎంత మంది విషయాన్ని అల్లాహ్ మరియు ఫలానా వ్యక్తి నిశ్చయించెను అని చెప్పకండి కాని ఇలా చెప్పండి: అల్లాహ్ ఎంత మంది విషయాన్ని (మనకోసం) నిశ్చయించాడు. ఇకపోతే ఫలానా వ్యక్తి మనకు సహకరించాడు.

హదీసు గ్రంథకర్త ఇమాం నసాయిగారు తన గ్రంథంలో ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజియల్లాహు అన్హు) ద్వారా వివరించారు. ప్రవక్త అనుచరుడు ప్రవక్తగారి దగ్గరకు వచ్చి ఇలా చెప్పారు: అల్లాహ్ మరియు నీవు ఎంత దివ్యంగా “ما شاء الله و شئت” నిశ్చయించారు? అది విని ప్రవక్త (సల్లల్లాహు

అలైహి వసల్లం) గారు ఇలా అన్నారు:

“أَجْعَلْتَنِي لِلَّهِ نَدًا بَلْ مَا شَاءَ اللَّهُ وَحْدَهُ”

నాకు, అల్లాహ్ కు తేడా లేకుండా ఇద్దరిని సమానంగా చేర్చితివా? కాని నీవు ఈ విధంగా చెప్పు అల్లాహ్ ఒక్కడే ఎంత బాగా నిశ్చయించాడు.

మన ప్రవక్తగారు తౌహీద్ (ఏక దైవారాధన)ను ఎలా భద్రపరచాడనే దానికి ఈ హదీసులన్నీ ఆధారము. అలాగే ఆ మహాప్రవక్తగారు షిర్క్, అక్బర్, షిర్క్ అస్గర్ నుంచి తన ఉమ్మత్తును హెచ్చరించారు. వారి విశ్వాసం భద్రంగా ఉండాలనే విషయంపై ఎంత శ్రద్ధ వహించారు, అలాగే అల్లాహ్ ఆగ్రహించే పనులు, ఆయన అజాబ్ (యాతన, శిక్ష) నుంచి కాపాడడానికి ఎంత శ్రమపడ్డారు. అందుకు దీనికి తగిన ఫలితాన్ని అల్లాహ్ ఆయనకు ప్రసాదించమని కోరుతున్నాను. అందరి శ్రేయస్సు కోరడంలో ఎంత కృషి చేశారు. అల్లాహ్ శుభాలు ఎల్లప్పుడీ ఆయనపై కలుగుగాక.

పవిత్ర మహానగరాలు, పుణ్యక్షేత్రాలు మక్కా, ముకర్రమ్, మదీనా మునవ్వరహ్ కు విచ్చేసిన యాత్రికులు, హాజీలు లేక అక్కడి నివాసులలో గల విద్యావంతులు హిత బోధన బాధ్యతలు నిర్వహించాలి. అల్లాహ్ నియమించిన ఇస్లాం నియమాలు ప్రజలకు బాగా నేర్పించాలి.

అల్లాహ్ నిషేధించిన షిర్క్, మరియు అన్ని విధాల పాపముల నుంచి ప్రజలను హెచ్చరించాలి. అన్ని విషయాలు అందరికీ అర్థమయ్యేటట్లు వివరించాలి. రుజువులు, ఆధారాలు జత చేసి మరీ బోధించాలి. ఈ ప్రకారంగా వారిపై మోపబడిన మత ప్రచార బాధ్యత నిర్వహించిన వారవుతారు. ప్రజలను కారు చీకట్ల నుంచి వెలుగులోకి తీసుకొచ్చే భాగ్యము వారికి లభిస్తుంది.

అల్లాహ్ (తఆలా) ఇలా దివ్య ఖుర్ఆన్ లో దీని గురించి చెప్పారు:

(وَإِذَا أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنَنَّهُ

لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ “.... (الآية)

(ఆకాశ) గ్రంథము స్వీకరించిన భాగ్యవంతులు అల్లాహ్ కు ప్రణామము చేశారు. ప్రజలందరికీ వారు దాచిపెట్టకుండా (మత విషయాలన్నీ) తప్పక బోధించమని!

ఈ దైవ వాక్యములోని సారాంశము ఏమిటంటే ఈ మత విద్వాంసులందరూ ఇతర ఆకాశ గ్రంథాలు పొందిన (యూదులు, క్రైస్తవులు) అవినీతి

దారిన పడి పరలోక ఫలితము దొరికే వరకూ ఆగకుండా తొందరపడి ప్రపంచంలో గల భాగ్యాల కోసం నిజాన్ని దాచారు.

మరో అల్లాహ్ వాక్యము (ఆలకించండి):

(إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَىٰ مِنْ بَيْنَاهِ

لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَٰئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ . إِلَّا الَّذِينَ

تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنَّوْا لَكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ)

మత గ్రంథము ద్వారా ప్రజలందరికీ మేము వివరంగా తెలిపిన విషయాలను మేము అవతరింపజేసిన రుజువులను, ఆధారాలను, శ్రేయస్కర పద్ధతులను దాచువారికి దూషించెదరు, వారిని అల్లాహ్ తన దయ, కరుణల నుంచి శాశ్వతంగా దూరం చేయును. కాని తౌబా (పాప ప్రాయశ్చిత్తము) చేసుకున్న వారికి మేలు కలిగించి, బోధించినను వారికి తౌబా (పాప విముక్తిని) ప్రసాదిస్తాను. నేను పాపాలను మన్నించు వాడిని, అమిత దయగలవాడిని, కరుణామయుడిని.

దావతే ఇస్లాం

(ముత సందేశం, పిలుపు) ప్రభావాలు

ఎన్నో ఖుర్ఆన్ శ్లోకాలు, ప్రవక్త వాక్యాలు ధృఢపరచిన విషయమేమిటంటే సర్వ జనులను స్పష్టికర్త. అల్లాహ్ దారికి ఆహ్వానించడము, వారికి జన్మాశయము గుర్తు చేయడము, విధేయులకు ఇస్లాం మార్గ దర్శకత్వము వహించడము ఎంతో గొప్ప పుణ్యకార్యము. ముస్లిం నెరవేర్చవలసిన బాధ్యతలలో అతి ముఖ్యమైనది. ఇదే ప్రవక్తలు మరియు వారి అనుచరుల బాట, పద్ధతి. ప్రశయం (ప్రపంచ వినాశనము) వరకు దీనికి మించిన ఘనత మరొకటి లేదు. ఈ సత్యాన్నే అల్లాహ్ ఇలా వర్ణించాడు:

(و من أحسن قولا ممن دعا الى الله و عمل صالحاً وقال إننى من المسلمين)

అల్లాహ్ దారికి ఆహ్వానించు ముందుగా అతనే ఆ మంచి దారిని పాటించి నేను ముస్లిము (విధేయు)లలో ఒకడిని అని చాటి చెప్పే వానికంటే ఘనుడు, గొప్పవాడు మరొకడున్నాడా?

అల్లాహ్ (తఅలా) మరో చోట ఇలా తెలిపాడు:

(قل هذه سبيلي أدعو الى الله على بصيرة أنا و من اتبعنى و سبحان الله و ما أنا من المشركين)

ఓ ప్రవక్తా! నీవు చెప్పుము. ఇదే నాబాట, నేను నా అనుచరులు అల్లాహ్ వైపు సద్బుద్ధితో ఆహ్వానించుచున్నాము. అల్లాహ్ పవిత్రతను ఎక్కువగా పొగుడుచున్నాము. నేను ముష్రికులలో ' ఒకడిని కాను.

ఇస్లాం మత ప్రచార విలువ, ఘనతలు వర్ణించుతూ మన దైవప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం)గారి సందేశాలు కొన్ని ఇక్కడ వ్రాయబడ్డవి.

1. "من دل على خير فله مثل أجر فاعله"

మంచిదారి చూపిన వ్యక్తి, ఆ దారి నడుచు వానితో సమానభాగ్యాలు పొందును.

1. బహు దైవారాధకులు. అల్లాహ్ ను తప్ప, లేక ఆయనతో ఇతరులను ఇతచేర్చి ఆరాధించేవారు, సాటి కల్పించువారు.

2. దీని ప్రభావం ఘనత గురించి హజరత్ అలీ (రజియల్లాహు అన్హు) గారితో ప్రవక్తగారు ఇలా చెప్పారు:

"لأن يهدى الله بك رجلاً واحداً خير لك من حمر النعم"
(متفق عليه)

(నీ ప్రయత్నం ఫలించి) అల్లాహ్ నీ ద్వారా ఎవరికైనా ఇస్లాం అనుగ్రహం ప్రసాదిస్తే ఎర్ర ఒంటెల కన్న అది నీకు మిన్న.

ఈ సత్యాన్ని చాటి చెప్పే ఆయత్ (ఖుర్ఆన్ శ్లోకాలు) హదీసులు అధిక సంఖ్యలో కలవు. వాటిని అనుసరించి విశ్వాసపరులు, మత విద్యావంతులు మత ప్రచార విషయములో ఎక్కువ శ్రద్ధ వహించవలెను. అల్లాహ్ మార్గానికి అందరినీ ఆహ్వానించవలెను. వారి బాధలు తొలగిపోయే మార్గము వారికి చూపించవలెను. చెడు విషయాలు వదులుకోమని హెచ్చరించాలి. ఈ మేలు ప్రస్తుతం చాలా అవసరము. మానవ కోరికలు హద్దు మీరాయి. అవినీతి పెరిగింది. తప్పుడు ఆశయాలు కీలుగుర్రాలయ్యాయి. సన్మార్గ ప్రచారకులు కరువైరి. ఏ ఆటంకము ఎట్టి నిషేధము లేక అనుభవించు రాజు అని చెప్పేవారి సంఖ్య పెరిగిన రోజులివి. ఇక ఏ దిక్కు లేదు. అల్లాహ్ ను మనకు దిక్కు, ఏ శక్తి యుక్తి అల్లాహ్ కు మించిపోదు. అతనే మన ఇలవేల్పు.

14వ భాగం

హాజీ కాలాన్ని ఎలా గడపవలెను?

1. హాజీ యాత్రికులందరూ ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్ వరిజ్ఞానములో యుండవలెను. అల్లాహ్ ను తలుచుకుంటూ భక్తి శ్లోకాలు చదువుతూ ఆయన విధేయత మరియు పుణ్య పనులలో సమయాన్ని వినియోగించుకోవలెను.

2. మస్జిద్ హరాంలో నమాజులు, కాబతుల్లా చుట్టూ తవాపు అధిక సంఖ్యలో చేయవలెను. ఎందుకంటే హరం (పవిత్ర స్థలం) పరిసరాలలో చేయబడ్డ మంచిపనుల పుణ్యము రెట్టింపుగా ఇవ్వబడును. అలాగే పాప ఫలితములు కూడా రెట్టింపు మరియు కఠినంగా ఉండును.

3. దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) పై దయాదు, సలాములు అధిక సంఖ్యలో పంపవలెను.

4. హాజీ యాత్రికులు మక్కా షరీఫ్ నుంచి ఊరికి తిరుగు ప్రయాణం చేయు ముందు తవాఫ్ విదా (చివరి తవాఫ్, వీడ్కోలు తవాఫ్) చేయవలెను. దీనితో వారి ధర్మయాత్ర తవాఫ్ పూర్తి అవుతుంది. కాని ముట్టు (హాయిజా) మరియు ప్రసవించిన స్త్రీలు తవాఫ్ చేయనవసరం లేదు. హజరత్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అబ్బాస్ (రజియల్లాహు అన్హు) గారు తవాఫ్ విదా గురించి ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారితో ప్రకటించిన ఈ హదీసు ఆలకించండి:

“أمر الناس أن يكون آخر عهدهم بالبيت إلا أنه خفف

عن المرأة الحائض (متفق عليه)

(మక్కా చేరుకున్న తక్షణమే తవాఫ్ చేసినట్లు చివరి తవాఫ్ కూడా చేయవలెను) హాజీ యాత్రికుల చివరి వని బైతుల్లాహ్ (తవాఫ్) తో ముడిపెట్టుకోమని ఆయన ఆజ్ఞాపించాడు. కాని ఆయన ముట్టు స్త్రీ నుంచి ఈ నిబంధన తొలగించారు.

కావున ఈ తవాఫ్ ముగిసిన వెంటనే మస్జిద్ హరాంను విడనాడదలచు కుంటే (మస్జిద్ హరాం వైపు తన వీపు పెట్టి, ముఖం వైపు) తిరిగి వెళ్ళవచ్చును. శరీర వెనుక భాగం నుంచి నడిచివెళ్ళవలసిన అవసరం లేదు. రసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు లేక ఆయన అనుచరులు ఇలా చేసినట్లు ఏ ఆధారము లేదు. ముఖము కాబతుల్లా వైపుఉంచి వీపు మరి శరీర వెనుక భాగం లేక మడమల మీద భారం వేసి నడవడం కొత్తగా నియమింపబడ్డ ‘బిద్అత్’ (Innovation) దీని గురించి ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు ఇలా విమర్శించారు.

1. “من عمل عملاً ليس عليه أمرنا فهو رَدّ”

మన చట్టాంగం (పరివర్తన, నడవడిక)కు విరుద్ధంగా చేయబడు ఏ పనైనా తిరస్కరించబడును.

2. “اياكم ومحدثات الأمور فان كل محدثة بدعة وكل بدعة ضلالة”

కొత్త పద్ధతుల నుంచి తొలగిపోండి, ప్రతి కొత్త పద్ధతి బిద్అత్, మార్గభ్రష్టము (దారి తప్పడం, పెడదారి పడడము).

అందరూ అల్లాహ్ మతం మీదనే స్థిరపడి ఉండాలని ఎదురుబాటుకు దూరంగా ఉండాలని ఆయన్నే ప్రార్థిస్తున్నాము. ఆయనే విధాత, మంచి సుగుణములు గల మహా బలశాలి.

15వ భాగం

మస్జిదే నబవి సందర్శన¹

దివ్యప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారి మస్జిద్ హజ్జు నెరవేరక ముందు లేక తరువాత దర్శించుట సున్నత్ పద్ధతి. సహీహ్ బుఖారి, సహీహ్ ముస్లిం లో హజరత్ అబూ హురైరహ్ (రజియల్లాహు అన్హు) ద్వారా నిరూపించబడ్డ హదీసు, హజరత్ రసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారి ఈ సందేశం.

1. "صلاة في مسجدي هذا خير من ألف"

"صلاة فيما سواه إلا المسجد الحرام"

నా ఈ మసీదులో చేయు నమాజు మస్జిదేహారం తప్ప ఏ ఇతర మసీదులో చేయు నమాజు కన్న వేయి పుణ్యాలు రెట్టింపు గలది.

2. ఇబ్నె ఉమర్ (రజియల్లాహు అన్హు) గారు ప్రకటించిన మరొక హదీసు సారాంశము పై పేర్కొన్న హదీసులాంటిది.

3. అబ్దుల్లాహు ఇబ్నె జుబైర్ (రజియల్లాహు అన్హు) గారు వివరించిన ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారి ఈ ఆణిముత్యము.

"صلاة في مسجدي هذا أفضل من ألف صلاة فيما سواه"

إلا المسجد الحرام ... (رواه مسلم)

నా మసీదులో చేయబడ్డ నమాజుకు వేయి పుణ్యాలు, మస్జిదే హారం (కాబతుల్లా) వద్ద చేయబడు నమాజు పుణ్యము అంతకన్నా సూరుసార్లు గొప్పది. అంటే ఒక రకాతుకు లక్ష రకాతుల పుణ్యము.

4. ఈ సత్యాన్ని ప్రకటించు మరో హదీసు హజరత్ జాబిర్ (రజియల్లాహు అన్హు) రసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారితో తెలిపినది. అది ఇమాం అహ్మద్ మరియు ఇబ్నె మాజా గారి హదీసు గ్రంథాలలో ఇలా కలదు.

"صلاة في مسجدي هذا أفضل من ألف صلاة فيما سواه"

إلا المسجد الحرام و صلاة في المسجد الحرام أفضل من

مائة ألف صلاة فيما سواه.

1. ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారి మసీదు, దీన్ని అరబీ భాషలో హరమెనబవి, లేక హరమెనదీన అని అంటారు.

ఇవి కాక ఈ భావాన్ని తెలిపే హదీసులు మరెన్నో కలవు.

5. భక్తుడు మస్జిదే నబవి చేరుకొని లోనికి ప్రవేశించినప్పుడు కుడికాలు ముందు పెట్టి ఇలా అనవలెను.

"بسم الله و الصلاة والسلام على رسول الله أعوذ

بالله العظيم وبوجهه و سلطانه القديم من الشيطان

الرجيم اللهم افتح لي أبواب رحمتك"

అల్లాహ్ దివ్య నామముతో లోనికి ప్రవేశించుచున్నాను. దరూద్ సలాము రసూలుల్లాహ్ కు పంపుచున్నాను. ఎంతో గొప్ప చిరకాలపు నుల్తాను దివ్య స్వరూపము గల అల్లాహ్ ద్వారా భ్రష్టుడైన పైతాను నుంచి శరణము కోరుతున్నాను. ఓ అల్లాహ్ నా కొరకు నీ రహ్మాత్ (కరుణ) ద్వారాలు తెరువుము.

ఈ దువా ప్రతి మసీదు ప్రవేశ సమయమున చదవాలి. ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారి మసీదులో ప్రవేశించడానికి ప్రత్యేక దువా లేదు.

6. మసీదులో ప్రవేశించిన తరువాత 2 రకాతులు నమాజు సల్పవలెను. రౌజా షరీఫ్ లో రెండు రకాతులు చదవడం మంచిది. (రసూలుల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు ఇలా తెలిపారు. నా ఇంటికి మరియు మెంబరుకు మధ్య వైకుంఠ వనాలలోని ఒక వనము కలదు.

"ما بين بيتي و منبري روضة من رياض الجنة"

7. నమాజు ముగిసిన తరువాత రసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) మరియు ఆయన ప్రాణ స్నేహితుల సమాధుల జియారత్ చేయవలెను.

ప్రవక్తగారి సమాధి వైపు ప్రశాంతముగా నిలచి మెల్లగా ఇలా చదవాలి.

"السلام عليك يا رسول الله ورحمة الله وبركاته"

ఓ రసూలుల్లాహ్! అల్లాహ్ కరుణ, కుభాలు, శాంతి సందేశాలు మీకు కలుగునట్లు ప్రార్థించుచున్నాను.

హజరత్ అబూదావూద్ గారి హదీసు గ్రంథములో ధృఢమైన హదీసు అబూహురైరా (రజియల్లాహు అన్హు) గారు రసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) తో ఇలా తెలిపినట్లు ప్రకటించబడింది:

1. మస్జిదే నబవి లోపల రసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) మెంబరు మరియు ఆయన సమాధి మధ్యగల భాగము. దాన్ని 'రౌజా' అని అంటారు.

“ما من أحد يسلم على الارب الله على روى حتى أرد عليه السلام”

మీలో ఎవరైనా నాకు సలాము పంపితే తిరిగి అతని సలాముకు బదులు ఇవ్వడానికి అల్లాహ్ నన్ను బ్రతికిస్తాడు. (అల్లాహ్ నాకు ప్రాణాన్ని ప్రసాదిస్తాడు)

భక్తుడు ఆ మహానుభావునికి సలాము పంపునప్పుడు ఇలా కూడా అనవచ్చును.

“السلام عليك يا نبي الله السلام عليك يا خيرة الله في خلقه السلام

عليك يا سيد المرسلين و امام المتقين أشهد انك قد بلغت الرسالة

و أدت الامانة و نصحت الأمة و جاهدت في الله حق جهاده”

ఓ ప్రవక్తా! సలాము నీపైన నీకు శాంతి కలుగుగాక. సృష్టింపబడ్డ వారిలో ఓ గొప్పవాడా సలాము నీ కొరకు. ఓ ప్రవక్తల నాయకుడా! సలాములు నీపై. భక్తులలో ఘనుడా, సలాము నీ కొరకు. నీవు అందరికీ దైవ పిలుపును అప్పగించావు. నీపై గల భారాన్ని, బాధ్యతను నెరవేర్చావు. మత ప్రజలందరికీ మేలు చేసావు. అల్లాహ్ దారిలో ఎంతో శ్రమించి మత ప్రచారం చేసావు.

8. దరూద్ మరియు దువా ఆయన కొరకు చేయాలి. దరూద్, సలాములు, దువా దీవెనలు కలిపి చేయుట మంచి పద్ధతి. దాని వలన మనము అల్లాహ్ సందేశాన్ని పొందినవారము అవుతాము.

(يا أيها الذين آمنوا صلوا عليه وسلموا تسليما)

ఓ విశ్వాసులారా! ఆ మహానుభావునికి దరూద్ అనేక సలాములు పంపండి.

9. తరువాత హజరత్ అబూబకర్, మరియు ఉమర్ వారికి సలాము దువాలు పంపవలెను. అల్లాహ్ వారితో సంతోషపడునట్లు ఆయన అంగీకారము వారి పట్ల (ఎల్లప్పుడు) కలుగునట్లు దువా చేయవలెను.

అబ్దుల్లాహ్ ఇబ్నె ఉమర్ (రజియల్లాహు అన్హు) ప్రవక్త ఆయన ప్రాణ స్నేహితుల ఇద్దరి సమాధుల వద్ద ఈ క్రింది దువా, సలాములు మాత్రమే చదివేవారు.

السلام عليك يا رسول الله السلام عليك يا ابا بكر السلام عليك يا أبتاه

సలాము మీపైన ఓ రసూల్లాహ్, సలాము మీపైన ఓ అబూబకర్, సలాము మీపైన ఓ నా తండ్రి.

గమనిక: సమాధుల జియారత్ (సందర్శించుట) పురుషులు మాత్రమే చేయవలెను. స్త్రీలకు ఇది వర్తించదు. స్త్రీలు ఏ సమాధి జియారత్ (దర్శనానికి) వెళ్ళకూడదు. ఎందుకంటే మన ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) సమాధుల దగ్గరకు వెళ్ళు స్త్రీలను కించపరచారు. తప్పుగా భావించారు. అలాగే వాటి వద్ద మసీదులు కట్టుకునే వారిని, అక్కడ దీపాలు వెలిగించే వారిని దూషించారు. ఖండించారు.

మదీనా షరీఫ్ లో గల ప్రవక్తగారి మసీదులో నమాజు చేయడం, ప్రార్థించడానికి వెళ్ళడం మంచిపని. అలాగే అక్కడున్న అన్ని మసీదులలో నమాజులు, దువాలు చేయడం కూడా మంచి విషయమే.

10. రసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) మస్జిదులో ఐదు వేళలా నమాజులు చేయడం, అల్లాహ్ ను వేడుకోవడం ఆయన్ను తలుచుకోవడం, ఎక్కువగా సఫిల్ నమాజులు చేయడం శుభకార్యమే, ఇలాంటి పుణ్య పనులలో అక్కడ సమయాన్ని గడుపుకోవలెను.

ఫరజు నమాజులు అక్కడ చేయునప్పుడు తొలి సప్పులో చేయవలెను. తొలి సప్పు (మొదటి పంక్తిలో) నమాజు చేయడం మంచిదని చెప్పే హదీసులు చాలా ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు ఇక్కడ కొన్ని వ్రాయబడుచున్నవి:

1. ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు ఇలా చెప్పారు:

“لو يعلم الناس ما فى النداء و الصف الأول ثم لم يجدوا الا أن

يستهموا عليه لا ستهموا (متفق عليه)

నమాజు కొరకు అజాన్ ఇవ్వడంలోనూ మరి తొలి సప్పులో నమాజు చేయు విషయం ఎంత గొప్పదని అందరికీ తెలిస్తే వారందరూ గుంపులుగా పైబడేవారే, అప్పుడు లాటరీ పద్ధతి పాటిస్తేనే ఈ సమస్య తీరేది.

2. ప్రవక్తగారు తన అనుచరులకు ఇలా ఆజ్ఞాపించేవారు:

“تقدموا فأتوا بى وليأتكم بكم من بعدكم ولا يزال الرجل يتأخر عن

الصلاة حتى يؤخره الله ... (مسلم)

ముందుకు రండి, నా ఇమామత్ ను అనుసరించండి. మీ వెనుక ఉన్నవాళ్ళు మిమ్ములను అనుసరించవలెను. ఎల్లప్పుడు ఆలస్యంగా వచ్చి అందరికన్నా వెనుక నిలబడు వాళ్ళని అల్లాహ్ కూడా వెనుకనే ఉంచుతాడు.

3. హజరత్ అయిషా (రజియల్లాహు అన్హుమా) ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు ఇలా చెప్పినట్లు మనకు తెలిపారు.

.... لا يزال الرجل يتأخر عن الصف المقدم حتى يؤخره الله في النار

(أخرجه أبو داود بسند حسن)

మొదటి సప్పుకు మానవుడు వెనుక ఉండిపోతాడు. అలాంటి వాన్ని అల్లాహ్ కూడా నరకం చివరి భాగంలో ఉంచుతాడు.

4. ఒకసారి ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) తన అనుచరులతో ఇలా చెప్పినట్లు రుజువైనది.

“ألا تصفون كما تصف الملائكة عند ربها؟ قالوا يا رسول الله! وكيف

تصف الملائكة عند ربها؟ قال: يتمون الصفوف الأول و يتراصون في

الصف....” (مسلم)

దూతలు దైవ సన్నిధిలో చక్కగా నిలబడునట్లు మీరు కూడా నిలబడకూడదా? అని ప్రశ్నించగా అతని అనుచరులు ఇలా అడిగారు, ఓ ప్రవక్త! దూతలు దైవ సన్నిధిలో ఏ విధంగా నిలబడెదరు?

ముందు సప్పులలో శరీరాలు జత చేసి మధ్యలో కొద్ది చోటైనా వదలకుండా నిలబడెదరు.

ఇవికాక ఈ భావాన్ని వర్ణించు హదీసులు చాలా కలవు. ఇదే ప్రకారంగా ప్రవక్తగారి మసీదు మరియు అన్ని మసీదుల్లో నమాజులు సలపవలెను.

11. పేష ఇమాం మరియు సప్పు కుడి వైపు నిలబడమని ప్రవక్తగారు తన అనుచరులకు ఆచరించే వారని సహీహ్ (నిజ) హదీసుల ద్వారా ధృవమైనది.

మస్తీదే నబవి పురాణ కట్టుడులో రౌజా అనే ప్రదేశం సప్పు కుడి భాగానికి దూరంగా ఉందని అందరికీ తెలిసిన విషయమే. కాబట్టి ముందు సఫ్ఫాలల్లో కుడి వైపు నిలబడి నమాజు సలపడం ప్రత్యేకంగా రౌజా షరీఫ్ లో నమాజు చేసే దానికన్నా ప్రాధాన్యత కలిగినది. ఇందుకు సంబంధించిన హదీసులను దీర్ఘంగా చదువు వారికి ఈ విషయము స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. అల్లాహ్ (తఅలా) అందరికీ అనుగ్రహము ప్రసాదించుతాడని నమ్ముతున్నాను.

12. ప్రవక్తగారి విశ్రాంతి గృహము (ప్రస్తుత సమాధుల చోటును) చేతితో తాకడము గాని, ముద్దు పెట్టుకోవడం గాని, వాటి చుట్టు తిరగడం (తవాఫ్)

గాని తగదు. ఇది పెద్ద తప్పు. కొత్త పద్ధతి పూర్వ మత విద్వాంసులు ఇలా చేసినట్లు ఏ ఆధారము లేదు.

13. అవసరాన్ని తీర్చమని కష్టాన్ని తొలగించమని, రోగ నివారణ కలిగించమని ప్రవక్తగారిని ఎవ్వరు కోరకూడదు. ఇలా చేయమని అల్లాహ్ ను తప్ప మరెవ్వరిని అడుగరాదు. మరణించిన వారితో అడగడం అలా చేయమనడం షిర్క్ (అల్లాహ్ కు సాటి కల్పించడం) బహు దైవారాధన.

1. అల్లాహ్ ను తప్ప మరెవ్వరిని పూజింపతగదు.

2. రసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు ఆచరించిన ప్రకారమే ఆరాధించవలెను. ఈ విషయంలో ఆయన ఆదేశాలనే పాటించవలెను. “లా యిలాహ ఇల్లల్లాహు ముహమ్మదుర్ రసూలుల్లాహ్” (అల్లాహ్ తప్ప మరెవ్వరు ఆరాధనకు అర్హుడు కాదు. ముహమ్మద్ గారు అల్లాహ్ ప్రవక్త).

14. రసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారిని సిఫారసు అడుగరాదు. అది కేవలం అల్లాహ్ హక్కు కాబట్టి ఆయన్నే సిఫారసు హక్కు అడగవలెను.

ఈ ప్రకారంగా అల్లాహ్ (తఅలా) దివ్య ఖుర్ఆన్ లో తెలిపారు.

(قل لله الشفاعة جميعاً)

ఓ ప్రవక్త! అన్ని విధాల సిఫారసులు కేవలం అల్లాహ్ కే చెందును. కాబట్టి ఇలా వేడుకోవలెను.

“اللهم شفّع فيّ نبيك”

ఓ నా అల్లాహ్! నీ ప్రవక్త సిఫారసు నాకు లభ్యమయ్యేటట్లు (అను కూలంగా) చేయుము.

“اللهم شفّع فيّ ملائكتك وعبادك المؤمنين”

ఓ నా అల్లాహ్! నీ దూతలను మరియు నీపై విశ్వాసముంచు విధేయులకు నాకు సిఫారసు చేసే అనుగ్రహం ప్రసాదించుము.

“اللهم شفّع فيّ أفرأطي”

ఓ అల్లాహ్! బాల్యములోనే మరణించిన నా సంతానమును నా సిఫారసులుగా చేయుము.

15. మరణించిన వారిని సిఫారసు వగైరా లాంటి ఏ కోరిక కోరరాదు. వారు ప్రవక్తలైనా సరే లేక ఏ ఇతరులైనా సరే, ఇది ఇస్లాం పద్ధతి కాదు. ప్రాణం పోయిన వ్యక్తి సంబంధం కూడా అందరితో తెగిపోతుంది.

సహీహ్ ముస్లిం పరీఫ్ లో గల ఒక హదీసు హజరత్ అబూ హురైరహ్ గారి ద్వారా ప్రవక్తగారి వాక్యము ఈ ప్రకారంగా ఉంది:

”إذا مات ابن آدم انقطع عمله إلا من ثلاث صدقة جارية أو علم ينتفع به أو ولد صالح يدعو له“

మానవుడు మరణించిన తక్షణమే కార్య సాధన సంబంధము తెగిపోవును. కాని అతని జీవితంలో చేసుకున్న మూడు పుణ్య కారణాలు ఉపయోగపడును.

1. సదఖాజారియహ్ : ఎల్లప్పుడూ ఉపయోగపడు (ధర్మకార్యము): మసీదు కట్టించడం, మదరసా నిర్మించడం వగైరా ధర్మపనులు.

2. విద్యాభ్యాసము.

3. శ్రేయస్సు కోరు సంతానము: (మరణించిన వారి కొరకు దువా అడుగు పిల్లలు)

16. ప్రవక్తగారితో జీవితంలో మరియు పరలోకంలో ఆయనతో సిఫారసు అర్జించడం తప్పుకాదు. ఎందుకంటే ఈ అధికారం అల్లాహ్ ఆయనకు ప్రసాదించాడు.

ప్రపంచ జీవితంలో మానవుడు ఎవరినైనా సహాయము సిఫారసు అర్జించవచ్చును. ఇందులో ప్రవక్తగారి ప్రత్యేకత లేదు. కావున ఒక ముస్లిము తన సహోదరునితో సిఫారసు దువా నా కొరకు చేయమని అడుగవచ్చును. కాని ఖియామత్ (ప్రళయం) దినమున అల్లాహ్ అనుమతి లేనిదే ఎవ్వరు ఎవ్వరినీ సిఫారసు అడుగలేదు. ఈ ప్రకారముగా అల్లాహ్ దివ్య ఖుర్ఆన్ లోని ఈ శ్లోకం ద్వారా తెలిపాడు.

(من ذا الذي يشفع عنده إلا بأذنه)

ఆయన అనుమతి లేనిదే ఆయన వద్ద సిఫారసు చేయువాడు ఎవడైనా ఉన్నాడా?

మానవుడు మృతి చెందిన తరువాత స్థితి మారుతుంది. ముందు శక్తి అతనిలో ఉండదు. ప్రవక్తగారు మరణం తరువాత తన ఖబరులో తిరిగి ప్రాణం పొందుతారు. కాని స్థితి మరణానికి ముందున్న బ్రతుకు తరువాత పరలోకంలో పుణ్యజీవనం తరువాత ఉండబోయే బ్రతుకుకు సరితూగదు.

సమాధిలోపల ఉన్నప్పుడు స్థితిగతులు ఎలా ఉంటాయో అల్లాహ్ కు మాత్రమే తెలుసును. దీని వాస్తవికత ముందు వివరించబడ్డ ఈ హదీసు ద్వారా తెలిసింది:

”ما من أحد يسلم عليّ إلا رد الله عليّ روحي حتى أرى عليه السلام“

నాకు సలాము పంపిన వ్యక్తికి నేను తిరిగి సలాము పంపుటకు అల్లాహ్ నాకు ప్రాణాన్ని ప్రసాదిస్తాడు.

కావున ఆయన మరణించినట్లు ఆయన ప్రాణం శరీరాన్ని విడనాడినట్లు కాని సలాముకు బదులు చెప్పేటప్పుడు ఆ ప్రాణం తిరిగి ఆ మహానుభావుడి శరీరంలోకి ప్రవేశిస్తుందని ఈ హదీసు మనకు తెలుపుతున్నది.

ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారి మరణాన్ని రుజువు చేసే ఖుర్ఆన్, హదీసు ఆధారాలు ఎన్నో ఉన్న విషయం పాఠకులకు తెలిసినదే. ఈ వాస్తవికతను మత విద్వాంసులందరూ (ఏకీభవంగా) ఒప్పుకున్నారు.

అయినా సమాధి జీవిత విషయం తప్పుకాదు కదా. ఎలాగైతే షహీదులు (ధర్మ దారిలో ప్రాణాలను అర్పించిన మహాపురుషులు) సమాధిలో ప్రాణంతో ఉన్నారు. ఈ సత్యము మనకీ దివ్య సందేశము ద్వారా తెలుస్తున్నది.

(ولا تحسبن الذين قتلوا في سبيل الله أمواتاً بل)

أحياء عند ربهم يرزقون)

అల్లాహ్ కోసం (ధర్మ) పోరాటంలో మృతి చెందిన వారిని మరణించిన వారిగా భావించకండి. వారు ప్రాణులు వారి ప్రభువు వద్ద ఆహారాన్ని పొందు తున్నారు.

గమనిక: పై విషయంలో కొన్ని అంశాలు అవసరాన్ని బట్టి చర్చించాము. ఎందుకంటే ప్రవక్తగారి మరణ విషయంలో చాలా మంది అనుమానితులు. దీని వలన షిర్క్ వాటిల్లే అవకాశం మరి అల్లాహ్ ను విడిచి మరణించిన వారిని ఆరాధించే పరిస్థితి ఏర్పడింది. కాబట్టి ఇస్లాంకు చట్ట విరుద్ధమైన పనుల నుంచి రక్షణ కల్పించమని అల్లాహ్ ను అడుగుచున్నాము. ఆయనే గొప్ప జ్ఞాని.

17. దైవ ప్రవక్తగారి సమాధి వద్ద కొందరు యాత్రికులు గంభీరంగా అరవడం (శబ్దాన్ని పెంచడం) అక్కడే చాలా సేపు నిలిచి ఉండటం లాంటి పనులు ఇస్లాం చట్ట వ్యతిరేక పనులు.

ఇలా చేయకూడదని ఖుర్ఆన్ ద్వారా అల్లాహ్ మనకు తెలిపాడు.

(يا أيها الذين آمنوا لا ترفعوا أصواتكم فوق صوت النبي ولا تجهروا

له بالقول كجهر بعضهم لبعض أن تحبط أعمالكم وأنتم لا تشعرون)

ఓ విశ్వాసులారా! దైవప్రవక్తగారి శబ్దానికి మించి మీరు శబ్దం చేయకండి.

మీరు ఒకరినొకరు గట్టిగా పిలుచుకున్నట్లు ఆయన్ని గట్టిగా పిలవకండి. ఇలా చేస్తే మీకు తెలియకుండా మీ పుణ్యాలు వృధా అయ్యే అవకాశముంది.

(ان الذين يغضون أصواتهم عند رسول الله أولئك

الذين امتحن الله قلوبهم للتقوى لهم مغفرة وأجر عظيم)

ఎవరైతే రసూలుల్లాహ్ (ప్రవక్త) సన్నిధిలో మెల్లగా మాట్లాడుతారో వారి హృదయాలనే అల్లాహ్ తన భక్తి కోసం పరీక్షించాడు. వారికే పాప మన్నింపు మరియు ఎక్కువ పుణ్యము కలుగును.

18. ప్రవక్తగారి సమాధి వద్ద చాలాసేపు నిలబడడము, (వేచి యుండడము) మరియు (అధిక సంఖ్యలో) సలాము పంపడము వలన అక్కడ భక్తులు గుంపులుగా నిలిచేదరు. శబ్దాలు పెరుగును. గలాటాలు జరుగుటకు అవకాశముండును. దీని వలన ఇలాంటి ప్రదేశాలలో ముస్లిములకు అల్లాహ్ నియమించిన పద్ధతిని వ్యతిరేకించినట్లుంటుంది.

ప్రవక్తగారు బ్రతికున్నప్పుడు మరణించిన తరువాత గౌరవనీయులు, కాబట్టి ఇస్లాం చట్ట విరోధ పనులు ఆయన సమాధి వద్ద చేయకూడదు. కొందరు యాత్రికులు ఆయన సమాధి ముందు నిలబడి రెండు చేతులెత్తి దువా అడుగుతారు. ఇలా ప్రవక్త అనుచరులు చేయలేదు. తరువాత మహాపురుషులు కూడా చేయలేదు. కాబట్టి ఇలా చేయడము కొత్తగా నియమింపబడ్డ పద్ధతులు దీని గురించి మన ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం)గారు ఇలా ఆదేశించారు.

"عليكم بسنتي وسنة الخلفاء الراشدين المهديين من بعدى

تمسكوا بها وعضوا عليها بالنواجذ وإياكم ومحدثات الأمور.

فان كل محدثة بدعة وكل بدعة ضلالة" (1)

1. ఈ హదీసును అబూ దావూద్ నసాయి గారు బలమైన సనదుతో ప్రకటించారు.

- అబూ బకర్, ఉమర్ ఉస్మాన్ అలీ (రజియల్లాహు అన్హుమ్) ఖులఫాయ్ రాషిదీన్ అనబడతారు.

మీరందరూ నా సున్నతు (పద్ధతి) మరియు సన్మార్గ గ్రహితులైన ఖులఫాయ్ రాషిదీన్ వారి పద్ధతులనే పాటించండి. వాటినే పట్టువదలకుండా గట్టిగా పట్టుకోండి. కొత్తగా సృష్టించబడ్డ పద్ధతులను వ్యతిరేకించండి. ప్రతి కొత్త పద్ధతిని బిద్అత్ (Innovation) అంటారు. దాని ఫలితము మార్గభ్రష్టము!

1. రసూలుల్లాహ్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం)గారు బిద్అత్ గురించి ఇలా వివరించారు: "من أحدث في أمرنا هذا ما ليس فيه فهو رد" (1)

మన ఈ మతంలో లేని కొత్త పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టినచో అది రద్దు చేయబడుతుంది.

"من عمل عملاً ليس عليه أمرنا فهو رد" (مسلم)

2. మన మతంలో లేని పని ఎవరు ఏది చేసినా అది రద్దు చేయబడుతుంది. ఒప్పుకొనబడదు.

3. హజరత్ అలీ బిన్ హుసేన్ జైనుల్ ఆబిదీన్ (రజియల్లాహు అన్హుమ్) గారు ప్రవక్త సమాధి దగ్గర నిలచి దువా చేస్తున్న ఒక వ్యక్తిని చూచి దండించారు. దానికి రుజువుగా ప్రవక్తగారి ఈ హదీసు బోధించారు.

"لا تتخذوا قبري عيداً ولا بيوتكم قبوراً وصلوا عليّ فان

تسليمكم يبلغني أينما كنتم" (2)

నా సమాధిని సందర్శించి అహ్లాద ప్రదేశంగా చేయకండి. మరియు మీ గృహాలను సమాధులుగా మార్చకండి. నాకు దరూదు (సలాములు) పంపండి. మీ ఈ సందేశాలు మీరు ఏ ప్రదేశం నుంచి పంపినా నాకు చేరుతాయి.

ప్రవక్తగారికి (ఆయన సమాధివద్ద) సలాము చేయునప్పుడు రెండు చేతులు రొమ్ముల మీద కాని క్రింద నమాజులో పెట్టుకున్నట్లు పెట్టుకుంటారు. ఈ స్థితి కేవలం అల్లాహ్ కే అర్పణము కావున ప్రవక్తగారికి నమస్కరించినప్పుడు లేక ఏ ఇతర రాజు, నాయకుడిని గౌరవించునప్పుడు ఇలా నిలబడకూడదు.

ఈ విషయం మహా గ్రంథకర్త ఇమాం ఇబ్నె హజర్ గారు మత విద్వాంసుల ఆధారంగా తన ప్రఖ్యాత గ్రంథం "పత్వుల్ బారి"లో ఇలా లిఖించారు.

1. బుఖారి, ముస్లింల పవిత్ర హదీసు.

2. అల్ ముఖ్తారహ్.

దీర్ఘ ఆలోచన చేయు వ్యక్తులకు సలఫ్ సాలిహీం (సన్మార్గులు) ఆచారాలను పాటించువారికి ఈ విషయం బాగా అర్థమవుతుంది. కాని ఇతరుల ఆశయాలను గుడ్డిగా నమ్మి అమలుజరిపేవాడు పక్షపాతము మరియు మనసు కోరికలను ఆచరించేవాడు. అనుగ్రహిత పెద్దల దారికి అహ్వనించు వాడిపట్ల అనుమానపడే వారినందరినీ అల్లాహ్ కే అప్పగించుచున్నాము. అయినా ఇలాంటి వారికి మరియు మనందరికీ అనుగ్రహాన్ని ప్రసాదించమని సద్బుద్ధి కలిగించమని తప్పును విడచి నిజాన్ని పలికేటట్లు చేయమని అల్లాహ్ ను కోరుకుంటున్నాము. అతనే గొప్పదాత, కోరికలు నెరవేర్చు మహానుభావుడు.

19. కొందరు యాత్రికులు దూరం నుంచి సమాధి వైపు చూచి సలాము లేక దువా కొరకు పెదవులు కదిలించడం వంటి పనులు పైన వివరించబడ్డ కొత్త పద్ధతులకు సంబంధించినవే. అల్లాహ్ అనుమతి లేనిదే ఏ ముస్లిం మానవుడు మతంలో కొత్త పద్ధతిని తలపెట్టకూడదు. ప్రవేశపెట్టకూడదు. దీని వలన వాడు మూర్ఖత్వానికి అతి దగ్గరగా అయి మత ప్రేమ మరియు స్వచ్ఛమైన మనసుకు దూరమయ్యే అవకాశముంది. ఈ తప్పును హజరత్ ఇమాం మాలిక్ (రహిమహుల్లాహ్) తదితరులు ఖండించారు. మరియు ఆ మహాపురుషులు ఇలా చెప్పారు: "لن يصلح آخر هذه الأمة الا ما صلح أولها"

ఈ జాతి చివరివారు, పూర్వుకులు సవరించిన దారిని విడిచితే మేలుపడే అవకాశమే లేదు.

పూర్వము ముహమ్మదీయుల సవరించిన దారి ఏమిటంటే ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహిససల్లం) ఆయన అనుచరులు, ఖులఫాయే రాషిదీన్ మరియు తాబియాన్ తదితర మహాపురుషులు ఆదర్శమూర్తుల మార్గాలను అనుసరించిపోవడం, కావున ఈ నియమాలను ఆచరిస్తేనే తరువాత వచ్చువారు సన్మార్గులవుతారు. అల్లాహ్ (తఆలా) ప్రతి ముస్లిం మానవునికి తన సంరక్షణ సౌభాగ్యము ఇరులోకాల గౌరవాన్ని సమకూర్చే మంచి పద్ధతులు, నియమాలు పాటించు అనుగ్రహాన్ని ప్రసాదించవలెను. ఆయనే విధాత సహృదయుడు.

ముఖ్య గమనిక: కొందరు అమాయక ప్రజలు భావించునట్లు ప్రవక్త సమాధి సందర్శన హజ్జ్ షరతు, అది నెరవేరడానికి చేయవలసిన ముఖ్య పనులలో ఒకటి కానే కాదు. మరి ఆయన సమాధికి దగ్గరగా నివసించువాడు, లేక ప్రవక్తగారి మసీదు దర్శించువాడికి ఇదొక పుణ్యకార్యము. కాని మదీనా షరీఫ్ కు దూరంగా ఉన్నవాడు సమాధి దర్శనం కోసం ప్రయాణం తలపెట్టకూడదు.

ప్రవక్తగారి మసీదుకు ప్రయాణం తలపెట్టవచ్చును. అక్కడికి చేరుకున్న తరువాత ప్రవక్త మరియు ఆయన ఇద్దరు ప్రాణ స్నేహితుల సమాధులను దర్శించడంలో ఏ తప్పు లేదు.

ప్రవక్తగారు ఈ విషయంలో ఇలా ప్రకటించారు:

"لا تشد الرحال الا الى ثلاثة مساجد : المسجد الحرام و مسجدي هذا والمسجد الأقصى"

1. మస్జిద్ హరాం
2. నా ఈ మస్జిద్
3. మస్జిద్ అఖ్సా (బైతుల్ ముఖద్దస్)

ఈ మూడు మస్జిద్ ల వైపు మాత్రం పుణ్యం ఆశించి ప్రయాణాలు చేయవలెను. ఒకవేళ ఆయన సమాధి కాని మరే సమాధి దర్శనం కోసం ప్రత్యేక ప్రయాణం చేయడం మంచి విషయమైతే ఆ మహానుభావుడు తన ఉమ్మతీయులకు తెలిపేవాడు. ఇందులో గల స్వభావాన్ని ఆయన చాటిచెప్పేవారు. ఆయన అందరికన్నా ఎక్కువ దైవభక్తి, విద్య, జ్ఞానం కలిగినవారు. పెద్దల శ్రేయోభిలాషి. అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన సందేశాలనన్నింటినీ ఆయన అందరికీ బాగా తెలిపారు. ప్రతి పుణ్య కార్యము వారికి తెలిపారు. ప్రతి పాపదారి నుంచి వారిని మేలుగొలిపారు.

పై మూడు ప్రదేశాలు తప్ప నాలుగవ చోటుకు ధర్మయాత్రను సాగించకూడదని ఆయన చెప్పినది మనకు తెలిసినదే కావున ఆయన ఇలా తెలియజేసారు.

"لا تتخذوا قبرى عيدا ولا بيوتكم قبوراً وصلوا على فان صلاتكم تبلغنى حيث ما كنتم"

నా సమాధి మరి మరి సందర్శించకండి, మీ స్వగృహాలను సమాధులు చేయకండి. మీ ప్రదేశాల నుంచి నాకు దరూద్ పంపండి. అది నాకు చేరును.

ఆయన సమాధి దర్శనం కొరకు ప్రయాణాలు కొనసాగించడం ఇస్లాం సంబంధిత విషయమైతే ఆయన సమాధిని జాతర స్థలంగా భావించినట్లు అవుతుంది. దాని వలన ప్రవక్తగారు ఊహించిన తప్పు పని చేసే అవకాశము ఏర్పడవచ్చును. కాని ఆయన సమాధి దర్శనం కొరకు ప్రయాణం కొనసాగించ

వచ్చునని కొన్ని హదీసులైతే ప్రకటించబడ్డాయి. కాని అవి ధృవమైనవి కావు. తప్పుడు హదీసులని హదీసు విద్య గల నిపుణులు మత విద్వాంసులెందరో తెలియజేసారు. వారిలో ఇమాం దార్ఘత్తి బైహఖి, మరియు హాఫిజ్ ఇబ్నె హజర తదితరులు కలరు.

ఓ సహోదరా! ఇందుకు సంబంధించిన కొన్ని తప్పుడు హదీసులు ఉదాహరణకి వ్రాయబడుచున్నవి. వాటివలన మోసపోకూడదు.

1. హజ్జు చేయువాడు నన్ను దర్శించనిచో నాపై అత్యాచారము చేసిన వాడవును.

“من حج ولم يزرني فقد جفاني”

2. “من زارني بعد مماتي فكانما زارني في حياتي”

నా మరణం తరువాత నన్ను దర్శించినవాడు నేను ప్రాణంతో ఉన్నప్పుడు కలసిన వానితో సమానము.

3. “من زارني و زار ابراهيم في عام واحد ضمنت له على الله الجنة”

నన్ను నా తండ్రి ఇబ్రాహీం (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారిని ఒకే సంవత్సరం దర్శించిన వాడికి జన్నతు (వైకుంఠ) ప్రవేశానికి హామీ ఇచ్చెదను.

4. “من زار قبري و جبت له شفاعتي”

నా సమాధి దర్శించిన వాడికి నా సిఫారసు తప్పక లభించును.

ఇవి మరి ఇలాంటి హదీసులు ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) తెలిపినట్టు రుజువు కాలేదు. హదీసు నిపుణుడు మహ్మదుల్లా ఇమాం ఇబ్నె హజర్ గారు తన హదీసు గ్రంథం తెల్ఖీసుల్ హబీర్ లో ఇవన్నీ బలహీన హదీసులు అని స్పష్టంగా వ్రాశాడు. హజరత్ ఉఖైలీ అనే విద్వాంసుడు ఇందుకు సంబంధించిన హదీసులన్ని నిజముకావని తెలియజేసాడు.

ఇమాం షేఖుల్ ఇస్లాం ఇబ్నె తైమియహ్ గారు ఇవన్నీ మోజు (مَوْجِب) (Guilty) తప్పుడు హదీసులని ధృవంగా పలికారు. ఇందులో ఏ ఒక్క హదీసు నిజమైనచో ప్రవక్త అనుచరులు ఆచరించేవారు. ఇతర ముస్లిములకు ఆ విషయం తెలిపి వాటిని పాటించమని తెలిపేవారు. ఎందుకంటే ప్రవక్త తరువాత వారే గొప్పవారు. విద్వాంసులు జ్ఞానులు శ్రేయోభిలాషులు.

ముస్లిదే ఖుబా దర్శనము

మదీనా షరీఫ్ చేరుకున్న యాత్రికుడు ఖుబా మసీదు వెళ్ళడం మంచి విషయము. అక్కడ రెండు రకాతుల సమాజు సలవమని హదీసు ఆధారము కలదు.

ఖుబారి ముస్లిం షరీఫ్ పవిత్ర హదీసు గ్రంథములలో ఇబ్నె ఉమర్ గారి ఈ హదీసు లిఖించబడ్డది.

“كان النبي صلى الله عليه وسلم يزور مسجد قباء راكباً و ماشياً و

يصلى فيه ركعتين”

ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) తన జీవితంలో ఎల్లప్పుడు నడిచి మరియు (జంతు) సవారి చేసి కుబా మసీదు దర్శించేవారు. అక్కడ రెండు రకాతులు సమాజు చేయుచుండిరి.

“و عن سهل بن حنيف رضى الله عنه : قال : قال رسول الله ﷺ : من

تطهر في بيته ثم أتى مسجد قباء فصلى فيه صلاة كان له كأجر عمرة”

2. హజరత్ సహల్ బిన్ హునైఫ్ (రజియల్లాహు అన్హుం) గారు ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారితో ప్రకటించిన హదీసు. మీలో ఏ ఒక్కరు తన ఇంటిలో ఉజా చేసి ఖుబా మసీదు వచ్చి సమాజు చేసినా అతనికి ఉమ్రా పుణ్యము లభించును.

ఈ హదీసు ఇమాం అహ్మద్, నసాయి, హాకిం, ఇబ్నె మాజా గారు ప్రకటించారు. ఈ పదాలు ఇబ్నె మాజా గారి గ్రంథంలోనివి.

మదీనా షరీఫ్ సమాధుల దర్శనం

మదీనా షరీఫ్ సమాధులు, జన్నతుల్ బఖీలో గల సమాధులు, ఉహద్ పోరాటంలో షహీదులు (ఆత్మ త్యాగశీలులు) మరియు హజరత్ హంజా (త్యాగశీల నాయకుడు) తదితర సమాధులు దర్శించవలెను. ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారు వారి సమాధులు దర్శించి వారి కొరకు దువా అడిగేవారు. సమాధులు దర్శించమని ఆయన ఆజ్ఞాపించారు.

“زوروا القبور فانها تذكركم الآخرة” (مسلم)

మీరందరూ సమాధులను దర్శించండి. అవి మీకు పరలోకాన్ని అధికంగా గుర్తు చేయును.

ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం)గారు తన అనుచరులకు సమాధుల దగ్గర ఇలా చదవమని నేర్పించేవారు.

"السلام عليكم أهل الديار من المؤمنين والمسلمين وانا ان شاء

الله بكم لا حقون' نسأل الله لنا ولكم العافية" (مسلم)

విశ్వాస పూరితంగా మరణించిన ఓ సమాధి వాసులారా! మీకందరికీ శాంతి కలుగుగాక. అల్లాహ్ అనుగ్రహముతో మేము మీ అందరితో కలిసేదము. మనందరికీ సురక్షితము చేకూర్చమని అల్లాహ్ ను వేడుకొనుచున్నాము.

తిర్మిజి షరీఫ్ లో గల మరో హదీసు హజరత్ అబ్దుల్లాహ్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజియల్లాహు అన్హు) గారు ఇలా ప్రకటించారు:

ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం)గారు ఒకసారి మదీనా షరీఫ్ సమాధుల వద్ద నుంచి వెళుతూ ఉండగా అక్కడ ఆగి ఇలా చదవారు:

"السلام عليكم يـ أهل القبور يغفر الله لنا ولكم أنتم

سلفنا ونحن بالآثر"

శాంతి మీపై కలుగుగాక. ఓ సమాధి వాసులారా! మన అందరి పాపాలను అల్లాహ్ మన్నించవలెను. మీరందరూ ముందు వెళ్ళారు. మేము మీవెంటే రాబోయే వాళ్ళము.

ఇలాంటి హదీసుల ద్వారా తెలుసుకోవలసిన విషయాలేమిటంటే సమాధుల దర్శనం వలన :

1. పరలోక జ్ఞానము.

2. మరణించిన వారి మంచికోరుట.

3. వారికి దువా అడుగుట, కరుణ తలచుట వంటి శుభకార్యాలు లభించును.

కాని వారి సమాధుల దగ్గరకు వెళ్ళి వారితోనే అడగడము, కోరికలు కోరడము, సహాయము ఆర్జించడము, అవసరాలను తీర్చమనడము, రోగ నివారణ చేకూర్చమని వేడుకొనడం, వారి హక్కులను వినియోగించమని అల్లాహ్ ను కోరడం వంటివి తప్పుడు పనులు, క్రొత్త క్రొత్త పద్ధతులు, ఇవి ఇస్లాం చట్టవ్యతిరేకము. అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త ఇలా ఆజ్ఞాపించనే లేదు. పుణ్యాత్ములు, గొప్ప విశ్వాసులు ఇలా చేయనే లేదు. ఇలాంటి పనులను వదలిపెట్టమని ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం)గారు ఆజ్ఞాపించారు. ఇలాంటి పనులు షిర్క్, బిద్ఆత్ రెండింటికి సంబంధించినవి.

సమాధుల దగ్గర అల్లాహ్ తో వేడుకోవడం, మరణించిన వారి హక్కులను అల్లాహ్ కు గుర్తింపు చేయడం వంటి పనులు బిద్ఆత్ (క్రొత్త పద్ధతులు). కాని మరణించిన వ్యక్తులతోనే సహాయం ఆర్జించడము, అవసరాలు తీర్చమని అడగడం, కోరికలు మన్నించమనడం (నోములు నోచుకోవడం) వంటి పనులు షిర్క్ గా పరిగణించబడుతాయి.

ఈ విషయాలు ఇది వరకే మేము వివరంగా మీకు తెలిపాము. కావున ఓ సహోదరా! జాగ్రత్తపడుము. వాటి నుంచి రక్షణ పొందుము. నీపై సర్వ అధికారాలు గల నీ సృష్టికర్త అనుగ్రహము వేడుకొనుము. సన్మార్గము చూపించమని అడుగుము. ఆయనే ధర్మదారి చూపువాడు. సత్యానుగ్రహం ప్రసాదించువాడు. ఆయన తప్ప మరెవ్వరు ఆరాధనకు అర్హుడు కాదు. దేవుడూ కాజాలడు.

అన్ని విధాల పొగడ్తలు అల్లాహ్ కే, ఆయన విధేయుడు, ప్రవక్త ముహమ్మద్ గారిపై దరూద్, ఫలితము దక్కే రోజు వరకు ఆయన ఆచారాలను పాలించే వారికి శాంతి కలుగుగాక!

-: సమాప్తం :-

التحقيق و الايضاح لكثير من مسائل

الحج والعمرة والزيارة

على ضوء الكتاب و السنة

تأليف

سماحة العلامة الجليل الامام

الشيخ عبد العزيز بن عبد الله بن باز رحمه الله

الرئيس العام لادارات البحوث العلمية و الافتاء والدعوة والارشاد بالرياض

ترجم معانيه الى لغة التلغو

محمد العمرى أبو عبد الله

مركز الامام ابن حجر للعلم و الثقافة و خدمة السنة المطهرة

بحيدرآباد الدكن